

DANSK SKOVFORENINGENS TIDSSKRIFT

INDHOLD

<i>Afhandlinger, artikler m.m.:</i>	Side
DANSK SKOVFORENINGENS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING 1983	101
SKOVTEKNISK INSTITUT, ÅRSBERETNING	178

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

ISSN 0011-6475

udkommer årligt med 4
hæfter.

Eftertryk af tidsskriftets
artikler uden
redaktionens samtykke
er ikke tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Hofjægermester *V. Bruun de Neergaard*, 4174 Jystrup,
Midtsjælland (formand).

Lektor lic. agro *Finn Helles*, Skovbrugsinstituttet,
Thorvaldsensvej 57, 1871 København V.

Statsskovrider *Steffen Jørgensen*, Gøddinggaard,
7183 Randbøl.

Forstfuldmægtig *Tom Nielsen*, Kongevejen 78, 3450 Allerød.

Forstander *Aa. Marcus Pedersen*, Skovskolen, Nødebo,
3480 Fredensborg.

Direktør *Jens Thomsen*, Amalievej 20, 1875 København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Amalievej 20, 1875 København V. Tlf. (01) 24 42 66.

Postgiro 9 00 19 64

Tryk: Scantryk, Skolegade 12 E, 2500 Valby, (01) 30 06 01.

DANSK SKOVFORENING
ORDINÆRE GENERALFORSAMLING
DEN 25. MAJ 1983

Oxford class: 946

Dansk Skovforening afholdt ordinær generalforsamling onsdag den 25. maj 1983 på Hotel Hvide Hus i Åbenrå i overværelse af ca. 100 medlemmer.

Formanden, hofjægermester VILHELM BRUUN de NEERGAARD bød velkommen og man mindedes følgende medlemmer, som var afgået ved døden siden sidste generalforsamling:

Forstkandidat, træhandler KNUD M. HANSEN, Ledøje skov.

Kammerherre, hofjægermester GREGERS JUEL, tidligere ejer af godset Juelsberg.

Forstkandidat JENS LAURITS JØRGENSEN, Canada.

Direktør CHR. NIELSEN, Farstrup Savværk og Stolefabrik.

Kgl. Skovrider J. A. NIELSEN, tidligere Bornholms skovdistrikt.

Pastor Reimar V. E. OBELITZ, forstkandidat fra 1909.

Statsskovrider, dr. agro. AXEL S. SABROE, tidligere Boller Skovdistrikt.

Skovrider CHR. SMITH, tidligere Corselitze skovdistrikt, fhv. medlem af Dansk Skovforenings bestyrelse.

Lensgreve TIDO WEDELL, Frijsenborg og Wedellsborg godser.

Skovrider A. H. AASKOV, tidligere Hedeselskabets 6. plantagedistrikt.

Formanden gik herefter over til behandling af første punkt på dagsordenen:

Pkt. 1. Valg af dirigent.

Formanden foreslog statsskovrider K. Waage Sørensen, formand for Danske Forstkandidaters Forening, som dirigent og dette blev enstemmigt vedtaget.

Formanden gav ordet til generalforsamlingens dirigent, der takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var lovmæssigt indvarslet.

Dirigenten gav derefter ordet til formanden under dagsordens pkt. 2.

Pkt. 2. Beretning fra bestyrelsen.**Foreningens virksomhed juli 1982 – maj 1983**

Efterfølgende skriftlige beretning var inden generalforsamlingen udsendt til foreningens medlemmer:

Dansk Skovforenings Årsberetning 1982**Medlemsoversigt**

I 1982-83 havde Dansk Skovforening en fremgang på 13 skovejende medlemmer og 6 personlige medlemmer. Denne tilgang indebar en forøgelse af kontingentindbetalingen med ialt kr. 19.000.

Indledning.

Hvor formuebeskatningen prægede året 1981 i Dansk Skovforenings arbejde, så var stormfaldet med handelsmæssig og politisk aktivitet den helt dominerende arbejdsopgave i 1982.

Den XV Nordiske Skovkongres, der blev afholdt i juni måned, lagde dog også beslag på en væsentlig del af foreningens ressourcer.

En stor del af det grundlæggende arbejde med at løse disse opgaver var ganske vist lagt i de første måneder af 1982 og derfor beskrevet i årsberetningen for 1981.

Det er næppe for meget at hævde, at udviklingen på nogle områder har vist sig at forløbe mere gunstigt, end man umiddelbart frygtede efter erkendelsen af katastrofens omfang. Baggrunden for dette har været et forbilledligt samarbejde inden for skovbruget, hvor betydningen af den nære kontakt mellem privat- og statsskovbrug er blevet understreget. Også

træindustriens vilje til at samarbejde med skovene og Skovforeningen har haft overmåde stor indflydelse.

Politikernes og myndighedernes erkendelse af skovens problemer efter stormen udmøntede sig, som nævnt i sidste årsberetning, dels i det skattemæssige merhugstfradrag, dels i den statsgaranterede låneordning med rentetilskud til stormramte skovdistrikter. I nogle kommuner og amtskommuner har man endvidere efter anmodning vist sig imødekommende ved nedsættelse af grundskatterne.

Situationen efter stormfaldet har dog naturligvis været præget af de overordnede betingelser i samfundet. Skønt afsætningen af det meste stormfaldstræ må siges at være gået rimeligt, så har den høje rente og den lave aktivitet i bygge- og anlægsektoren i Danmark, såvel som på de nærmeste eksportmarkeder, lagt en dæmper på afsætningsvilkårene. Der var heller ikke politisk mulighed for at gennemføre lovgivning i form af rentetilskud, som kunne sikre skovejere en tilnærmet kompensation for ødelæggelserne.

De seneste måneders rentefald og tilsyneladende aktivitetsstigning kan imidlertid begrunde et håb om, at en gunstig udvikling også vil finde sted inden for skovbruget.

Dansk Skovforenings bestyrelse

I forbindelse med sin afgang som chef for Det Danske Hedeselskabs Skovbrugsafdeling, udtrådte SØREN GROSEN i september måned af Dansk Skovforenings bestyrelse. Efter mange års virke til gavn for Det Danske Hedeselskab og Dansk Skovforening fortsætter Søren Grosen som aktiv skovrider.

Som ny repræsentant udpegede Hedeselskabet gårdejer HOLGER VESTERAGER, der siden tillige er valgt som næstformand i Det Danske Hedeselskab. Holger Vesterager er blandt andet formand for Landsudvalget for Læplantning og medlem af Statens Jordlovsudvalg.

Direktørskifte.

Den 30. juli 1982 var der reception i Dansk Skovforenings lokaler på Amalievej, hvor OLE FOGS afgang som direktør blev markeret, samtidig med at JENS THOMSEN tiltrådte.

Vi havde den glæde at modtage mange af foreningens venner og medlemmer, herunder repræsentanter for ministerier, organisationer og handelsforbindelser. På trods af placeringen midt i sommerferiesæsonen, var der mange, der afså tid til et besøg. Dansk Skovforening takker for den udviste opmærksomhed.

Kontakt til offentlige myndigheder

Stormfaldet.

Finansiering af stormfaldets oparbejdning, oplagring m.v.

Tirsdag den 18. maj 1982 vedtog Folketinget »Lov om foranstaltninger i anledning af stormfaldet i 1981« (Lov nr. 235 af 26. maj 1982).

Efter lovens paragraf 1 kan Landbrugsministeren efter ansøgning give tilsagn om garanti på statskassens vegne for lån, der inden for en samlet beløbsramme på 165 mill. kr. optages i pengeinstitutter her i landet af:

1. Ejere af private skovejendomme til dækning af udgifter vedrørende den i 1981 stormfældede mængde nåletræ, som overstiger normalhugsten + 100 m³ og
2. Ejere af private træindustrielle virksomheder, der forarbejder eller agter at forarbejde stormfældet nåletræ.

Endvidere kan Landbrugsministeren i de tre første år af lånenes løbetid yde et rentetilskud på henholdsvis 7 %, 5 % og 3 % af lånets hovedstol

Dansk Skovforening havde ønsket et femårigt rentetilskud på mindst 7 % p.a..

I forhold til Landbrugsministerens oprindelige lovforslag er der under udvalgsbehandlingen fra oppositionens side stillet forslag om at medtage træindustrien i ordningen. Dette, som Dansk Skovforening tidligere havde foreslået, kunne et flertal gå ind for, dog uden at den samlede beløbsramme på 165 mill. kr. forøgedes. 15 mill. kr. heraf »øremærkedes« til træindustrien.

I lovens paragraf 2 fastsættes, til hvilke formål og med hvilke beløb skovejere kan få lånegaranti og rentetilskud. Beløbsstørrelserne til oparbejdning, transport og oplagring sva-

rer til de ønsker, som vi fremførte overfor ministeren. Lånesatsen til lønskæring er derimod kun kr. 200,- pr. m³, hvor Skovforeningen ønskede kr. 250,- pr. m³.

Med bekendtgørelse af 8. juli 1982 fastlagde Landbrugsmi-
nisteren de nærmere regler for, hvordan ordningen skulle
fungere i praksis. Administrationen henlagdes til Kongeriget
Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, der skulle
bistås af et af Landbrugsministeriet nedsat bedømmelsesud-
valg, som især skulle medvirke ved behandling af ansøgninger
fra træindustrier. Udvalgsformand blev professor PETER
MOLTESEN, fra Dansk Skovforening udpegedes direktør OLE
FOG til medlem.

Selv om vi fra Dansk Skovforening ikke fik alle vore ønsker
om stormfaldshjælp med i den endelige stormfaldslov, kan vi
på nuværende tidspunkt konstatere, at ordningen har været en
succes.

Pr. 1.4. 1983 var der i Hypotekbanken fra skovejere indkom-
met ansøgninger om garanti og rentetilskud på ialt ca. 100
mill. kr., og der indkommer stadig ansøgninger (fristen udlø-
ber den 29. juni 1983). For træindustriernes vedkommende,
hvor ansøgningfristen udløb den 30. december 1982, er der
bevilget garanti for og rentetilskud til lån på hele den afsatte
beløbsramme, 15 mill. kr.

Denne store interesse for stormfaldsordningen understre-
ger, at det af Dansk Skovforening m.fl. overfor regering og
Folketing påpegede store behov absolut ikke var overdrevet.
Vi kan nu sige, at oprydningen de fleste steder er overstået
med et efter omstændighederne rimeligt resultat, og vi må
håbe, at den efterfølgende og meget omkostningskrævende
retablerings- og genopbygningsfase kan klares.

Beskatning af indtægter fra stormfaldet.

Som det fremgår af årsberetningen for sidste år (DST juli
1982, side 108), vedtog Ligningrådet den 23. marts 1982, at
hovedlinierne i den hidtidige skattepraksis fortsættes, hvorefter
stormfaldsramte skove fritages for beskatning af halvdelen
af merhugstindtægten. Man vedtog endvidere, at lageropgø-

relsen af stormfældet træ kunne vælges udsat til indkomståret 1982, og at de særlige regler om merhugstfradrag kunne anvendes i det indkomstår, hvor merhugsten indgår i indkomstopgørelsen. Endelig bestemtes, at man ved værdiansættelse af ikke opskåret stormfald skulle medregne dette til 85 % af nettoværdien på rod.

Den 26. april udsendte Statsskattedirektoratet et cirkulære, hvor bestemmelserne præciseredes. Cirkulæret er opbygget, så det umiddelbart kan anvendes ved beregning af fradraget og vedlægges som bilag til skattemyndighederne.

Vi kan i Dansk Skovforening kun være tilfredse med, at det lykkedes at få praktisk taget alle vore nødvendige ønsker vedrørende merhugstfradrag vedtaget. Det har dog i årets løb vist sig, gennem talrige forespørgsler til foreningen, at Statsskattedirektoratets cirkulære ikke er entydigt nok i de enkelte punkter. En forklarende tekst eller en vedhæftet vejledning havde været på sin plads. Meget besvær kunne have været undgået, hvis direktoratet havde inddraget Dansk Skovforenings kommentarer i udarbejdelsen.

Ejendomsbeskatning efter stormfaldet.

I henhold til den kommunale ejendomsskatte-lovs paragraf 8, stk. 3, kan kommunalbestyrelser (omfatter både amtskommune og primærkommune) delvis fritage skovejendomme for grundskyld efter stormfald.

Efter i 1982, på Dansk Skovforenings foranledning, at have gjort samtlige kommunalbestyrelser opmærksomme på denne paragraf, har Indenrigsministeren den 2. februar 1983 udsendt »Cirkulæreskrivelse om fritagelse for grundskyld og ejendomsskyld af skovejendomme, der har lidt skade på træbestanden«. Heri tydeliggøres bestemmelserne i ejendomskatte-loven på udmærket vis, og kommunalbestyrelserne mindes endnu engang om fritagelsesparagraffen.

Dansk Skovforening har forsøgt at få Indenrigsministeriet til at undersøge, om kommunalbestyrelserne anvender fritagelsesparagraffen, men et resultat foreligger endnu ikke. Af forskellige tilkendegivelser fra skovejere i de stormfaldsramte

egne kan vi ikke se en fast linie i kommunalbestyrelsernes praksis. Nogle steder er givet nedslag, mens der andre steder er givet afslag.

Formuebeskatning.

Som bekendt indgår skovejendomes kontante ejendoms-værdi i formueopgørelsen med nedslag i henhold til ligningslovens paragraf 18 B og C. Paragraf 18 B hjemler et nedslag for »fysiske erhversaktiver« på 25 % i 1982, mens paragraf 18 C indeholder et specielt »skovnedslag« på 30 % i 1982.

Den 8. februar 1983 har Socialistisk Folkeparti fremsat »For-slag til Lov om ændring af ligningsloven og Lov om vurdering af landets faste ejendomme«, som tilsigter en ophævelse af det i ligningslovens paragraf 18 C anførte formuednedslag for skov-ejere.

Dansk Skovforening har med stor beklagelse modtaget dette lovforslag, og vi har derfor i skrivelser til Landbrugsmini-steren, Miljøministeren, Økonomiministeren samt Folke-tingets Skatte- og afgiftsudvalg blandt andet fremhævet føl-gende:

»I 1979 og 1980 gennemførte den daværende regering visse ændringer af Ligningsloven med henblik på at skærpe formue-beskatningen. Disse ændringer medførte en række uheldige virkninger for formueejere, hvis formues afkastningsevne reelt ikke svarer til denne størrelse. Som bekendt hører skovejere til denne kategori, og miljøministeren nedsatte i 1980 et udvalg til nærmere belysning af disse »uheldige virkninger« for skov-ejere og ejere af fredede bygninger.

Af udvalgets betænkning samt diverse materiale og opstil-linger fra Dansk Skovforening m.fl., fremgår klart, at særregler under de nuværende økonomiske forhold er helt nødvendige for skovejendomme, hvis skovejernerne skal have mulighed for at gennemføre den gode skovdrift, som er en forudsætning for opretholdelse og eventuel forøgelse af træproduktionen på længere sigt.

Regeringen tog konsekvensen heraf og fik indført lignings-lovens paragraf 18 C. Fra Dansk Skovforenings side må vi anse

det for helt meningsløst, hvis denne nedslagsregel nu ophæves igen. Forholdene er absolut ikke forbedret siden vedtagelsen, tværtimod er de danske skove i november 1981 blevet ramt af den største stormfaldskatastrofe nogensinde. Der er således nu behov for en lang periode med mulighed for at genopbygge produktionsapparatet. I denne genopbygningsperiode vil »skovformuernes« afkastningsevne nødvendigvis være særdeles lav, og en stramning af beskattningen i denne periode vil for mange ejendomme være ødelæggende.

Skovenes økonomiske situation forværres endvidere af, at træpriserne i øjeblikket er vigende, for visse effekter endog faldende, mens omkostningerne stadig stiger.

Dansk Skovforening mener således, at der absolut ikke er sket sådanne ændringer i forudsætningerne for paragraf 18 Cs vedtagelse, at denne lempelsesordning nu bør ophæves«.

Forslaget var til 1. behandling i Folketinget den 17. marts 1983. Debatten viste, at der er et solidt flertal imod lovforslaget. 2. behandling er endnu ikke fastsat.

Omvurdering samt årsregulering af vurderingsansættelserne.

Efter stormen i 1981 er mange skovejendomme blevet omvurderet, enten fordi ejerne har begæret en såkaldt paragraf 4-vurdering, eller fordi ejendommene af vurderingsmyndighederne i henhold til vurderingslovens paragraf 2 på almindelig måde er optaget til årsvurdering. Ifølge oplysninger fra Statsskattedirektoratet og skovejere skønner vi i Dansk Skovforening, at der i de stormramte områder er foretaget en rimelig nedsættelse af ejendomsværdierne på grund af stormfaldet. Grundværdierne påvirkes ikke væsentligt af stormfald på grund af de specielle regler for grundværdiansættelse. Med hensyn til nedslag i grundskyld er man således henvist til at ansøge kommunalbestyrelsen, jf. det tidligere omtalte.

I henhold til vurderingsloven skal der endvidere for samtlige landets ejendomme hvert år mellem de almindelige vurderinger pr. 1. april foretages en regulering af kontantansættelserne ud fra de ændrede prisforhold siden sidste almindelige vurdering.

Statsskattedirektoretet iværksætter disse årsreguleringer, som foretages ved først at regulere værdierne ved sædvanlig prioritering og derefter omregne de regulerede værdier til kontantansættelser.

For årsreguleringen pr. 1. april 1982 anvendtes over hele landet for særskilt vurderede skove og plantager en regulerings-sats på 1,0 i forhold til 17. almindelige vurdering for såvel ejendomsværdi som grundværdi. Ved omregning til kontantværdier anvendtes en faktor på 0,75 på Øerne og 0,79 i Jylland, svarende til faktorerne for landbrugsejendomme over 5 ha.

Vildtforvaltningsrådet.

Efter flere års arbejde med at opnå repræsentation i Vildtforvaltningsrådet lykkedes det i 1982 for Dansk Skovforening at blive medlem.

Dette betød, at foreningens formand, VILHELM BRUUN de NEERGAARD, pr. 1. august 1983 kunne udpeges af landbrugsminister BJØRN WESTH som ordinært medlem af Vildtforvaltningsrådet med JENS THOMSEN som suppleant.

I Vildtforvaltningsrådet er jagtorganisationerne, Naturfredningsforeningen, Friluftsrådet, Ornitologisk Forening, Naturfredningsrådet, jagtkonsulenterne og landboorganisationerne repræsenteret. Departementschef H. J. CHRISTENSEN, Landbrugsministeriet, er formand for rådet.

I vore bestræbelser for at opnå repræsentation har skovforeningen modtaget betydning støtte fra nogle politikere og organisationer, blandt andet Dansk Jagtforening.

Det er af stor betydning, at vi nu kan fremme erhvervets interesser i det forum, hvor de væsentligste afgørelser træffes om den fremtidige jagtadministration.

Vi var desværre ikke repræsenteret i Vildtforvaltningsrådet i løbet af den periode, hvor den nye jagtlov blev til, og vi var derfor henvist til at følge arbejdet udefra, så godt det lod sig gøre, hvilket ikke er tilfredsstillende.

På det tidspunkt, hvor vi blev involveret i selve rådets

arbejde, var opgaven med at udforme en række bekendtgørelser i forbindelse med den nye jagtlov, langt fremskeden.

Loven trådte som bekendt i kraft pr. 1. januar 1983.

Et væsentligt arbejde har blandt andet været bekendtgørelsen om anvendelse af skydeplatforme. Ved jagtlovens ændring blev den hidtidige generelle tilladelse til at anvende skydeplatforme udtaget af lovforslaget umiddelbart før tredje behandling og på et tidspunkt, hvor det ikke var muligt for Dansk Skovforening at få indflydelse.

Baggrunden for denne ændring var Danmarks Naturfredningsforenings ønske om at hindre uheldig og skæmmende placering af platforme i det åbne land. Dette synspunkt kan vi vel alle ideelt set dele, men konsekvensen af ændringen var langt videre end, hvad der efter Dansk Skovforening og andre organisationers mening var rimeligt. Man har faktisk forhindret en jagtform, som i mange tilfælde er den bedste mulighed for at udøve effektiv og selektiv afskydning i områder med store og tætte kulturer.

Man har også ignoreret, at anvendelse af skydeplatforme i mange områder fremmer sikkerheden ved riffeljagten, f.eks. bynære områder med stærkt publikumspres. Loven giver dog begrænset mulighed for anvendelse af skydeplatforme i skov, hvor denne jagtform er nødvendig for at begrænse skader på kulturer.

Det var for at regulere denne administrationspraksis, at en bekendtgørelse skulle udarbejdes. Dansk Skovforenings synspunkter under dette arbejde var, at der skulle udstikkes nogle retningslinier, som gav så mange skovejere som mulig adgang til at benytte platforme, og samtidig skulle dette medføre så lidt administrativt besvær som muligt.

Vi må desværre nok konkludere, at restriktionerne med 1 platform pr. 50 ha skov og mindsteafstande på 200 m til nærmeste jagtnabo gør mulighederne for anvendelse af skydeplatforme illusorisk på mange ejendomme.

Den skriftlige ansøgningsprocedure kan også virke noget bureaukratisk.

Ved bedømmelse af det foreliggende resultat, skal man være

klar over udgangspunktet. Dette var fra Danmarks Naturfredningsforening og jagtkonsulentvæsenet et krav om minimumsarealer på mellem 200 og 500 ha skov, forinden man kunne opnå tilladelse til skydeplatforme.

Offentlig planlægning.

Efter godkendelse af amternes regionplanforslag i 1981-82, er planlægningsarbejdet i 1982 videreført. De noget generelt udformede retningslinier for det åbne lands anvendelse skal blandt andet præciseres.

Dette foregår ved, at amterne udarbejder sektorplaner for forskellige interesseområder, som skal sammenfattes til en konkret planlægning – regionplantillæg 1985.

Skovområderne indgår specielt i to sektorplaner: Planerne for landbrug og fredning. De respektive ministerier har udarbejdet vejledninger til amterne, og der må naturligvis foretages en afvejning af de to sektors interesser, før man kan udforme de endelige landbrugsplaner, fredningsplaner og regionplantillæg.

Amtsrådene skal senest den 1. januar 1985 offentliggøre de afvejede planer, og der vil i den forbindelse blive en indsigelsesfrist på 4 uger. For at skovbrugets interesser kan blive varetaget på rette vis er det dog nødvendigt med en indsats allerede under det første sektorplanarbejde, hvor de erhvervs-mæssige interesser behandles i landbrugsplanlægningen.

Dansk Skovforening har derfor i 1982 været i kontakt med de fleste amter, som da også er positivt indstillet med hensyn til at inddrage faglig ekspertise i arbejdet.

Den 11.-12. november 1982 afholdt Landbrugsministeriet på Hotel Nyborg Strand et seminar omkring landbrugsplanlægning, hvor amtskommunerne og Hovedstadsrådet deltog. Endvidere var Miljøministeriets departement og styrelser repræsenteret. Seminaret indeholdt indlæg fra Landbrugsministeriet og visse af amterne, og der var endvidere givet Dansk Erhvervsgartnerforening, De danske Landboforeninger samt Dansk Skovforening lejlighed til som debatoplæg at fremkomme med deres synspunkter om landbrugsplanlægningen. Af-

delingsleder ANDERS PETERSEN orienterende om diverse skovbrugsforhold og om, at man fra Dansk Skovforenings side blandt andet gerne vil have skovkredsformændene inddraget i planlægningsarbejdet med den nødvendige støtte fra sekretariatet. Dette er nu sket i flere amter under forskellige former for rådgivningsorganer. Vi vil dog herudover opfordre alle med interesse i skovbrugserhvervet om at følge og så vidt muligt deltage aktivt i de forskellige kommende planlægningsfaser.

DDT i skovbruget

I 1976 fremlagdes et EF-direktivforslag om forbud mod markedsføring og anvendelse af visse plantebeskyttelsesmidler, blandt andet DDT. I december 1978 vedtoges dette direktiv, dog med dispensationsmulighed for dypning af nåletræsplanter med DDT. Miljøstyrelsen kunne når som helst tage dispensationsspørgsmålet op, hvis der fremkom nye oplysninger i sagen.

I 1982 har forskellige grupper og enkeltpersoner kritiseret de endnu tilladte anvendelser af DDT, herunder skovbrugets. I Folketinget rejstes spørgsmålet overfor daværende miljøminister ERIK HOLST, der blandt andet svarede, at DDT-anvendelse i skovbruget stadig var tilladt, idet der endnu ikke findes velegnede alternativer.

Dansk Skovforening har overfor Miljøstyrelsen m.fl. påpeget den store økonomiske betydning, DDT har for skovbrugserhvervet, specielt i forbindelse med tilplantning af de store stormfaldsarealer, og Miljøministeren gik da også ind for, at et forbud burde afvente resultatet af de undersøgelser, som Landbohøjskolen og Skovstyrelsen er i gang med.

Der er dog vedtaget et nyt EF-direktiv, hvorefter anvendelse af DDT bliver forbudt efter den 1. oktober 1984. Et forbud mod salg af DDT gennemføres formentlig allerede fra 1. januar 1984.

Generationsskifte – avancebeskatningslov.

Gennem en årrække har generationsskifteproblemerne været en meget stor økonomisk belastning for hele jordbrugser-

hvervet. Dansk Skovforening har ved gentagne lejligheder overfor såvel politikere som embedsmænd fremhævet, at de gældende regler tvang skovejere til nogle for god skovdrift ødelæggende og kortsigtede handlinger i økonomisk henseende.

Ved lov nr. 247 af 9. juni 1982, Lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom, har Folketinget gennemført en tiltrængt lempelse af generationsskiftet for ejendomme, der har været i samme ejers besiddelse i en årrække, som det oftest er tilfældet inden for skovbrugserhvervet. Gaveafgiften er dog stadig en meget tyngende byrde.

Ovennævnte nye lov har virkning for afståelser, der sker den 1. juli 1982 eller senere, og afløser den hidtige kapitalvindingskat.

Den nye lov ændrer ikke ved det princip, at fortjenesten ved afståelse af fast ejendom opgøres som salgssummen minus den regulerede anskaffelsessum. Men reguleringen af anskaffelsessummen, som tidligere skete med fastlagte procenttillæg for de enkelte »ejertidsår«, er ændret, således at den nu sker ud fra reguleringspristallet. Endvidere skal både salgs- og anskaffelsessum nu opgøres på kontantbasis.

Den væsentligste ændring for land- og skovbrugsejendomme er dog, at den efter ovennævnte regler beregnede fortjeneste kun beskattes fuldt ud som særlig indkomst, når sælger har ejet ejendommen i mindre end 3 år. For hvert år sælger har ejet ejendommen udover de anførte 3, nedsættes den beregnede fortjeneste med 20%, således at beskatning helt bortfalder, når salget af ejendommen finder sted i det 8. år efter anskaffelsen eller senere.

Den XV Nordiske Skovkongres.

Nordisk Skovunions Generalsekretariat har i perioden 1979-1982 været i Danmark. Generalsekretariatet har i denne periode ligget i Dansk Skovforening med foreningens direktør som generalsekretær. Dette har været ensbetydende med, at Danmark i 1982 skulle være vært ved den XV Nordiske Skov-

kongres. Skovdirektør HAKON FRØLUND har i 4-års perioden været Skovunionens præsident.

Skovkongressen blev afholdt i dagene den. 8.-11. juni under protektion af Hendes Majestæt Dronning Margrethe den Anden.

I kongressens forskellige arrangementer deltog ialt 1.022 personer.

Kongressen indledtes med afvikling af 18 forskellige to-dages ekskursioner, der var jævnt fordelt over hele landet. Ekskursionerne, der var tilrettelagt som temaekskursioner, dækkede tilsammen hovedparten af dansk skovbrugs væsentligste sider.

I ekskursionerne, der varede fra tirsdag den 8 juni om aftenen til torsdag den 10. juni om aftenen, deltog ialt 858 personer. Hovedparten deltog endvidere i kongressens afslutning, der fandt sted fredag den 11. juni i København.

Af de 1.022 deltagende kom de 406 fra Danmark, 145 fra Finland, 18 fra Island, 289 fra Norge, 162 fra Sverige og 2 fra Vesttyskland.

Kongressen afsluttedes med banket på Hotel Scandinavia, og heri deltog ialt 456 personer.

Dansk Skovforening takker herved alle personer og organisationer, der ved stor hjælpsomhed og offervilje har gjort det muligt at afholde denne kongres.

En særlig tak skal rettes til nedenstående bidragydere, der ved direkte økonomisk støtte har medvirket til at holde deltagerafgifterne nede:

Carlsen-Langes Legatstiftelse
 Dansk Landbrugs Realkreditfond
 Den Raben-Levetzauke Fond
 Egnssparekassen i Horsens
 Forenede Kreditforeninger
 Fredningsstyrelsen
 Johanne og Ejnar Flach-Bundegaards Fond
 Jyllands Kreditforening
 Kreditforeningen Danmark
 Michael Hermann Nielsens Mindelegat
 Pensionsforsikringsanstalten
 Sparekassen SDS
 Tuborgfonden.

Oversigt over ekskursionerne.

Ekskur- sion nr.	Udgangs- punkt	Tema	Antal deltagere
1	Hanstholm	Skovrejsning i klit og på hede, træproduktion og friluftsliv.	48
2	Aalborg	Nåletrædyrkning på optimal dansk lokalitet.	45
3	Viborg	Drift af småskove (bondeskovbrug).	66
4	Ebeltoft	Fredning og naturpleje.	29
5	Silkeborg	Storgodsdrift. Pyntegrønt, juletræer og EDB.	50
6	Herning	Nåletræ på magre jorder.	50
7	Vejle	Fra bondeskovbrug til kommunal- og statsdrift.	43
8	Hovborg	Skovbrug og landskabstyper i Sønderjylland.	30
9	Odense	Bondeskovbrug og godsdrift, specielt pyntegrønt og juletræer.	54
10	Fåborg	Godsdrift på Sydfyn.	55
11	Helsingør	Skovbrugets informationsvirksomhed.	58
12	Helsingør	U-landsarbejde.	26
13	København	Bynære skove. (for kommunalt ansatte).	47
14	Sorø	Bøg. Fra frø til savværk.	47
15	Næstved	Skovdyrkning i de gamle skovegne.	56
16	Marielyst	Skovdyrkning på Lolland-Falster og Møn.	37
17	Maribo	Alternativ godsdrift.	37
18	Bornholm	Skovbrug og turisme samt forstbotanik.	78
Antal deltagere ialt			858

Skovdistrikter, træindustrier og andre ekskursionsværter har alle bidraget ved arrangementet, og Dansk Skovforening har efter kongressen modtaget mange tilkendegivelser, som udtrykker de nordiske skovfolks glæde over den gæstfrihed, man har mødt i Danmark.

Kongressen havde et budget på 1.2 mio. kr., og det endelige resultat blev et beskedent underskud på ca. 33.000,-.

En nærmere beskrivelse af kongressens forløb vil komme i Nordisk Skovunions toårsberetning, der forventes udgivet i 1983.

Plant et træ.

Idet man ønskede at gøre en særlig indsats for træet i Danmark blev kampagnen »Plant et træ« indledt med et stiftende møde i september 1981. Der deltog en bred kreds af foreninger og organisationer, der har træer, træpleje og træplantning som interesseområde.

Programmet for kampagnen blev vedtaget på det stiftende møde og er:

1. At stimulere til en udbredt positiv holdning til træer.
2. Kampagnen gennemføres ved etablering af lokale komiteer, som skal samarbejde med myndigheder og private om passende plantningsopgaver.
3. Kampagnen indledtes med en planlægningsfase i 1982 med henblik på plantning i 1983.

Kampagnens øverste organ er en styrelse, der har nationalbankdirektør ERIK HOFFMEYER som formand, og blandt andre sidder skovrider MIKAL HERLØW som repræsentant for Dansk Skovforening.

Kampagnens sekretariat er henlagt til Friluftsrådet, og som kampagneleder er ansat skovfoged BJØRN DØSSING, Kalø.

Der er idag oprettet lokalkomiteer i over 180 af landets kommuner.

Kampagnens foreløbige højdepunkt var den 16. april i år. På Dronningens fødselsdag blev plantet træer over hele landet, blandt andet plantede Hendes Majestæt Dronning Ingrid et træ ved Jægerspris.

Kampagnen har givet et øget antal henvendelser til foreningen, men ingen af disse har drejet sig om spørgsmål vedrørende skov, og vi har ikke følt, at skovplantningen skulle inddrages.

Kampagnen skal løbe året 1983 ud for derefter at klinge ud i løbet af 1984.

Publikationer.

»*Dansk Skovbrug i Glimt*«.

Det har i flere år været et stort ønske for foreningen at få fornyet den gamle publikation »Danish Forestry«.

I anledning af Nordisk Skovkongres var det naturligt at tage opgaven op.

Skovforeningen søgte derfor Carlsen-Langes Legatstiftelse om støtte til trykning af en publikation i farver, der i en dansk og engelsk udgave skulle give et bredt indtryk af dansk skovbrug.

Fra Carlsen-Langes Legatstiftelse modtog vi et tilsagn om et meget betydeligt beløb, der satte os istand til at trykke et stort oplag af en sådan publikation.

Sekretariatet udarbejdede, med et enkelt indlæg om vildt og jagt af magister JØRGEN FOG, den foreliggende lille bog »Dansk Skovbrug i Glimt«. Bogen lå færdig i maj 1982.

Den engelske udgave er oversat af forstkandidat KIRSTEN SYRACH OLESEN. Den engelske udgave er tiltænkt besøgende udlændinge – speciel skovfolk – der ønsker et hurtigt indblik i danske skovbrugsforhold.

Den danske udgave er forsøgt skrevet i et sprog, så det blandt andet skulle være forståeligt for børn i folkeskolens sidste klassetrin. Bogen skal også ses som en fortsættelse af det materiale, som Skovforeningen gennem tiderne har udarbejdet for at give børn en forståelse af skovbrugets betydning i det danske samfund, f.eks. »Skovfoged Grankvists hverdag«.

Publikationen er trykt i 10.000 danske eksemplarer og 5.000 engelske.

Bogen kan købes for kr. 22,- ved bestilling af 1 eksemplar, kr. 60,- ved køb af 5 eksemplarer og kr. 160,- ved køb af 25 eksemplarer, eksklusiv moms og forsendelse.

Vi vil endnu engang takke Carlsen-Langes Legatstiftelse for det meget store beløb, hvormed Legatstiftelsen har støttet udgivelsen af denne nyttige publikation.

Der skal også lyde en tak til JØRGEN FOG for indlæg til bogen og til KIRSTEN SYRACH OLESEN for dygtig oversættelse.

Bogen er tilsendt foreningens medlemmer og har været godt efterspurgt, blandt andet til skoler.

»Skovbruget Minivejviser«.

Med jævne mellemrum har Skovforeningen udgivet »Skovbrugets Minivejviser«.

Tilsvarende udgives i de øvrige nordiske lande, hvorfor Nordisk Skovunion besluttede at udgive deres respektive landes »Minivejvisere« eller »Skovnøgler« med fælles layout og i samme format til skovkongressen.

Vi udarbejdede derfor en udvidet »Minivejviser« til denne anledning.

Det er vort indtryk, at vore medlemmer har taget godt imod denne udvidede udgave.

Publikum i skovene.

Dansk Skovforening har igennem flere år ført en positiv dialog med Dansk Orienterings-Forbund for at sikre en så hensigtsmæssig udøvelse af denne sportsgren som muligt. Skovkredsens formænd mødtes i oktober 1982 med repræsentanter for løberne, hvor man udvekslede erfaringer og fik indblik i forbundets arbejde med tilrettelæggelse af engagementer. Det blev på mødet aftalt, at der i løbet af 1983 vil komme en artikel i SKOVEN, hvor Dansk Orienterings-Forbund vil berette om dette arbejde. Forbundet vil også redegøre for, hvilke retningslinier løberne indskærpes i forbindelse med færdsel i skovene.

I en såkaldt perspektivplan debat har orienteringsforbundet konkluderet:

»Skovudvalget«

Skovudvalget har ændret sin målsætning, fordi den tidligere målsætning var urealistisk, en hemske i det daglige arbejde og forhandlinger og uden opbakning fra klubberne.

Fremover arbejdes med en differentieret målsætning i forhold til private og offentlige skove.

Målsætning

At skabe forståelse for orienteringsforbundets virksomhed og behov for at kunne benytte landets skove til udøvelse af orienteringsidrætten.

Opgaven søges realiseret gennem samarbejde og forhandling for derved at få adgang til så mange skovarealer som muligt.

Private skove

Dansk Orienterings-Forbund respekterer naturligvis den private ejendomsret og ønsker gennem samarbejde med private skovejere og deres organisationer at sikre forbundets adgang til disse skove.

Offentlige skove

At opnå fri adgang til de offentlige skove, gennem påvirkning af lovgivningen på området.

I marts 1983 deltog direktør JENS THOMSEN i en konference med emnet »Friluftsliv – Landbrug« arrangeret af Friluftsrådet og Landbrugsorganisationerne. Det var konferencens formål: »at belyse de problemer, der er forbundet med udvidet adgangsret til det åbne land, samt at skabe baggrund for aftaler friluftsliv-landbrug imellem om en sådan udvidet adgang, med særlig vægt på en lettere adgang til, og færdsel på, stier og veje i det danske landskab«.

I løbet af de to dage, arrangementet varede, blev der konstateret flere punkter, hvor interesserne kunne forenes, blandt andet at naturfredning ikke skulle gennemføres, såfremt det eneste formål var at sikre adgangsret. Det blev endvidere klart, at der internt i Friluftsrådet resteret et stort arbejde med at koordinere de forskellige brugergrupperes interesser – man erkender at alle ikke kan være alle steder – og da slet ikke på samme tid.

Landbruget og Friluftsrådet vil nedsætte et kontaktudvalg, og Dansk Skovforening er lovet, at vi vil blive tilkaldt, såfremt der er sager af fælles interesse:

Dansk Skovforening har i forvejen kontakt til Friluftsrådet, og i det forløbne år har vi diskuteret gennemgående vandrestier. Det vil sige stier i det åbne land, som skal forbinde et rekreativt område med et andet.

Friluftsrådet har fremlagt et sti-projekt fra den nye Kongskilde Friluftsgård ved Tystrup-Bavelse-søerne til det Arkæologiske Forsøgscenter i Lejre. Skovforenings indstilling til sådanne forslag er, at skovdistrikter, der berøres, så tidligt som

muligt må inddrages i planerne. Der skal være en reel mulighed for at påvirke udformningen og for at give afslag.

Vi kan ikke acceptere, at tingene præsenteres som færdige projekter, som man så søger at køre igennem ved politisk pression enten på lokalt- eller landsplan.

Kommunikationen er heldigvis bedret i retning af Skovforeningens ønsker, men der er stadig tilfælde af misforståelser.

Ranger- og naturvejleder.

I det forløbne år har der været en flittig offentlig omtale af de såkaldte rangers, som også er benævnt naturvejledere eller naturværter.

Fredningsstyrelsen, Friluftsrådet og Dansk Folkeferie er alle involveret i projekter om uddannelse og anvendelse af naturvejledere. I Århus amtskommune køres en forsøgsordning med øget information til offentligheden om naturen, og her er naturvejlederen centralt placeret.

Direktør VIGGO NIELSEN, Fredningsstyrelsen, har på et møde vedrørende dette emne udtalt, »Fra Fredningsstyrelsens side er der ingen tvivl om, at hvis vi skal have naturvejledere her i Danmark, må de indgå i det eksisterende administrative apparat og ansættes af de i dag kompetente myndigheder – det vil være utopi at operere med, som det har været fremme i pressen, at oprette egentlige korps med selvstændige juridiske beføjelser.«

Dansk Skovforening støtter dette synspunkt. Vi følger iøvrigt de forskellige initiativer, så godt som muligt. Det er et område, hvor mange organisationer er aktive – og der er langt igen, inden alle konsekvenser er belyst.

Det 24. Forstlige Symposium.

I 1982 afholdtes der intet symposium, men den 10.-12. april 1983 arrangerede Dansk Skovforening og Danske Forstkandidaters Forening symposium på Skjoldenæsholm.

Titlen var »Skovbruget 25 år frem«, og man tilstræbte at berøre en række af de væsentligste delområder for erhvervet.

Professeeor H. A. HENRIKSEN talte om skovdyrkning. Skovri-

der OLE HØGSGAARD fremlagde sine forventninger og forhåbninger til fremtiden. Professor PETER MOLTESEN, direktør NILS WILHJELM og direktør MORTEN KNUDSEN beskæftigede sig med forsyningsmulighederne fra skovene samt udviklingen i træindustrien. Professor JENS RISVAND og projektleder NILS ELMERS KOCH belyste skovbrugets samfundsmæssige placering.

Symposiet, hvis faglige leder var skovrider H. C. NISSEN, Bregentved, havde samlet et stort antal deltagere, og debattysten var god. Emnet afslørede behov for, at erhvervet beskæftiger sig med fremtiden. Foredragsholderne gav talrige antydninger af, hvad vi måtte forberede os på:

For eksempel øgede krav om stabilitet i dyrkningen, behov for konkretisering af fælles mål overfor andre sektorer, kvalitetsproduktion i skovene og høj forædlingsgrad i industrien, fortsat træunderskud og stigende råvarepriser, revurdering af løvskovens økonomi kontra nåletrædyrkning og endelig fortsat pres fra befolkningen mod de rekreative værdier.

Strategisk Planlægning.

Symposiet understregede, at tankerne om strategisk planlægning for sektoren kan være vanskelige at konkretisere, men mulighederne for at tage delområder til behandling bør sikkert forsøges.

Dette foregår for øjeblikket ved Landbohøjskolens skovbrugsinstitut, hvor professor JENS RISVAND arbejder med »Den Danske Skovsektors samfundsmæssige Betydning«. På Handelshøjskolen i København har man igangsat et projekt vedrørende strategisk ledelse i og af den danske skovsektor under ledelse af cand. merc., lic. agro LARS RANFELT. Dansk Skovforening deltager her med bestyrelsesmedlem R. GORM REVENTLOW-GRINLING og direktør JENS THOMSEN.

Medlemmer, som måtte være interesseret i disse projekter, opfordres til at kontakte ovenstående eller bestyrelsesmedlem IVER TESDORPF. Der gøres ligeledes opmærksom på den løbende debat i tidsskriftet SKOVEN.

Eksportkonsulentordningen.

Det i 1981 indledte markedsanalysearbejde er fortsat, og vi har i dag en betydelig større viden om såvel markedsforhold som distributionskanalernes funktion. I forbindelse med dette analysearbejde, har eksportkonsulenten haft en betydelig rejseaktivitet – hovedsagelig til Vesttyskland og Frankrig. I forbindelse hermed er bl.a. foretaget forbrugeranalyser.

I august 1982 besøgte konsulenten sammen med skovrider FINN JACOBSEN, Langesø og forstkandidat POUL CHRISTENSEN, U.S.A. for at indsamle erfaringer om den amerikanske produktion og markedsføring af, blandt andet, forklippede juletræer.

Som et resultat af det foreløbige arbejde, kan der peges på følgende problemer i forbindelse med afsætningen af specielt ngr-juletræer:.

- a) Kvalitetsbegreberne er så udflydende, at det vanskeliggør markedsføringskampagner.
- b) Konkurrencen fra blågran (*Picea pungens*) er hård på det tyske marked.
- c) Samarbejdet producenter – grossister er af en karakter, der vanskeliggør markedsføring.

Som et første skridt forsøges på denne baggrund allerede i sæsonen 1983 iværksat en kvalitetskontrolordning for ngr-juletræer, som kan danne udgangspunkt for en markedsføring af juletræer som mærkevarer.

Sideløbende med analysearbejdet har eksportkonsulenten, i det omfang det tidsmæssigt har været muligt, deltaget i forskellige markedsføringstiltag for, dels at indhøste erfaringer til eventuelt senere brug, men selvfølgelig også for at de i sig selv skulle virke afsætningsstimulerende. Her kan nævnes: Deltagelse sammen med Rye-Nørskov i udstillinger i Avignon og London samt udtilling i Den danske Butik i Paris. I samarbejde med Grossistforeningen er der udarbejdet og distribueret en folder om ngr-juletræer. Dansk Skovforening har også udsendt juletræer til danske handelsdelegationer.

Med udgangen af 1983 udløber bevillingerne til eksportkonsulentordningen fra Erhvervsfremmerådet.

Såfremt vi agter at fortsætte det påbegyndte arbejde i en eller anden form, må vi finde nye finansieringskilder. Med i overvejelserne kan her være såvel produktionsafgifter som tilbageførelse af amtskommunale grundskyldspromiller.

Foreningens faste udvalg og afdelinger

Økonomisk-statistisk afdeling

Regnskabsoversigter

Den 36. beretning om regnskabsoversigter for dansk privat-skovbrug udsendtes i 1982. Beretningen omfatter indkomståret 1981 samt regnskaber afsluttet i 1980/81. Der er ialt behandlet regnskabsmateriale fra 74 private skovdistrikter samt 87 overvejende private hedeplantager. Det produktive areal for disse ejendomme er henholdsvis 59.569 ha og 18.991 ha. Regnskabsoversigterne dækker således ca. 37% af det private skovareal over 50 ha. Materialet har samme omfang som i den foregående beretning.

Den 9. september 1982 afholdtes regnskabsmøde i den fynske skovkreds med deltagelse af 7 større distrikter. På mødet gennemgik man de enkelte distriktstal for de seneste 5 år ved sammenligning med gennemsnitstal og andre distrikters tal. Dansk Skovforening agter i 1983 at fortsætte med regnskabsmøder, som kan danne rammen om nogle åbne drøftelser af årsagerne til regnskabsmæssige udsving mellem de enkelte distrikter.

Ved Landbohøjskolens Skovbrugsinstitut har man i 1982 afsluttet en analyse af Dansk Skovforenings regnskabsoversigter fra 1965 til 1980. Arbejdet, som er offentliggjort i DST 1982, side 282, (FINN HELLES og ERIK LENCHLER LARSEN: »Dansk privatkovbrugs økonomi 1965-80«), er en fortsættelse af professor Hermansens tilsvarende analyse for perioden 1947-1966.

Regnskabsoversigterne er erhvervets afgørende aktiv, når politikere og myndigheder skal orienteres om skovbrugets vilkår. For at oversigterne ikke skal miste troværdigheden, er det nødvendigt, at repræsentationsprocenten fastholdes eller

forøges. Vi skal derfor opfordre alle til at afsætte den nødvendige tid til at samle og indsende regnskabsmateriale til Skovforeningen.

Driftsplanlægning

Aktiviteten på driftsplanlægningsområdet er fortsat stigende. Igangværende opgaver samt opgaver aftalt til udførelse senere i 1983 vil således betyde en fordobling af omsætningen i forhold til 1982.

I det forløbne år har afdelingen udført planlægningsopgaver både for distrikter, som ikke tidligere har haft en driftsplan, og for distrikter, hvor en eksisterende plan er blevet forældet. Endelig har flere distrikter henvendt sig for at få ajourført bevoksningsregisteret i gældende driftsplaner, hvilket foregår hurtigt og billigt på grund af anvendelsen af EDB. Distriktet indsender blot en liste med oplysninger om afdrifter og nykulturer. Disse oplysninger indkodes på EDB-anlægget, hvorefter aktuelle bevoksningslister og alderskassetabeller udskrives og sendes til distriktet.

Indholdet af de driftsplaner, der udarbejdes af afdelingen, spænder – afhængigt af distrikternes ønsker og behov – fra rene statusoversigter til egentlige handlingsplaner indeholdende hugstplaner med lokaliserede hovedskovningsbevoksninger, kulturplaner, hugst- og tilvækstkalkuler samt økonomiske budgetter for hugstindtægter, pyntegrøntindtægter og kulturudgifter. I mange tilfælde opstilles flere alternative hugstplaner, som adskiller sig med hensyn til hovedskovningsintensiteten: På denne måde afdækkes distriktets handlingsmuligheder under varierende forudsætninger.

Stort set alle driftsplaner udføres ved anvendelse af EDB-systemet SRPLAN, som også anvendes af Det danske Hedeselskabs Plantageregulering og Statsskovbrugets Skovregulering. Skovforeningens benyttelse af SRPLAN sker i samarbejde med Plantagereguleringen. Arbejdet med SRPLAN foregår nu via Skovforeningens egne terminaler. Skovforeningen kan også betjene distrikter med planlægning via LEC.

Skemata, skilte m.m.

Dansk Skovforenings sekretariat kan udover de mere end 35 forskellige standardskemaer og blokke udforme særlige skematyper efter medlemmernes ønsker.

Endvidere vil det som oftest være muligt ved større bestillinger at få påtrykt navn m.v. på standard-skemaerne.

Skilte til motorkøretøjer, påtrykt f.eks. skovdistriktets navn, leveres nu i 3 kvaliteter til meget rimelige priser.

Esrums opmålingssystem.

Afdelingen lancerede i februar 1983 opmålingssystemet ESRUM. Systemet henvender sig til alle skovdistrikter, der ønsker at klare opmålingen og målelistearbejdet på en mere effektiv og tidssvarende måde. For en forholdsvis beskedne udgift frigøres ressourcer til andet arbejde, og samtidig opnås en forbedring af råtræopmålingen.

Det er muligt at få et komplet ESRUM system på prøve i 14 dage, og erfaringerne viser, at systemet er enkelt at betjene.

Prisnotering

Prisnoteringen opgør prisdannelsen for tømmer og kævler på det indenlandske marked. Prisnoteringen udsendes hver måned til de deltagende skovdistrikter og til bestyrelsesmedlemmerne i Dansk Skovforening samt skovkredsens formænd og næstformænd.

Alle distrikter med et regelmæssigt salg af kævler og tømmer vil kunne deltage. Deltagere, der ikke er tilknyttet LEC, indsender først i måneden fakturakopier af forrige måneds salg til økonomisk-statistisk afdeling.

Deltagere, der er tilknyttet LEC, kan give Økonomisk-statistisk afdeling tilladelse til at benytte uddrag af den kundevise analyse fra LEC, således at distriktet ikke har yderligere arbejde med noteringen. Alt fakturamateriale behandles fortroligt i afdelingen og destrueres eller tilbagesendes efter ønske.

I 1982 omfattede prisnoteringen et samlet salg på 185.500 m³, hvilket modsvarer 20% af landets samlede hugst af kævler og tømmer (opgjort 1981 af Danmarks Statistik).

Økonomisk Tabelværk.

Dansk Skovforening har også i 1982 indsamlet og ajourført træpriser og sortimentsomkostninger. Dette materiale danner, sammen med produktionsfunktioner og sortimentsforhold for de enkelte træarter, baggrund for den årlige revision af det økonomiske tabelværk, som foreningen udarbejder i samarbejde med Skovstyrelsen og Hedeselskabet.

Konsulentbistand

I 1982 har Økonomisk-statistisk afdeling ydet konsulentbistand i en lang række sager.

Sagkyndig bistand er stillet til rådighed ved beregning af erstatningskrav i forbindelse med diverse fredninger, ekspropriationer til gasledninger, veje, stier m.v. Afdelingen er i besiddelse af en stor erfaring og et omfattende materiale på dette område, og det må anbefales medlemmerne at gøre brug heraf i påkommende tilfælde.

Afdelingen har endvidere ydet bistand i forbindelse med køb og salg af skovejendomme. Vurderinger er gennemført for en lang række ejendomme. Udbudet har været stort i det forløbne år, formentlig både på grund af økonomisk nødvendighed og på grund af den tidligere omtalte, i juni 1982 vedtagne, lempelse i beskatningen af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom.

Afdelingens medarbejdere har endvidere været udmeldt som syns- og skøns mænd i sager, som skulle afgøres ved retten.

56. europæiske seminar:

»The Forestry Policy in the European Community«, -Forest an Rural Areas-.

I dagene 25.-30. januar 1983 afholdtes i Marentino i Italien et seminar med ovennævnte titel. Arrangør var CEPFAR (europæisk center for uddannelse og forskning inden for jordbrugsområdet), og formålet var at få samlet erfaringer om og få diskuteret sammenhænge og muligheder i skovbrug/landbrug/miljø/jagt/rekreation m.v. De deltagende lande var repræsenteret af såvel politikere som embedsmænd fra både offentlige og private institutioner. Endvidere deltog EF-kom-

missionen, som gennem længere tid har arbejdet på at få etableret en egentlig fælles EF-skovbrugspolitik. Fra Danmark deltog afdelingsleder ANDERS H. PETERSEN, Dansk Skovforening, og forstfuldmægtig P. HARTMAN, Det danske Hedeselskab.

En rapport fra seminaret er under udarbejdelse hos CEP-FAR. Rapporten vil ikke komme til at indeholde fælles indstillinger eller resolutioner. Den vil formentlig nærmest blive et referat af indlæg og diskussioner til de deltagende lande, ligesom den givetvis vil indgå i EF-kommissionens videre arbejde med at støtte udviklingen af skovdrift i de egne inden for EF-området, hvor der er mulighed for at producere træ til afhjælpning af det store underskud af træbaserede varer.

Tidsskrifter

Dansk Skovforenings Tidsskrift

Dansk Skovforenings Tidsskrift 1982 indeholdt mange gode artikler inden for forskellige forstlige felter: Stabilitetsundersøgelser i *Pinus contorta*, rationel opmåling, økonomisk bøgedyrkning, stormstabiliseringsundersøgelser i rødgran, stiklingsformerede kloner, kulturudgifterne, *Hylobius*-skaderne, gødningsforsøg i sitkagran, dansk privatskovbrugs økonomi.

Tidsskriftet indeholder 11 sider mere (327) end forrige år.

For at få bedre gengivelser af fotografier er der i år benyttet bedre papir. Dette er også lykkedes, men da papiret giver refleks ved lampelys, vil der i 1983 blive anvendt noget andet papir, som er mat, men samtidigt gengiver fotos på en udmærket måde.

Der arbejdes med udgivelse af en indholdsfortegnelse for Dansk Skovforenings Tidsskrift for årene 1961-1980. Indholdsfortegnelsen skal indeholde en alfabetisk del, en systematisk del og et stikordsregister.

Skovens

13. årgang er udkommet med 11 numre og et samlet sidetal på 375, hvilket er en forøgelse på 52 sider i forhold til 1981. Annoncemængden udgør 41% af det samlede sidetal. Oplaget er 3.400 pr. nummer.

SKOVEN-NYT, som udkommer efter behov, er på 40 løbenumre.

Redaktionen består af JANE VIBE, POUL HAUBERG og BO MICHAEL RAVN (ansvarshavende).

Tilgangen af stof er tilfredsstillende. Der tilstræbes en balance mellem stof og annoncer, således at annoncemængden holdes på ca. 40%. Annoncørerne har imidlertid fået øjnene op for, at de gennem *SKOVEN* og *SKOVEN-NYT* får den bedste indgang til kunderne i skovbrugssektoren. Annoncemængden er derfor i stigning. Annoncerne udgør et hovedelement i bladets økonomi.

Redaktionen ønsker at takke det betydelige antal forfattere, som har lagt et stort arbejde i at skrive om alle sider af skovbruget. Vore blade var et vigtigt kommunikationsmiddel efter stormfaldet.

Danske Skoves Handelskontor

På sidste års generalforsamling blev det spået, at Handelskontoret ville få et travlt år, hvilket viste sig at holde stik.

I 1981 var omsætningen 60 mio. kr. i et år med to eksporter af bøgekævlere til Japan. I 1982 steg omsætningen til knap 75 mio. kr.

Omsætningsfremgangen skyldtes hovedsagelig afsætning af tømmer fra stormfaldet i 1981. Tømmeret blev i overvejende grad eksporteret til Tyskland.

For at klare denne opgave har der i året været ansat ekstra 2 mand ved vort kontor i Jylland, og en deltidsansat ved hovedkontoret.

Afviklingen af tømmerleverancerne forløb planmæssigt og tilfredsstillende set med vore kunders øjne.

Afsætningen af cellulosetræ voldte ingen problemer, og vore aftagere tog de mængder, der blev Handelskontoret tilbudt, men desværre havde vore kunder problemer med at afhente træet så hurtigt, som det blev tilmeldt.

Som det fremgår af de følgende tabeller og grafiske fremstillinger, dækker Handelskontorets aktiviteter så at sige alle de effekter, skovene producerer, dog ikke pyntegrønt og juletræer.

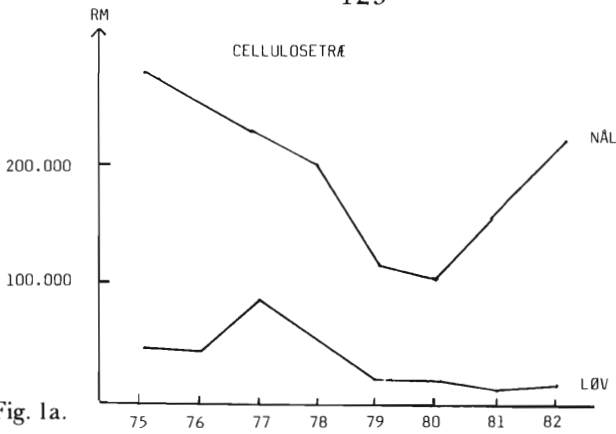

Fig. 1a.

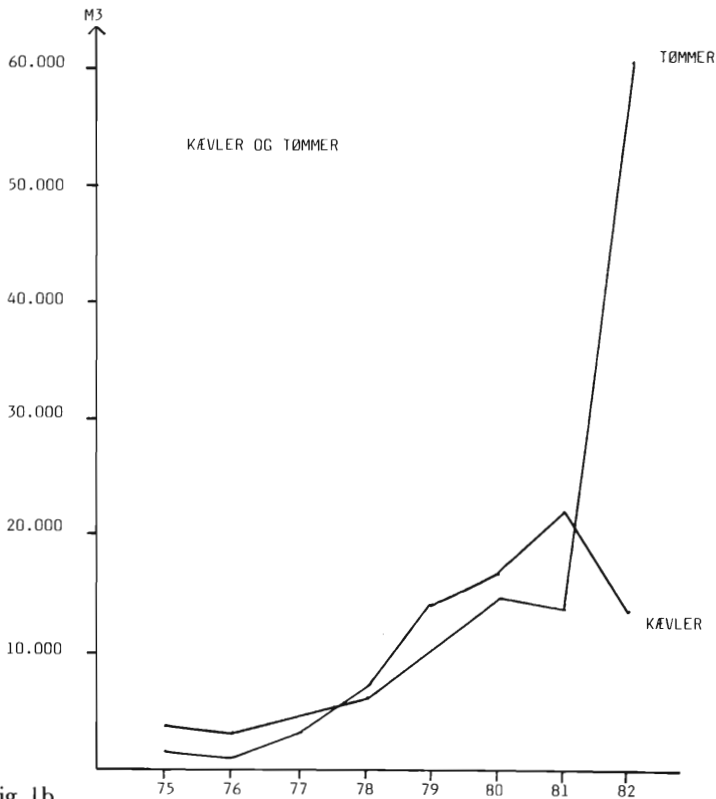

Fig. 1b.

Fig. 1a og b viser antal rm henholdsvis m³, der de enkelte år er omsat i Handelskontoret.

Mill.kr.

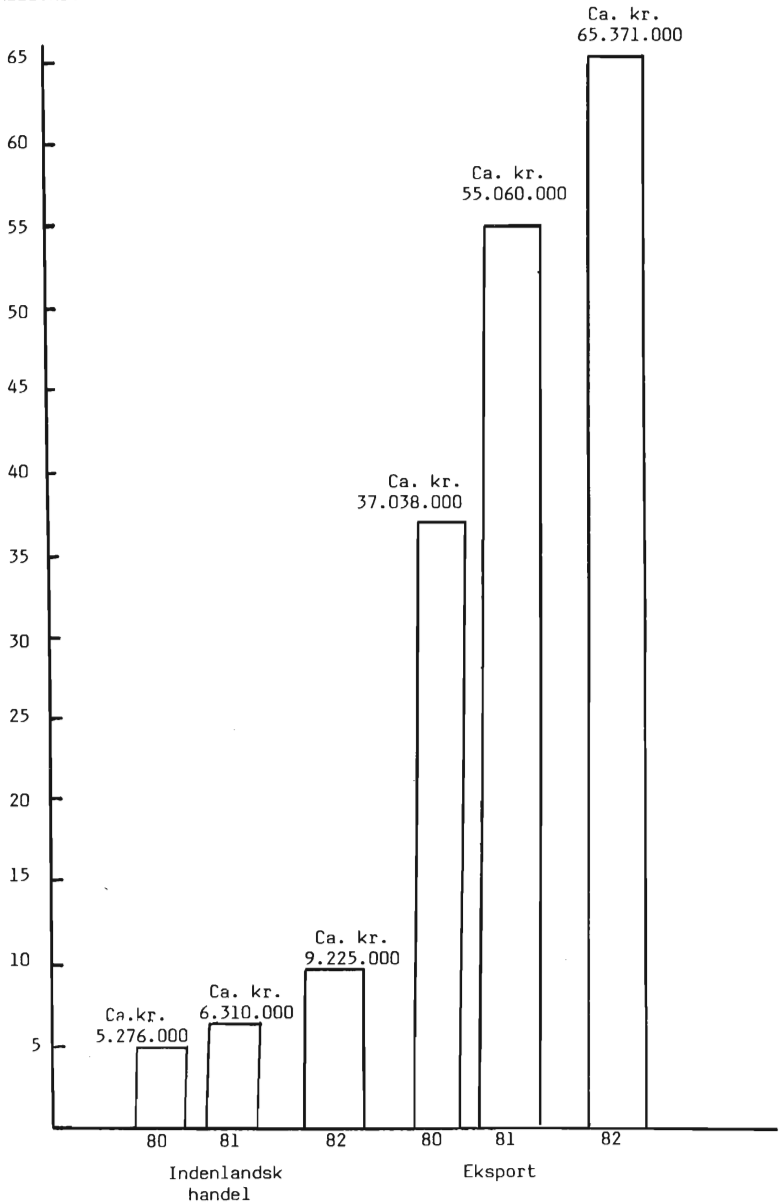

Fig. 2.

Omsætningen i Handelskontoret i 1980, 1981 og 1982 fordelt til indenlandsk handel og eksport.

Tabel 1. Leverancer til eksportmarkedet

		1981	1982
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	6.400	55.100
Cellulosetræ	ca. rm	147.900	210.100
Islandspæle	ca. stk.	82.400	39.500
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	18.600	2.900
Cellulosetræ	ca. rm.	8.700	14.900
Løvtræstænger	ca. stk.	54.500	63.600

Tabel 2. Leverancer til indenlandske industrier
(Indenlandsk træ).

		1981	1982
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	8.000	7.100
Rummetertræ	ca. rm	4.500	11.100
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	5.300	11.100
Egehegnspæle	ca. stk.	40.200	40.700
Rummetertræ	ca. rm	500	1.100

Tabel 3. Fordeling af salg til kunder og medlemmer

	1981		1982	
	øst	vest	øst	vest
Salg til antal indenlandske kunder	16	38	5	22
Salg til antal eksportkunder		18		37
Køb af råtræ fra antal medlemmer	81	176	94	185
Køb af råtræ fra udenl. kunder		0		0
	1981		1982	
Omsætningsfordeling	30	70	20	80

I 1982 lykkedes det desværre ikke Handelskontoret at gennemføre en handel med vore gamle kunder i Japan, men vi håber, at en ordre kan effektueres i indeværende år.

1983 tegner ikke til at blive lige så travl som det afvigte år, idet vi nok må forudse en omsætningstilbagegang på ca. 30%.

Samarbejdspartnere.

Dansk Skovforening har i det forløbne år haft kontakt til en lang række af vore gode og traditionelle samarbejdspartnere.

De forskellige afdelinger ved Skovbrugsinstituttet på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole har været kontaktet af medarbejdere på Amalievej, ligesom foreningens medlemmer har haft udbytte af forskernes viden ved direkte henvendelse. Statens Forstlige Forsøgsvæsen stiller også hyppigt resultater til Skovforeningens rådighed.

I forbindelse med stormfaldet gjorde Skovskolen og Skovbrugets Arbejdsgiverforening et stort arbejde til vore medlemmers gavn. Det blev herved understreget, at det er nødvendigt med en betydelig kapacitet på Skovskolen; kun derved kan man leve op til de ekstraordinære krav, som f.eks. et stormfald stiller.

De samvirkende danske Småskovforeninger og Det danske Hedeselskab har en central placering i skovbruget. Dansk Skovforening er for begges vedkommende aktiv med hensyn til det nødvendige arbejde for, ad politisk vej, at fremme disse institutioners interesser.

Foreningens direktør deltager i månedlige møder med sekretariatslederne for Foreningen af Skov- og Landejendomsbeddere i Danmark (Godsejerforeningen) og Tølvmandsforeningerne. På møderne udveksles informationer om den erhvervspolitiske situation, og arbejdsopgaver af fælles interesse prioriteres.

Skovteknisk Institut.

Konsulentarbejde

Også i 1982 steg instituttets konsulentvirksomhed overfor Dansk Skovforenings medlemmer, særlig over telefonen. En

helt ekstraordinær indsats blev ydet i årets første måneder i forbindelse med stormfaldsoparbejdningen, dels ved besvarelse af telefonforespørgsler, dels ved afholdelse af to informationsmøder om kulturetablering på stormfaldsarealer, og endelig ved udgivelse af informationsbladet »Teknik og metoder ved stormfaldsoparbejdning«, som udkom i otte numre á ca. 800 stk. og tilsendtes de stormfaldsramte skovdistrikter uden beregning. Den øvrige konsulentbistand har i 1982 blandt andet bestået af maskinteknisk rådgivning, rådgivning om affaldstræudnyttelse, sprøjtning, arbejdsmiljøforhold og pyntegrøntdyrkning og -høstning.

A n s k a f f e l s e a f E D B - u d s t y r

I årets sidste måneder udarbejdede instituttet et beslutningsgrundlag for udbygning af sin mikrodatamat fra en til flere brugere. Ved tilslutning af det nødvendige antal terminaler skal anlægget kunne benyttes samtidigt af alle medarbejdere i Dansk Skovforening, Skovbrugets Arbejdsgiverforening og Skovteknisk Institut. Anlægget skal kunne anvendes til tekstbehandling, tekniske beregninger og programmering. Der er truffet beslutning om at sætte udbygningen i værk, og systemet vil være i drift i februar 1983.

K u r s e r

Kursusvirksomheden har omfattet paragraf 9 sikkerhedskurser, endagssikkerhedskurser og førstehjælpskursus for distrikternes personale.

S k o v e n

Der er udarbejdet 65 større og mindre artikler til SKOVEN og SKOVEN-NYT. I lighed med tidligere år har instituttet stillet en medarbejder til rådighed for SKOVENS redaktion. Hendes arbejde har bestået i indkaldelse og udvælgelse af manuskripter, bearbejdning af tekst i samråd med forfattere, fremskaffelse og redigering af billedmateriale, korrekturlæsning og ombrydning til trykning.

Danske Skoves Handelsudvalg

Formanden, skovrider JØRGEN LASSENS beretning for perioden juni 1982 til maj 1983:

Skovkredsene

I det forløbne år har ingen af Skovforeninges 11 skovkredse skiftet formand, og der har som følge heraf ikke været nogen ændring i sammensætningen af Danske Skoves Handelsudvalg. Næstformanden i udvalget er skovrider TORBEN BRÜEL.

Afsætningen

Denne beretning omfatter givetvis en af de perioder i dansk skovbrugs historie, hvori der har været den største afsætning, betragtet både mængde- og værdimæssigt. Størrelsen af denne hugst kendes ikke endnu, men den ligger væsentligt over de ca. 1,9-2,0 mill. m³, som har været typisk for de senere år.

Den store hugst har jo desværre ikke haft baggrund i et kraftigt indenlandsk efterspørgselspres mod blot nogle af vore træarter. De store mængder af stormfaldstræ nødvendiggjorde derfor et afsætningsarbejde, som man hidtil ikke har været vant til.

Både dansk råtræ og savede varer fra danske savværker er for en meget væsentlig part blevet afsat på eksportmarkeder i Vesttyskland, England og andre lande.

De positive erfaringer, som jeg i sidste årsberetning kunne konstatere vedrørende samarbejdet mellem Handelsudvalget, Danske Skoves Handelskontor og nogle andre eksportører med henblik på at holde prisniveauet, skal igen understreges.

Afsætningen har i perioden væsentligst ligget i nåletræ, og for løvtræ kan situationen vist bedst betegnes som behersket.

Nåletræ

Ved sidste beretning blev det meddelt, at skovbruget midt i stormfaldstræets afsætning var uden et system af fælles vejledende priser med Træindustriens Fællesrepræsentation. Dette skyldtes, at man fra Træindustrien havde valgt at udsende en prisrække, der for dimensionerne større end 16 cm

midtmålt, var kr. 15,- lavere, end de priser som Handelsudvalget måtte anbefale skovene at handle til.

Denne situation var meget uheldig, men markedsforholdene og sammenholdet inden for skovbruget betød heldigvis, at situationen ikke blev af længere varighed. Under forhandlinger mellem Handelsudvalget og Træindustriens nye organisation, Danske Træindustrier, blev man enig om at gøre de priser, som Handelsudvalget kunne anbefale for savværks-træ af nåletræ Vest for Storebælt, til fælles vejledende priser fra 1. juli 1982. Det var altså fortsat muligt at fastholde priser for nåletræ, som de var gældende før stormfaldet. De vejledende priser var fastsat ved en forhandling den 15. oktober 1981.

Afsætningen af det stormfældede nåletræ gik støt i sommermånederne. I en hel del områder blev oparbejdningen og afsætningsarbejdet forceret, da man måtte erkende ret betydelig misfarvning i træet, samtidig med angreb af vedborende insekter. Den meget tørre og varme sommerperiode har givet været med til at frembringe og accellerere udviklingen i disse skader.

I forbindelse med oparbejdningen udnyttede savværkerne, de fleste steder, deres kapacitet fuldt ud. Oprettelsen af et nyt stort savværk ved Mattrup Mølle i Midtjylland var også med til at forbedre afsætningssituationen meget væsentligt. Danske Skoves Handelsudvalg kunne i perioden også konstatere den positive udvikling, der blandt andet var skabt på baggrund af et eksportsamarbejde imellem nogle af savværkerne. De samme tanker, som for skovenes eget vedkommende har været praktiseret igennem en årrække i Danske Skoves Handelskontor, er nu også taget op af savværkerne og dette betød en forbedring af deres konkurrenceevne.

Ved indgangen til august måned kunne Handelsudvalget konkludere, at langt den overvejende mængde af tømmeret fra stormfaldet var solgt. Der var flere tilfælde, hvor industriens efterspørgsel rent faktisk oversteg skovenes mulighed for at forsyne. Hugst af stående træer i ustabile rande og holme blev fra dette tidspunkt en væsentlig del af tømmerforsyningen.

Midt i denne situation måtte Centralsavværket desværre

meddele sine råtræleverandører, at prisen for tømmer med midtdiameter 16-20 cm for leverancer til industrien var nedsat med kr. 30,- pr. m³. Denne meddelelse påvirkede ikke alene mulighederne for prisforbedringer for skovene Øst for Storebælt, men dæmpede også prisforventningerne Vest for Storebælt.

For området Øst for Storebælt var der ikke indgået en fælles vejledende prisliste mellem Handelsudvalget og Danske Træindustrier.

I min egenskab af formand for Handelsudvalget har jeg flere gange overfor Centralsavværket og dets bestyrelse fremhævet det uheldige i, at man ikke fra denne industri for øjeblikket så sig istand til at give priser, der var tilfredsstillende. I de tilfælde, hvor andre savværker Øst for Storebælt betaler træet til de priser, som Handelsudvalget anbefaler, pådrager disse sig en konkurrence med Centralsavværket på ulige vilkår.

Vest for Storebælt betød den gode efterspørgsel efter tømmer, at man forlod princippet om at afregne stormfældet træ som B-træ, og der var nu igen en hel del A-træ. I løbet af efteråret lempede Skovstyrelsen hugstoppet, som var indført efter november 1981. Efter at have informeret Dansk Skovforning, tillod Skovstyrelsen sine distrikter at skove stående træ i randene af stormramte bevoksninger. Hugsten måtte dog kun foregå, hvis savværkerne kunne godtgøre, at der ikke var mulighed for at dække efterspørgslen ved opkøb af stormfældet træ.

Den 9. december 1982 mødtes Handelsudvalgets medlemmer for at diskutere situationen for nåletræmarkedet, hvor efterspørgslen efterhånden var rettet imod ikke-stormfældet og frisk træ. Man besluttede her, at man umiddelbart efter årsskiftet ville tage kontakt med Danske Træindustrier og opfordre til en endelig tilbagevenden til de sorteringsregler, som gjaldt før november 1981. Der skulle samtidig varsles ønsket om en prisstigning i april 1983.

Savværkernes afsætning gik tilfredsstillende, men deres betingelser var ændret på et væsentligt område, idet de svenske

aftagere af savværksflisen i efteråret havde nedsat prisen pr. rm med ca. kr. 20,- til ca. kr. 70,- pr. rm.

Inden det ønskede møde blev afholdt, blev skovbruget påny udsat for stormfald. Den 17. januar 1983 blev de områder, der var hærget i 1981, påny ramt. Nedenfor ses Handelsudvalgets opgørelse over stormfald:

Stormfald 1983, 17. januar.

	Private skove	Statsskove
Jylland og Fyn	165.000 m ³	100.000 m ³
Sjælland og Lolland Falster	20.000 m ³	50.000 m ³
Bornholm	?	15.000 m ³
	185.000 m ³	165.000 m ³
	350.000 m ³	

Faldet var igen for hovedpartens vedkommende nåletræ. Dagen efter stormfaldet den 18. januar mødtes Handelsudvalget med Danske Træindustrier. Der var fra begge sider enighed om, at et stormfald, som svarede til 3-4 måneders normal nåletræshugst, ikke måtte påvirke markedssituationen. Jorden var den 17. januar oplødt, og mange af træerne var derfor rodvæltede uden deklarerende brud.

Der var enighed om, at resterne af stormfaldet 1981 samt det nye fald i alle tilfælde skulle kunne disponeres inden sommeren 1983.

Savværkerne bad ved mødet den 18. januar skovene om at forstå den meget hårde konkurrence, man var kommet ud i efter den svenske devaluering på 16% i oktober måned. Man pegede ligeledes på faldet i flisafregningen. Det var industriens opfattelse, at der ikke var mulighed for prisforhøjelser i øjeblikket, og Handelsudvalget måtte tilslutte sig denne argumentation. Savværkerne bad ved samme lejlighed om, at skovene ville tilbyde de danske industrier det bedste tømmer forinden en eventuel eksport. Handelsudvalget kunne selvfølgelig tilslutte sig det, under forudsætning af at Træindustrien

ville betale den pris, som det var muligt at opnå på eksportmarkedet.

Ved mødet opstilledes nedenstående oversigt over mængden af tømmer placeret i vandlagre efter november 1981:

Tømmer i vandlagre:

Statsskove Jylland	175.000 m ³
Statsskove Sjælland	75.000 m ³
Private Jylland	100.000 m ³
	<hr/>
	350.000 m ³

Savværkerne understregede deres interesse for disse lagre af hovedsageligt stort dimensioneret tømmer.

Den 14. januar måtte Sjællands største savværk, Central-savværket Limiteret, meddele betalingsstandsning, og både private og statsskove har desværre betydelige råtrætilgodehavender. Driften og prispolitikken har som tidligere nævnt bekymret Handelsudvalget, men samtidig må det konstateres, at industrien igennem mange år har været en betydelig aftager af nåletræ – også i stormfaldet.

Baggrunden for de økonomiske problemer er blandt andet tab på debitorer og en uhensigtsmæssig rekonstruktion gennemført i 1981.

Der pågår for øjeblikket bestræbelser for rekonstruktion af værkets økonomi, og betalingsstandsningsperioden er forlænget frem til 14. juni 1983.

Endelig mandag den 18. april kunne der igen holdes prisforhandlinger for nåletræ. I skovene har efterspørgslen efter savværkstømmer været rimelig, og de forudgående måneders fald i byggerenten måtte nu give anledning til prisforhøjelser, også som en slags kompensation for omkostningsstigninger siden de seneste egentlige prisforhøjelser i foråret 1981. Forhandlingsresultatet i efteråret 1981 betød jo i realiteten et prisfald, umiddelbart før stormen. Dette var forårsaget af de vigende internationale konjunkturer.

Med den store betydning som eksportmarkedet fortsat har

og vil have, indtil det danske byggeri eventuelt når op på et højt niveau, vil den indenlandske pris på nåletræ være afhængig af f.eks. svenskernes og russernes prispolitik på de samme markeder, som de danske savværker eksporterer til.

Forhandlingerne resulterede i fælles vejledende priser for nåletræ, såvel Øst som Vest for Storebælt. Handelsudvalget måtte acceptere foreløbigt prisfald for den mindste dimension på grund af dennes tætte sammenhæng med det dårlige cellulosemarked. De øvrige dimensioner steg alle, og for træ over 21 cm midtdiameter, var der tale om en prisstigning på 10%.

Handelsudvalget håber, at vi med dette skridt igen kan begynde at bevæge os i den rigtige retning. Både i Danmark og på vore eksportmarkeder er der tegn på forbedrede konjunkturer, og vi håber, det må være muligt, inden 1. august 1983, at foretage endnu en prisjustering. Cellulosemarkedet giver også anledning til et mere optimistisk syn, end det var gældende i 1982.

Løvtræ

Priserne for bøgetræ blev forhandlet ved et møde den 18. juni 1982, og Handelsudvalgets medlemmer mødte Træindustrien med et ønske om prisforhøjelser.

Savværkerne fremførte, at konkurrencesituationen var skærpet væsentligt, og blandt andet var flere tyske møbelindustrier truet af lukning.

Konkurrencen på standardemner var i øvrigt hård fra Frankrig og Tyskland, hvilket muligvis var et udtryk for, at man der ønskede at komme af med for store lagre. Det lykkedes ikke ved dette første møde at nå til nogen enighed omkring en fælles vejledende pris. Høstskovningstillægget blev dog fastsat til 10% for august måned, 7½% for september og 5% for oktober.

Denne graduering af tillægget skulle medvirke til at bedre forsyningen i de først måneder. Den 29. juni 1982 aftaltes endelig en prisrække mellem Handelsudvalget og Træindustrien, og prisforhøjelsen på i gennemsnit ca. 7½% trådte i kraft fra den 1. juli 1982.

Den 30. november 1982 blev bøgerforhandlingerne genoptaget efter skovenes ønske, men Træindustrien afslog fuldstændigt at give noget tillæg på priserne. Handelsudvalget besluttede derfor, at man igennem SKOVEN-NYT ville gøre medlemmerne opmærksomme på situationen, og der aftaltes samtidigt nyt møde i januar/februar 1983, hvor situationen forhåbentligt kunne afklares.

De bøgeskærende savværker har ved flere lejligheder fremhævet ønsket om at få en ekstra ren og hvid vare fra skovene. Konkurrencen fra udlandet har gjort, at træ med rødkærne kan være vanskelig at sælge for savværkerne.

Inspireret heraf blev Handelsudvalget, ved genoptagne bøgerforhandlinger den 28. januar 1983, enig med Træindustrien om et nyt særligt kvalitetstillæg for kævler med ingen eller meget lille rødmarv.

Det såkaldte hvidttræ-tillæg blev på 10% af den vejledende pris. Tillæggets indførelse gav anledning til nogen uro, specielt i savværkskredse, hvor man ikke ønskede nogen prisforhøjelse. Det var derfor nødvendigt påny at mødes den 17. februar, hvor man dog blev enige om at fastholde den indgåede aftale og præcisere enkelthederne omkring tillægget overfor såvel medlemmer af Danske Træindustrier som Skovforeningens medlemmer.

Det er Handelsudvalgets opfattelse, at hvidttræ-tillæget har betydet forbedrede prismuligheder for bøgetræet på 5-7%.

Efterspørgslen efter eg og ask var i begyndelsen af sæsonen svag, og ved prisforhandlingerne i slutningen af november mødte man derfor op med beskedne forventninger til en prisstigning.

Vi var dog klar over, at en stigning var nødvendig og var derfor indstillet på at udsende vor egen prisliste, såfremt det ikke var muligt at få indrømmelser fra træindustrien. Træindustrien fremhævede, at en traditionel afsætning for ask til England var forsvundet, og konkurrencen på færdigvarer var hård fra Tyskland. På grund af de hårde kvalitetskrav, som markedet bød, var savværkernes lagerbeholdninger af sekunda kvalitets færdigvarer for store.

Situationen for afsætning af eg blev også beskrevet som vanskelig. Blandt andet er markedet for syret eg forsvundet, på grund af modeændring. Både den aktuelle ordretilgang og forventningerne til efterspørgsel fra eksport eller hjemmemarked var små.

Det lykkedes trods alt at nå til enighed, og en fælles vejledende prisliste for eg og ask kunne udsendes i SKOVEN-NYT. Prisforhøjelserne trådte i kraft fra 1. december 1982 og var for begge træarter ca. 5%.

Junckers Industrier.

I begyndelsen af december var Handelsudvalgets medlemmer indkaldt til det årlige orienteringsmøde med Junckers Industrier. Vi blev her informeret om situationen i industriens hovedproduktioner, gulv- og celluloseproduktion i Køge, finerskrælleriet i Orehoved og savværket i Nr. Alslev.

Gulvproduktionen blev beskrevet som god og med opadgående tendens. Direktør NILS WILHJELM understregede ved mødet, at han absolut forventede et rentefald i første halvdel af 1983, og i sammenhæng hermed, men på lidt længere sigt, en forbedret afsætningsmulighed for industriens produkter i Danmark.

Celluloseproduktionen i Køge foregik med ca. 90% kapacitetudnyttelse. Priserne havde været faldende, men hos Juncker relativt mindre end hos konkurrenterne, idet man har specialiseret sig i et kvalitetsprodukt. Finerproduktionen i Orehoved blev beskrevet som vanskelig, både økonomisk og kvalitetsmæssigt. Og de forhøjede råvarepriser, med blandt andet genindførelse af finertillæg, gav udsigt til en behersket forretning.

Markedet for træskobunde, der fremstilles i Nr. Alslev, fik Handelsudvalget meddelelse om, var meget dårligt, og konkurrencen fra blandt andet statstøttede svenske produktioner, var hård. På savværket ville man derfor satse på opskæring af rene planker med høje kvalitetskrav.

Junckers problemer med fremskaffelse af råtræ er desværre ikke af ny dato, og emnet blev da også taget op ved mødet med

Handelsudvalget. Industriens problem, der væsentlig skyldes konkurrencen fra brændemarkedet, betyder, at man i 1982 manglede ca. 80.000 tons træ for at kunne dække sit behov via danske skove. Betydelige indkøb har derfor måttet foretages i Sverige, hvor træet kun kan hjemtages til en merpris.

Opfordret af Handelsudvalget og industriens egen situation afslørede man derfor på mødet, at man ville prøve en tilnærmelse af priserne på gulv- og cellulosetræ til brænde. Handelsudvalget kunne tilslutte sig industriens forsøg på at skaffe tilgang af råtræ. Principperne bag forsøget er en basispris, hvortil der lægges en leveringspræmie, hvis størrelse er gjort afhængig af de endelige leverancer til industrien. Ordningen er detaljeret beskrevet i industriens eget udsendte materiale, og blev på Handelsudvalgets opfordring præsenteret i de fleste af Dansk Skovforenings skovkredse.

Repræsentanter for de skovejende bestyrelsesmedlemmer i Junckers Industrier gjorde sammen med skovrider FLEMING JOHANSEN, Junckers Industrier, et stort arbejde i denne forbindelse. Det lykkedes ved disse møder at understrege den store betydning, som Junckers Industrier har for afsætningen af specielt bøgetræ fra de danske skove.

I forbindelse med de svigtende leverancer til Junckers Industrier har der, fra flere sider, været tale om muligheden for politiske indgreb, der kunne sikre industrien træet, som i nogle tilfælde i stedet solgtes som brænde. Der har været gisnet om en brændeafgift, og lov om tvungen leverance til industrien af alt træ over en bestemt minimumsdiameter. Dansk Skovforenings bestyrelse og Danske Skoves Handelsudvalg har været modstander af politisk indgreb for at sikre råtræet til industrien, idet man har set hen til gennemførelse af forsøg fra industriens egen side i stil med de principper, der nu praktiseres.

Spånpladetræ.

Udvalget har i det forløbne år ført 2 forhandlinger med Novopan Træindustri. Det første møde blev afholdt i september 1982 umiddelbart i forbindelse med virksomhedens rekon-

struktion. Der blev her tale om 2-3 % nedsættelse af en række priser, blandt andet på 1 meter spånpladetræ, og ligeledes for 2-3 meter spånpladetræ.

Den seneste forhandling foregik i april måned 1983 og fulgte efter en prisnedsættelse på 10 % foretaget af Dansk Spånpladekompagni. Novopan Træindustri så sig heller ikke i stand til at holde priserne uændrede, og Handelsudvalget måtte acceptere en prisnedsættelse på ca. 10 % for nåletræ.

Ved mødet oplyste industrien, at man var inde i en positiv udvikling, og man håbede meget snart at kunne imødekomme skovenes ønske om prisforhøjelser.

Bundgarnspæle.

Priserne for bundgarnspæle har ikke været forhandlet siden 1981, og ikke forhøjet siden 21. september 1979. Ved en kontakt til bundgarnsfiskerne den 7. marts lykkedes det at få priserne sat op med ca. 10 %. Ege- og askebundgarnspæle, der tidligere har haft fælles pris, blev efter fiskernes ønsker og oplysninger om forskelle i pælernes kvalitet splittet ud. Askepælene blev således stående uændrede i pris, hvorimod egen blev hævet.

Flis-træ til energiformål.

Handelsudvalget havde i oktober 1982 et møde, hvor Skovteknisk Institut informerede om mulighederne for anvendelse af marginale træressourcer til brændsels-flis. Der blev fremlagt en række facts, som peger imod, at det kan blive et interessant afsætningsområde. Usikkerheden med hensyn til olieprisernes udvikling og konkurrencen fra halm i nogle områder af landet kan måske være med til at forsinke udviklingen.

For at forbedre Handelsudvalgets viden om markedsvilkårene for flis er der nedsat et lille udvalg, der skal undersøge dette nærmere. Medlemmer af udvalget er skovrider, NIELS TERP-HANSEN, Clausholm, handelsskovrider i Skovstyrelsen, ANDERS E. BILLESCHOU og forstkandidat THØGER WEIS STRANDDORF, Danske Skoves Handelskontor.

Pyntegrønt og juletræer.

Vi gik til forhandlingsbordet den 10. maj 1982 for at nå en afklaring på flere af de problemer, der knytter sig til afsætningen. Forhandlingerne foregik under indtryk af udsigten til en stigende produktion af nordmannsgranjuletræer og vedvarende forlydender om betragtelige mængder usolgte træer på det tyske marked efter sæsonen 1981.

Resultatet blev en såkaldt »pakkeløsning« indeholdende:

- nyt sorteringsreglement
- standardkontrakt for handel med pyntegrønt og juletræer
- nye priser.

I erkendelse af, at en mere langsigtet og sikker afsætning forudsætter, at de varer, vi fremstiller, er i orden og i overensstemmelse med markedets behov, accepterede vi en opstramning af sorteringsreglementet. Især den korte grenlængde på nobilis skal her fremhæves. Sammenholdt med det tidligere sorteringsreglement var det en ændring, som ikke er uden økonomisk betydning. Umiddelbart indebærer det et indtægtstab, men på længere sigt håber vi, det kan være med til at sikre afsætningen og således kan betragtes som en markedsinvestering.

I takt med at pyntegrønts- og juletræsproduktionen ændrer status fra blot at være biproduktion til efterhånden at være af afgørende økonomisk betydning for erhvervet, øges behovet for enkle og klare procedurer i afsætningen. For at imødekomme denne udvikling vedtoges en standardsalgskontrakt, som allerede har vundet indpas mange steder.

Som nævnt var sæsonen 1981 ikke lige god for alle grossister. Der var udbredt forståelse fra forhandlingsudvalgets side til ikke alene at vise tilbageholdenhed, men eventuelt også at nedsætte priserne. Når sidstnævnte mulighed blev taget i anvendelse for at opnå enighed om prisen på nordmannsgranjuletræer, så var det for herigennem at give grossisterne lejlighed til at »få pusterum« og bruge dette til øget markedsføringsindsats i nye markedsområder, så vi kan få flyttet træerne bort fra de markeder, hvor der er overskud.

Sæsonen 1982 kom til at gå særdeles godt for skovene.

Grøntet blev stort set udsolgt – ja for nobilis var vi støvsugede. Ligeledes var det umuligt at opdrive nordmannsgranjuletræer sidst på sæsonen.

Umiddelbart er det derfor nærliggende at slutte, at »pakkeløsningen« havde en afsætningsfremmende effekt. Desværre viste det sig, at i lighed med tidligere år, lå der mange usolgte nordmannsgranjuletræer tilbage i Vesttyskland efter jul. Nu er årsagssammenhænge overordentligt svære at udrede, men Handelsudvalget bedømmer problemerne med nordmannsgranjuletræer således, at det ikke blot er et pris-spørgsmål.

En stabilisering af afsætningen vil bl.a. kræve en indsats for at få kvalitetsforholdene bragt i orden. Endelig er det også vort indtryk, at distributionen af juletræerne kan forbedres.

På vort møde med Grossistforeningens medlemmer i marts 1983, hvor afvigte sæson blev drøftet, foreslog skovene et samarbejde om indførelse af en kvalitetskontrolordning. Formålet med en sådan ordning er at søge nordmannsgranjuletræer af god kvalitet markedsført som en mærkevare.

Forslaget mødte ingen forståelse, og grossisterne fremlagde problemet som værende udelukkende et prisspørgsmål. Iøvrigt fremhævede grossisterne, at en væsentlig årsag til afsætningsvanskelighederne er en stærk konkurrence fra billige blågraner af god kvalitet.

Den endelige prisforhandling den 28. april bragte ikke nogen enighed. Handelsudvalget har derfor udsendt sin egen prislister, hvor priserne generelt er forhøjet med ca. 10%. Dette er begrundet i, at dels gik sæsonen 82 godt, dels forventes udbudet af juletræer ikke at blive større i 83 end i 82. Endelig mener vi, at andre forhold end prisen bør tages i betragtning for at afsætte produktionen.

Med hensyn til pyntegrønt ligger prisen efter forhøjelsen på et niveau, der svarer til grossisternes bedømmelse af mulighederne.

 Formanden refererede til den skriftlige beretning og berettede herefter mundtligt:

Efter beretningens udsendelse til medlemmerne har Folketinget vedtaget en ændring af Naturfredningsloven. Lovændringen er foreslået af Det Radikale Venstre og træder i kraft pr. 1. januar 1984.

Det oprindelige lovforslag indeholdt ønsker om skærpede beskyttelsesregler for søer med et vandareal helt ned til 100 m². Den hidtidige lovgivning har kun krævet amtsrådets tilladelse for ændring af naturlige søers tilstand, såfremt vandarealet var over 1.000 m². Lovforslaget ønskede indførelse af de såkaldte »grønne råd«, særlige beskyttelsesregler for heder, stendiger, strandenge og kirkeomgivelser, der ikke skulle kunne ændres uden amtsrådets tilladelse.

Ved forslagens gennemførelse blev det besluttet, at man skal indhente amtsrådenes tilladelse, såfremt man ønsker at ændre tilstanden for søer med et vandareal over 500 m², heder med et sammenhængende areal over 5 ha og strandenge og strandsumpe som udgør over 3 ha i sammenhængende areal. Og inden for en afstand af 300 m fra kirker i det åbne land må der ikke placeres bygninger med en højde, der overstiger 8.5 m uden tilladelse. Der er ikke indført lovregler om stendiger; dette har fejlagtigt været nævnt i pressen.

Landbrugets rentesaning.

Regeringens forslag om rentesaning for landbruget er endnu ikke vedtaget, og man kan jo endnu have sin berettigede tvivl om, hvorvidt en vedtagelse kan nås inden Folketingets sommerferie.

Dansk Skovforening har fulgt med i forslagens tilblivelse, men det fremgår, at hele ordningen er, om vi så må sige, specialbygget for landbrugsejendomme med store investeringer i animalsk produktion.

Vi kan derfor ikke gøre os noget håb om, at skovbruget ad denne vej kan få en tiltrængt rentelettelse for mange hårdt belastede ejendomme.

Debatten om sur nedbør.

Igennem de seneste år har debatten om sur nedbør taget til i

omfang, og vi oplever nu, at dette emne også inddrages i dansk skovbrug.

I Dansk Skovforening har vi igennem lang tid fået informationer fra vore samarbejdspartnere inden for CCPF, der er sammenslutningen af skovejerorganisationer i EF-landene. Vi har, fra specielt tyske skovejeres side, fået indtryk af de store problemer, som en lang række af forskere og praktikere er tilbøjelig til at begrunde med sur nedbør. Også inden for det skandinaviske samarbejde, som Dansk Skovforening deltager i, har vi berørt emnet, og her er det jo specielt svenskerne, der interesserer sig for sagen.

Vi har i Dansk Skovforening løbende holdt kontakt til afdelingsleder, dr. agro. H. HOLSTENER-JØRGENSEN på Det Forstlige Forsøgsvæsen, som indtil videre har afvist problemet som værende aktuelt for dansk skovbrug. Af hensyn til medlemmernes oplysning, og måske også vor egen beroligelse, har vi bedt Holstener-Jørgensen om en kort redegørelse i SKOVEN. Denne artikel skulle gerne ligge på medlemmernes skrivebord inden for en uges tid.

Vi er dog fortsat indstillet på at følge debatten, og i S.N.S. (Samarbejdsnævnet for Nordisk Skovforskning), hvor jeg har sæde, har vi ved et just afsluttet møde besluttet os for, at man skal påbegynde et forskningsprojekt, der kan klarlægge betydningen af den sure nedbør og skadernes omfang.

SKOVEN-NYT

Siden marts måned har De modtaget vort lille flyveblad, SKOVEN-Nyt, i en ændret udgave. Vi har i igennem en årrække kørt med et A-4 format med tryk på begge sider. Dette kunne postvæsenet efter sine nye regulativer ikke længere godkende som værende et blad.

Vi har derfor været nødt til at konstruere »et blad«, der ifølge postvæsenet skal være på mindst 4 sider. Med den billige produktion, vi i dag har på kontoret, hvor vi selv fotokopierer bladet, kunne det lade sig gøre at leve op til postvæsenets krav, når vi bare skrev vore meddelelser i A-5 format og foldede papiret.

Jeg håber, at det nye format falder i medlemmernes smag, og at man fortsat kan benytte SKOVEN-Nyt som hjælpemiddel ved hurtige udsendelser og ved annoncering.

Vi har valgt at bevare den gule farve i papiret.

Udsendelse af prislister.

Med den seneste portoforhøjelse er Skovforeningens omkostninger til forsendelse yderligere bragt i vejret. Vi har derfor med Handelsudvalgets sanktion besluttet, at prislister ikke længere udsendes i særtryk, men udelukkende sendes til medlemmerne i »Skoven-Nyt«.

Prislister, sorteringsreglementer m.v. har hidtil været fremsendt til medlemmer pr. brev, og Skovforeningens kartotek har været indrettet, så en række skovdistrikter har fået en prisliste, og nogle skovdistrikter to eller flere prislister, alt efter distrikternes ønske. For fremtiden vil distrikter, der hidtil har modtaget to eller flere prislister, få eftersendt to eller flere eksemplarer af SKOVEN-Nyt med den indrykkede prisliste. Langt hovedparten af vore medlemmer har kun ønsket et eksemplar af prislisterne, og for disse kan vi nu spare en fremsendelse. Vi skønner, at der kan blive tale om en betydelig portobesparelse.

Ved medlemskartotekets overgang til EDB i løbet af indløbende år, vil samtlige stamoplysninger for personlige og skovejende medlemmer blive ajourført. Medlemmerne vil derfor modtage et spørgeskema, som vi ønsker retur, blandt andet med oplysninger om, hvorvidt man ønsker ekstra eksemplarer af SKOVEN-Nyt fremsendt, udover det antal, som modtages ved bladets ordinære fremsendelse.

Godnat-billeder i TV.

For efterhånden nogen tid siden fik vi i Skovforeningen mulighed for at give skovbruget reklame igennem de såkaldte »Godnat-billeder« i TV. Der er som bekendt tale om nogle »Still-billeder«, der præsenteres med en kort tekst, når aftenens fjernsynsprogram afsluttes.

»Skovens« redaktør BO RAVN, har arbejdet med billedudvælgelse og teksterne, og skovrider H. STAUN har stillet et stort billedmateriale til rådighed.

De seneste meddelelser fra TV-byen går ud på, at billederne vil blive præsenteret i juli måned.

Eksportkonsulenten for pyntegrønt

Dansk Skovforening har siden 1981, med enkelte afbrydelser, haft en eksportkonsulent ansat med henblik på fremme af Danmarks eksport af pyntegrønt og juletræer. Vi har, som tidligere meddelt, fået indsamlet et stort materiale, og enkelte brudstykker herfra bliver senere i eftermiddag præsenteret af forstkandidat ESBEN MØLLER MADSEN, der har været ansat som konsulent siden sommeren 1982. Vi står nu tilbage med spørgsmålet om, hvad vi skal gøre i fremtiden. Vi har hidtil søgt at beskrive afsætningskanalerne og markederne og de problemer, der er på markederne. Vi har også gjort en del ud af at beskrive producentens problemer med hensyn til kvalitet.

Vi kan nu vælge at indstille arbejdet og erklære os tilfreds med den viden, vi har fået. Der er trods alt heri en lang række ting, der kan gavne både de enkelte medlemmer og handelsudvalget i deres fremtidige bestræbelser på, at få afsat de produkter, der i dag har afgørende betydning for skovbrugets økonomi.

Vi kan også vælge at fortsætte arbejdet og indhente flere oplysninger samt udarbejde forslag til forbedring af kvaliteten i de varer, som vi vælger at eksportere til f.eks. Tyskland. Det kan også blive nødvendigt, at man går ind i et konkret salgsarbejde/samarbejde med enkelte eller alle medlemmer af Skovforeningen. Mange af disse ting er det endnu for tidligt at udtale sig om, men jeg beder medlemmerne, og specielt de der overværer Esben Møller Madsens foredrag, om at give deres syn til kende.

Med de budgetter, vi i øjeblikket har i Skovforeningen, både hvad angår indtægter og udgifter, så er det afgjort, at vi ikke

har råd til, uden tilskud udefra, at fortsætte med eksportkonsulentordningen. Tilskuddet fra Industriministeriet udløber pr. 1. april 1984.

Dirigenten gik hovedpunkterne af indholdet igennem og efterlyste kommentarer fra de tilstedeværende medlemmer.

Dirigenten henstillede, at spørgsmål til konsulenten ventede til efter generalforsamlingen.

Der var ingen bemærkninger til den mundtlige beretning.

Derefter efterlyste dirigenten bemærkninger til den skriftlige del af årsberetningen.

Godsejer BERNER SCHILDEN HOLSTEN, Langesø, havde følgende kommentarer vedrørende Ranger:

På Fyn var man blevet inviteret til at deltage i et pilotprojekt vedrørende Ranger med Turistrådet og amtet i Odense. Godsejer Berner Schilden Holsten ville gerne forhøre sig, om hvordan Skovforeningen stod i denne sag. Har Skovforeningen på noget tidspunkt sikret sig indflydelse i, hvad der sker i dette spørgsmål?

Dirigenten spurgte forsamlingen, om der var nogle der ønskede at uddybe dette spørgsmål, inden vi bad enten formanden eller direktøren for Dansk Skovforening besvare Ranger-spørgsmålet.

JENS THOMSEN svarede, at vi i Skovforeningen søger at følge med i, hvad der sker på området. Det er sådan, at vi har flere organisationer i Danmark, der mener at have patent på begrebet Ranger. Vi har bl.a. Friluftsrådet og Dansk Folkeferie, forskellige interesser i de enkelte amter og endelig Fredningsstyrelsen, der prøver at holde sammen på det hele. Dansk Skovforening har en aftale med Fredningsstyrelsen om, at man vil få del i de informationer Styrelsen modtager, og vi søger på bedste måde at følge med i udviklingen. Direktør VIGGO NIELSEN fra Fredningsstyrelsen har udtalt, at der ikke vil blive etableret et korps med selvstændige beføjelser, uden at Dansk Skovforening er inddraget i det.

Når man taler om Rangers skal man dele det op i 2 ting:

1. Forsøg på at lave beskæftigelse for arbejdsløse akademikere, og andre med interesse for naturen.
2. De forskellige organisationers forsøg på at lave et permanent korps af naturvejledere.

Dansk Skovforening er interesseret i projektet på Fyn, og hvis der er medlemmer af Skovforeningen, der beder os om at gå ind i det, så gør vi det selvfølgelig. Iøvrigt er bestyrelsesmedlem, hofjærgermester Gustav Berner, Holstenshuus orienteret om tingene.

Dirigenten gav ordet til AA. MARCUS PEDERSEN, Skovskolen der supplerende til Naturvejleder-spørgsmålet sagde, at Fredningsstyrelsen har nedsat et koordinationsudvalg bestående af Dansk Folke Ferie, Friluftsrådet, Turistrådet, Fredningsstyrelsen, Arbejdsministeriet, Landbrugsministeriet og Naturfredningsforeningen. – Marcus Pedersen er medlem af dette udvalg, idet han er Landbrugsministeriets repræsentant. – Hvis der er nogen her til stede, der har synspunkter, der skal føres ind i koordinationsudvalget, så vil jeg meget gerne modtage sådanne synspunkter.

Der har været afholdt 2 møder i dette koordinationsudvalg.

Der er to former for pengemidler, der er blandet ind: Dansk Folke Ferie har fået et millionbeløb (EF-penge) til at studere disse ting, og derudover er der beskæftigelsespenge rundt omkring i de forskellige amter. Marcus Pedersen konkluderede, at det nok var værd at holde øje med Ranger-projektet fremover.

Dirigenten efterlyste kommentarer til spørgsmålet omkring Ranger, og da der ikke var sådanne gik man videre i beretningen.

Dirigenten spurgte forsamlingen, om der var nogen, der ønskede bemærkninger generelt til formandens beretning herunder til den skriftlige om handelskontorets virksomhed. Dirigenten konstaterede, at der ingen bemærkninger var.

Dirigenten konstaterede derpå, at formandens beretning var godkendt.

Derefter gik man over til næste underpunkt på dagsordenen, beretning fra Handelsudvalgets formand.

Danske skoves handelsudvalg

JØRGEN LASSEN meddelte, at handelsudvalgets beretning var udsendt til medlemmerne. Beretningen er en opsummering af, hvad der er sket i det forløbne år; dog kan tilføjes under »Afsætningen«, side 134, at stormfaldet blev på 3 mill. m³ med en tømmerprocent på 61 %.

JØRGEN LASSEN opfordrede medlemmerne til at være opmærksomme på billeangreb i randene efter stormfaldet. Vi skal ikke gerne have et pludseligt og måske unødvendigt udbud af nåletræ på grund af billeangreb.

Vedrørende prisforhandlingerne for nåletræ har Træindustrien været inde på, at der måtte fastsættes lavere priser for tømmer af grandis, douglas og lærk. Handelsudvalget afviste dette under hensyn til, at skovdistrikterne jo i forvejen må finde sig i en lavere klassificering af disse træarter. De nævnte træarter udgør i øvrigt, indtil nu, en forsvindende andel af nåletræhugsten, vel omkring ca. 5 %, men såfremt andelen af disse træarter stiger, så kan vi ikke vedblivende afvise Træindustriens argumenter.

Som handelsudvalgets formand må jeg anbefale skovdistrikterne at tage dette forhold med i deres økonomiske overvejelser, når de anlægger kulturer.

Vedrørende Centralsavværket så kan jeg meddele, at der har været et rekonstruktionsforslag, som har været forelagt andelshaverne, og det blev ikke vedtaget. Vi står derfor i dag i en situation, hvor vi må erkende, at savværkets fremtid kan være uvis, men i generalforsamlingen findes jo personer, der er bedre informeret end jeg.

Er der nogen, der har spørgsmål vedrørende pyntegrønt, så bedes forsamlingen vente med disse spørgsmål, indtil vi har hørt **ESBEN MØLLER MADSENS** foredrag.

Dirigenten spurgte, om forsamlingen havde bemærkninger til skovrider Lassens beretning fra handelsudvalget.

Skovfoged **FRITS MØLLER** spurgte, hvilken størrelsesorden vi taler om? vedrørende prisnedsættelse på grandis, douglas og lærk?

JØRGEN LASSEN svarede, at den eventuelle nedsættelses størrelse ikke er blevet drøftet.

Instituteder PER T. BRENØE havde bemærkninger til side 143 i beretningen, under emnet flis, træ til energiformål. Der var blevet nedsat et lille udvalg, der skal undersøge markedsvilkårene nærmere. Sagen er, at kommunernes og amternes varmeplanlægning skal være færdiggjort inden den 1. januar 1984, så det ville være ønskeligt, at udvalget blev »hurtigtarbejdende«, idet mulighederne for at komme ind på de centrale anlæg, fjernvarmeværker, med alternative energiformer, d.v.s. halm og herunder også træ, er betydelig forringede efter denne dato. Har Skovforeningen taget højde for dette?

JENS THOMSEN svarede, at Skovforeningens repræsentant i »flisudvalget« er TØGER WEISS STRANDDORF, der igennem flere år har arbejdet med spørgsmålet i Skovteknisk Institut, og han deltager aktivt i de muligheder der er for at få kontakt til kommunerne. Tøger Stranddorf har deltaget i et møde, som Tolvmandsforeningen har afholdt på Hotel Hvide Hus i Køge. Fra Staten deltager handelsskovrider A. E. BILLESCHOU. Skovstyrelsen forsøger at få et stort projekt i gang i Vestjylland, hvor man vil investere i flisfyr og prøve at lave et marked for flis. Vi mener, vi har god kontakt de steder, hvor markedsvilkårene skabes, men vi må samtidig sige, at vi har ingen mulighed for, igennem Skovforeningen, at satse de beløb, der skal til for selv at lave markedsvilkårene.

Dirigenten efterlyste flere bemærkninger til handelsudvalgets beretning.

Der var ingen yderligere bemærkninger.

Dirigenten erklærede hele bestyrelsens beretning for enstemmigt godkendt og gav ordet til direktør JENS THOMSEN, der berettede følgende om næste punkt på dagsordenen:

Pkt. 3 Aflæggelse af det reviderede regnskab.

JENS THOMSEN meddelte, at regnskabet havde været udsendt sammen med indkaldelsen til generalforsamlingen den 22. april 1983, så han gennemgik derfor kun hovedtallene.

Regnskaberne blev godkendt uden bemærkninger.

Pkt. 4. Forslag der på lovlig måde er forlangt afgjort på generalforsamlingen.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var fremkommet nogle forslag til dette punkt og gik derefter videre til næste punkt.

Pkt. 5. Bestyrelsens forslag til kontingentsats for det næste regnskabsår.

Der er ifølge den udsendte beretning foreslået en stigning, og dirigenten bad formanden for Dansk Skovforening redegøre for kontingentet for 1984.

Formanden fremlagde, i henhold til vedtægternes paragraf 6, bestyrelsens forslag til kontingentsats for det næste regnskabsår.

Forslaget er fremsendt med indkaldelsen til generalforsamling af 22. april 1983 og lyder som følger:

1,32 kr. pr. 1.000 kr. ejendomsværdi af selve skoven ved 16. alm. vurdering.

Minimumskontingent for skovejende medlemmer	600 kr.
Skovejende medlemmer, der betaler minimumskontingent, og som samtidig er medlem af en småskovforening, modtager en rabat på kr. 300,-, således at medlemskontingentet for disse bliver:	300 kr.

Maksimumskontingent for skovejende medlemmer: 24.200 kr.

Kontingent for personlige medlemmer: 300 kr.

Abonnementsprisen for tidsskrifter stiger med 10 %.

De foreslåede kontingenter indebærer en stigning på ca. 10 % i forhold til indeværende år.

Formanden nævnte, at 16. alm. vurdering også i 1984 vil tjene som kontingentgrundlag. Bestyrelsen er godt klar over, at dette for enkelte hårdt stormramte vil betyde et ekstraordinært højt kontingent. Man vil derfor henstille, at medlemmer, hvor stormen har betydet nedslag efter 17. alm. vurdering på mindst 30 %, kan søge om lignende nedslag i bereg-

ningsgrundlaget for kontingentet for 1984. Det skal dog være op til de enkelte distrikter at dokumentere baggrunden for nedslaget.

Dirigenten spurgte, om nogen ville kommentere dette forslag og stille ændringsforslag.

PER T. BRENØE spurgte, om denne kontingentforøgelse også indeholdt muligheder for f.eks. en fortsættelse af eksportkonsulentens arbejde. Jeg anser det for et meget vigtigt arbejde, som Esben Møller Madsen har udført.

Direktør Jens Thomsen har i dag nævnt, at man ikke har ressourcer til at følge Ranger-ordningen op med en mere aktiv indsats, og vi har netop hørt fra Marcus Pedersen, hvilket volumen der tilsyneladende ligger bag denne ordning i form af penge og menneskelige ressourcer og at det er umuligt for Skovforeningen at gå aktivt ind i en dialog og debat med de mange mennesker, der skal ud at beskæftige sig med denne ordning. Vi har også hørt om flis til energiformål og til andre formål, at man heller ikke har mulighed for her at sætte volumen ind i form af mennesker og penge til at markedsføre dette produkt. Disse 3 vigtige områder har man ikke mulighed for at gå ind for. Jeg vil derfor spørge, om der med den nye kontingentstigning er mulighed for en indsats på disse områder?

Formanden meddelte, at hvis vi ser på Skovforeningens regnskab og det budget vi har lavet for 1984 med en kontingentstigning på ca. 10%, så er den stigning vi får af en sådan karakter, at den ikke rummer muligheder for øgning af det aktivitetsniveau, som Skovforeningen kører nu.

JENS THOMSEN havde et par kommentarer vedrørende flis til Per Brenøe nemlig, at de midler, der skal satses for virkelig at være den der danner markedet på dette område, er så store, at det nok ikke ville være rimeligt at finansiere dette over et medlemskontingent til Dansk Skovforening.

Vi vil gerne og gør gerne et arbejde på dette område, men vi ved også, at Skovteknisk Institut samt Skovstyrelsen gør et stort arbejde og vi forsøger at koordinere disse ting og drage nytte af det, men vi ser ikke rimeligheden af, at det skulle

finansieres udelukkende ved en kontingentforhøjelse gennem Skovforeningen.

Med hensyn til Ranger-ordningen så er jeg muligvis blevet misforstået; det er ikke sådan, at vi blot trækker på skuldrene. Vi følger med i udviklingen, men det er er jo også et spørgsmål om prioritering.

Tilbage er eksportkonsulentordningen og da vil Esben Møller Madsen komme med forslag til finansiering af et fortsat arbejde.

Dirigenten spurgte PER BRENØE, om han ønskede at stille forslag om kontingentforhøjelse til afstemning. Det var ikke tilfældet, men Brenøe meddelte, at man sommetider følte, at Skovforeningen kørte meget hårdt spændt for, med de ressourcer, der er til rådighed, og at Skovteknisk Institut fornemmer, at man måske kunne styre tingene selv lidt mere ved at have en større udfarende kraft fra Skovforeningens side, særlig på pyntegrøntområdet, der er et utroligt vigtigt område. Kontingentforhøjelsen på 10 %, som jo skal ses over 2 år, er måske med til at udhule de ressourcer, der er til rådighed for selv at være aktiv i Skovforeningen.

Dirigenten efterlyste yderligere spørgsmål, og da der ingen var godkendtes pkt. 5 .

Pkt. 6. Valg af medlemmer til bestyrelsen

Dirigenten oplyste følgende:

1. Skovrider H. C. NISSEN. Går af efter tur men modtager genvalg, bestyrelsen foreslår genvalg.
2. Godsejer R. GORM REVENTLOW-GRINLING. Går af og modtager ikke genvalg. En kreds af medlemmer opstiller godsejer, cand. jur. ANDERS HILLERUP, Gammel Kirstineberg.
3. Skovrider ASGER TAGE-JENSEN. Går af og modtager ikke genvalg. En kreds af medlemmer opstiller statsskovrider STEFFEN JØRGENSEN, Randbøl Statsskovdistrikt.

Dirigenten gjorde opmærksom på, at ethvert medlem kan opstille kandidater til bestyrelsesvalget, og opstillingen kan finde sted senest under generalforsamlingen. Er der nogen i

forsamlingen, der ønsker at opstille kandidater til de 3 ledige poster?

Der var ingen i forsamlingen der ønskede at opstille andre kandidater, så de 3 forslag blev godkendt af generalforsamlingen.

Næste punkt på dagsordenen var:

Pkt. 7. Valg af revisor.

Revisionsfirmaet Strobel har været revisorer indtil nu og bestyrelsen foreslår genvalg.

Dirigenten konstaterede, at Revisionsfirmaet Strobel var genvalgt som foreningens revisor.

Pkt. 8. Eventuelt.

Ingen ønskede bemærkninger under dette punkt og dirigenten gav ordet til formanden for nogle afsluttende bemærkninger.

Formanden berettede, at skovrider ASGER TAGE-JENSEN har været bestyrelsesmedlem i Skovforeningen siden 1960, og takkede Asger Tage-Jensen for samarbejdet i bestyrelsen og det fortræffelige arbejde han har lagt igennem mange år i foreningen. Vilhelm Bruun de Neergaard fremhævede endvidere Asger Tage-Jensens store indsats for skovbruget og Dansk Skovforening i kraft af bestyrelsesposter i andre organisationer bl.a. som vicepræsident i Danmarks Naturfredningsforening.

GORM REVENTLOW-GRINLING har været medlem af bestyrelsen i 3 år, og vi er kede af, at han forlader os, idet han har været med til at bringe nogle gode debatter ind i bestyrelsen. Vi har lagt pres på Reventlow-Grinling for at fortsætte, men han har valgt at stoppe. Formanden takkede for indsatsen, og håber at G. Reventlow-Grinling vil være foreningens ambassadør ude på linien.

Til slut takkede formanden dirigenten K. WAAGE SØRENSEN for god ledelse af generalforsamlingen.

Dirigenten erklærede herefter generalforsamlingen for afsluttet.

som dirigent
K. Waage Sørensen

som formand for Dansk Skovforening
Vilhelm Bruun de Neergaard.

Nogle betydende træindustriers råtræforbrug m.m.

Vi har indhentet følgende oplysninger om råtræforbruget m.m. fra en række betydende industrier. Besvarelserne er aftrykt, som vi har modtaget dem fra industrierne, uden Handelsudvalgets kommentarer:

Bullboard A/s. Råtræforbruget i 1982 blev 7800 m³ svensk savet gran og fyr og forventes at være uændret til svagt stigende i 1983, idet forventningerne til det franske marked først indfries på længere sigt. De påbegyndte aktiviteter indenfor pre-fab bygninger fik virkning på 1982-omsætningen og med en forstærket indsats i 1983 stilles der store forventninger til denne aktivitet. Planlagte aktiviteter i Latinamerika forventes at påvirke omsætningen i 1983 kraftigt.

Collstrup – Dansk Træimprægnering A/s – svelle- og mastevirksomheden i Stevnstrup. – Virksomheden oparbejdede i 1982 godt 10.000 m³ bøg til sveller og diverse emner, og producerede imprægnerede ledningsmaster af 5000 m³ gran.

Forbruget i 1983 forventes for gran at blive som i 1982, medens forbruget af bøg vil være noget reduceret.

Afsætningen af træmaster skønnes at være stabilt de næste år, medens afsætningen af sveller vil være noget reduceret.

Begge produkter er underkastet påvirkning fra ny teknologi samt udenlandsk priskonkurrence.

Collstrup's hegnsvirksomhed er ekspanderende, men da denne produktion udelukkende er baseret på svensk fyr, er den uden direkte interesse for dansk skovbrug og skal derfor ikke omtales nærmere her. Salget er i væsentligt omfang eksportsalg.

Dansk Spaanplade Kompagni A/s. Spånpladefabrikkerne i Glumsø og Engesvang har i 1982 forbrugt ca. 300.000 m råtræ; heraf har ca. 65% været skovtræ og ca. 35% savværksflis. Råtræforbruget for 1983 er budgetteret til ca. 300.000 m.

Den forventede produktion af spånplader er budgetteret solgt med 90% på hjemmemarkedet og 10% på eksportmarkederne.

Leverancerne af skovtræ og flis til spånpladefabrikkerne var i 1982 og i den forløbne del af 1983 tilfredsstillende.

Den hårde konkurrence på spånplademarkedet i Europa har i året 1982 og i den forløbne del af 1983 været så kraftig, at industrien har været tvunget til at arbejde med formindsket kapacitetsudnyttelse.

Frøslev og Matrup Savværker.

Råtræforbrug 1982:

Frøslev Savværk: 13.000 m³, Matrup Savværk: 40.000 m³

Forventet råtræforbrug 1983:

Frøslev Savværk: 18.000 m³ Matrup Savværk: 70.000 m³

»Ombygninger vil blive få, da der i 1982 blev foretaget nogle meget store

investeringer. Ombygningerne vil ikke forøge produktionen, men forbedre udnyttelsesgraden.

Afsætningen er baseret på eksport til Tyskland og Benelux, hvor jeg ser meget positivt på omsætningsmulighederne, så jeg kan opretholde eksporten på 70%.

Det skal lige nævnes, at *Frøslev Savværk* virker som eksportkontor for 12 andre jydsk/fynske savværker med hvilke jeg har kontrakt.

Eksporten af opskåret træ vil for mit vedkommende blive 60.000-70.000 m³.«

Gjorslev savværk. Råtræforbrug 1982: 3149 m³ bøg, 180 m³ eg, 618 m³ ask, 100 m³ nåletræ.

Året er gået nogenlunde, men der har ikke været forrentning af den investerede kapital. Det kniber med eksport af firkanter til England. Aske-markedet i Danmark og England er godt for gode kvaliteter.

Afsætningen af savede varer giver ikke nogen problemer.

På grund af valutaforholdene i England og Sverige har der været stigning på alle omkostninger.

Det kommende år tegner til at give et negativt resultat.

Gram Savværk A/s: Året 1982 er gået nogenlunde; vi havde satset på en opskæring af ca. 12.000 m³ nåletræ, og det har vi opnået.

I 1983 forventer vi, ligesom så mange andre, en bedring omkring hele markedet indenfor byggeriet, og håber derfor på nogenlunde uændret opskæring, d.v.s. ca. 12.000 m³ nåletræ. Vi vil i år forsøge os med en større opskæring af stolper til trykimprægnering.

Hovborg savværk har i 1982 oparbejdet ca. 19.000 m³ tømmertræ. Afsætningen går nogenlunde. Priserne på det engelske marked er ikke for gode, men man håber på en bedring. Afsætningen til udlandet går som helhed nogenlunde.

Hovedgaard Savværk A/s. Vort råtræforbrug i regnskabsåret 1981/82 har været 14.600 m³ løvtræ, hovedsagelig bøg, og vi forventer et tilsvarende og helst større forbrug i indeværende regnskabsår.

Salget er stadig tilfredsstillende bortset fra, at konkurrencen fra andre danske og tyske savværker er så hård, at det kniber med at fastholde en fornuftig pris. Navnlig hvad emne-produktionen angår er konkurrencen følelig.

Vi har ikke foretaget ombygninger i 1982 og har ingen konkrete planer om byggeri i det kommende år.

Hvalsø ny savværk og Tømmerhandel A/s. Savværkets forbrug af råtræ i 1982 har været ca. 11.000 m³, hvoraf 10.000 m³ var bøg, 700 m³ var andet løvtræ og 300 m³ nåletræ.

Råtræforbruget i 1983 forventes at blive nogenlunde som i 1982.

Afsætningen er tilfredsstillende i øjeblikket, men vanskelig at bedømme på længere sigt.

Junkers Industrier A/s forbrugte i 1982 følgende mængder råtræ: Juncerkævler af bøg: 179.000 t, eg: 15.000 t, ask: 9.000 t, ær: 3.000 t, elm: 1.000 t, cellulosetræ fra skovene: 30.000 t, plankekævler af bøg: 37.000 t, finerkævler af bøg: 24.000 t, ialt 298.000 t.

I det meste af året har råtræforsyningen været den begrænsende faktor for virksomhedens samlede aktiviteter. I forbindelse med en bonus-betalingsordning for 1983 forventes råtræforsyningen at blive en del bedre i dette år.

Salget af massive trægulve på hjemmemarkedet steg i 1982 med ca. 10 %, medens eksportsalget blev fastholdt på samme niveau som i 1981. For 1983 påregnes en moderat fremgang på såvel hjemmemarked som til eksport.

Salget af halvkemisk cellulose faldt mængdemæssigt i 1982 med ca. 10 %, hvortil kom et prisfald på ca. 10 % målt i danske kroner. For 1983 regnes mængdemæssigt med et salg på samme niveau, men med udsigt til moderate prisstigninger i andet halvår.

Salget af lamelplader faldt med ca. en trediedel i 1982. En forstærket indsats – ikke mindst på eksportmarkederne – forventes at øge afsætningen mærkbart i 1983.

Afsætningen af skrællefiner forløb i 1982 nogenlunde som forventet, men med stigende kvalitetsbetingede vanskeligheder sidst på året. Med henblik på en forbedring af råtræudnyttelsen etableredes i begyndelsen af 1983 et forskrælningsanlæg.

A/s Kagerup Trævarefabrik har i året 1982 oparbejdet 6.200 m³ hårdtræ og 1.400 m³ nåletræ.

Det har knebet med afhentningen af træet, idet svenskerne kører med halv kraft – nu på det seneste går det bedre.

Kulhuse Savværk, 3630 Jægerpris har i sæsonen 1982/83 oparbejdet ca. 4.000 m³ råtræ, hovedsagligt bøg, og forventer et forbrug i samme størrelsesorden for 1983/84.

Savværket beskæftiger ca. 10 mand og administration og råtræindkøb forestås af Hans O. Lindberg A/s, 4930 Maribo.

Nordisk Sav- & Finerværk A/s og *Dalhoff Larsen & Horneman A/s* oparbejdede og bearbejdede ved blokvaerskæring, finerskæring og imprægnering ialt 39.000 m³ træ i form af råtræ og halvfabrikata.

Aktiviteterne omfatter opskæring, tørring og imprægnering i Gadstrup på Sjælland og imprægnering i Hedensted i Jylland.

For året 1983 forventes aktiviteten at stige sammenlignet med 1982.

Novopan Træindustri A/s har i driftsåret 1.10.81 til 30.09.82 produceret ca. 123.999 m³ spånplader.

Det tilsvarende råtræforbrug har været ca. 97.000 m³ skovtræ, ca. 217.000 m³ løs flis og ca. 38.000 ton diverse træaffald. Desuden er der i driftsåret 81/82 forsøgsvis anvendt rapsstrå.

Afsætningsvilkårene for spånplader er vanskelige for tiden, men man forventer i det kommende år alligevel fuld kapacitetsudnyttelse.

Nørlund Savværk – Nørlund Hegn. Der er i 1982 oparbejdet ca. 21.000 m³ tømmer på savværket og ca. 3.000 m³ til rafter og flagstænger.

Salget til hjemmemarkedet har været ringe, men takket været vores eksport til England og Saudi-Arabien har det været muligt at opretholde fuld produktion. Det økonomiske resultat har været stærkt præget af den svenske devaluering og det engelske pund's fald.

Der forventes nogenlunde samme opskæring i 1983.

Nørresundby Tømmerhandel. Råtræforbruget i 1982 blev 20.000 m³.

For 1983 regner vi med en bedre aktivitet som følge af den faldende rente og større optimisme indenfor byggesektoren.

Palsgård Savværk A/s har i 1982 opskåret ca. 55.000 m³ og vandlagret ca. 25.000 m³, d.v.s. at der er aftaget ca. 80.000 m³ stormfaldstræ, hvilket er det største kvantum som noget dansk, ikke skovejet savværk, har aftaget.

Bortset fra vandlageret, er alt opskåret og solgt.

Savværket har konsekvent fulgt den linie som blev lagt i dagene efter stormfaldet:

- 1) Opretholde et rimeligt prisniveau for råtræet.
- 2) Opretholde færdigvarepriserne på de nære markeder.
- 3) Sælge den overskydende produktion på nye markeder.
- 4) For enhver pris undgå opbygning af færdigvarelagre i forbindelse med lønskæringer o.a.

I forbindelse med pkt. 3) tog Palsgård Savværk initiativet til oprettelse af Danish Softwood Exporters, hvor vi i samarbejde med 4 andre jyske savværker har formået at afsætte den del af produktionen, der ikke har været plads til på de nære markeder.

Det er planen, at denne organisation skal forsøge at fastholde en position på bl.a. det engelske marked i de kommende år.

Palsgård Savværk A/s har i de seneste 4 år investeret ca. 14 mill. kr. I 1983 er der påbegyndt en investering på ca. 16 mill., hvilket vil sige, at der i en 5-års periode bliver investeret ca. 30 mill. Vi har konstateret, at en over-skudsgivende drift af et nåletræssavværk kræver enorme investeringer nu og i fremtiden. Vi vil forsøge at leve op til disse krav.

Med udgangen af 1983 fremstår savværket som landets mest moderne og effektive nåletræssavværk.

Palsgaard Træindustri A/s har haft en forøget omsætning i 1982 og forventer et endnu større salg i 1983. Der er derfor indkøbt nye maskiner for at forøge kapaciteten, så den forventede efterspørgsel i 1983 kan efterkommes.

Også eksporten af STRUCT O MATIC spærgfag er i god fremgang; det gælder især i Vest-Tyskland.

1/8 Rold Skovs Savværk har i 1982 opskåret ca. 20.000 m³ råtræ, og forventer at opskære et lignende kvantum i 1983.

Det indenlandske forbrug af savet tømmer har været meget lavt i 1982, så uden eksport ville kapaciteten ikke kunne opretholdes. Bl.a. af hensyn hertil har savværket investeret i et nyt tørringsanlæg primo 1983.

Ryde Savværk, 4930 Maribo har i den forløbne sæson oparbejdet ca. 4.000 m³ råtræ, hovedsagligt bøg. Savværket har gennemgået en gennemgribende modernisering, som forventes afsluttet ult. 1983.

Råtræbehovet vil for 1983/84 være 4-5.000 m³.

Administration og råtræindkøb forestås af Hans O. Lindberg A/s, 4930 Maribo.

1/S Skerbæk Savværk: Forbruget af råtræ i 1982 ca. 29.000 m³ mod budgettet 26.000 m³.

Afsætningen på hjemmemarkedet blev i 1982 lidt bedre end forventet, hvilket for en stor del kan tilskrives halbyggeri, især indenfor landbrug.

På eksportmarkederne har der også været mulighed for en del afsætning, især i specialdimensioner.

For 1983 budgetterer vi med en opskæring på 28.000 m³. En stor del af dette træ forventer vi at skulle afsætte på eksportmarkeder – afhængig af prisudviklingen på verdensmarkedet.

Sorø Savværk, Næstvedvej, Sorø. Savværket har i 1982 oparbejdet 6.300 m³ nåletræ. Ingen forøgelse af opskæringskapaciteten er foretaget, men ved større gennemsnitlige rundtræ-tømmerdiametre kan denne kapacitet forøges en del.

Savværket forventer et forbrug af råtræ på ca. 8.000 m³ i 1983.

Tommerup Træindustri A/s. Råtræforbruget i 1982 var 2.700 m³ ask, 1650 m³ bøg, 75 m³ eg og 50 m³ andet løvtræ (Ahorn).

Forbruget af ask er for tiden faldende, men er afhængig af prisudviklingen.

For bøg har der været en øjeblikkelig god efterspørgsel, men den er faldende efter at de tyske træauktioner er ved at blive afsluttet.

Der er en tendens til, at bøg trænger fyr tilbage i møbelindustrien.

Egemarkedet viser stigende interesse, men stabiliteten er uvis.

Taastrup Savværk A/s forarbejdede i 1982 42.000 m³ råtræ, heraf ca. 50% stormfaldstræ.

For året 1983 forventes et råtræforbrug på 35.000 m³. Savværket arbejder

nu på 8 timers eetholds-drift. Der er i det foreløbne år foretaget en kapacitetsudvidelse, der gør dette muligt.

Der er for det kommende år planlagt en udvidelse af maskinparken, hvorefter plankeskæring vil indgå i produktionen.

Afsætningen er ultimo april tilfredsstillende.

Forventet afsat 50% til export.

Vallø Stifts Savværk. I 1982/83 lykkedes det at øge eksporten, således at deltidsarbejde – som man måtte indføre det foregående år – kunne undgås. Den øgede afsætning medførte en stigning i råtræforbruget på ca. 1500 m³ til i alt ca. 8.000 m³ bøg.

Den internationale konkurrence indenfor trævarefabrikens produkter tvang os til at undersøge enhver mulighed for at arbejde med billigst mulig råvare.

Vi har forsøgmæssigt over en periode baseret produktionen på små kævler, men den sidste tids prisstigning har bevirket, at produktionen bliver urentabel på dette grundlag.

Udsigterne for 1983/84 bedømmes med behersket optimisme, da indtjeningen stadig ikke er tilstækkelig til at gennemføre de rationaliseringer, som er påkrævet af hensyn til konkurrencen fra udlandet.

VEJLEDENDE PRISER GÆLDENDE MAJ 1983

Vejledende priser for LØVTRÆ 1983 (Forår 1983)

Ved forhandlinger i vinteren 1982/83 mellem repræsentanter for Danske Træindustrier og *Danske Skoves Handelsudvalg* blev der opnået enighed om vejledende priser for bøg, eg og ask.

Priserne er gældende for bøg fra 26. januar 1983 og for eg og ask fra 1. december 1982.

Derpå følger de priser for øvrige løvtræarter, som anbefales ensidigt fra Handelsudvalgets side.

De aftalte råtræpriser er vejledende excl. moms. Køber og sælger kan, såfremt træets fordeling til kvaliteter og/eller dimensioner m.v. motiver det, kræve prisfradrag eller pristillæg.

Forlanger køber syrefældning, betinger dette tillæg efter aftale.

Priserne gælder for *levering ved bilfast vej* og er baseret på 3 måneders rentefri kredit regnet fra fakturadato. Alle kævler nummereres med hammer – så vidt muligt i topenden, og målestedet afmærkes.

I overensstemmelse med Meterkommissionens betænkning deles stammer over 8 m længde ved målingen i stykker, hvoraf ingen må være over 8 m lange, og hvert stykke måles da for sig.

Kvalitetssortering af løvtræ (alle træarter)**Kævler:**

Kvalitets-klasse	A	B	C	D
Form	Mindre krumning i et plan		Større krumning i et plan	
Snoning	Kun ubetydelig – betydelig nedsætter en kvalitetsklasse			
Knaster, overgroninger og større barkskader	Ingen betydende	En betydende pr. 2 m kævlelængde	To betydende pr. 2 m kævlelængde	Ringere kævler anvendelige til gavnt træ, men ikke hjemmehørende i de øvrige kvalitetsklasser
Vanris			Enkelte betydende pr. 2 m kævlelængde	
Enderevner	Betydende betinger dekort			
Frostrevner	Klassen sættes een ned pr. frostrevne en snoet frostrevne nedsætter 2 klasser			
Ring- eller stjernesløre	Der gives rimelig fradrag på længden			
Længde	Mindst 3 m, undtagelsesvis ned til 2,6 m			

Se desuden »specielle bestemmelser« under de enkelte træarter.

Afsnit I: Bøg**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:*

Sund rødkerne i %

af kævleens topdiameter: Kl. A indtil 50%

Kl. B og C indtil 66%

Mere rødkerne nedsætter én kvalitetsklasse.

Kl. D ubegrænset rødkerne tilladt.

Tillæg for hvidt træ:

For hvidt træ (med rødkerne under 25% af diameteren) ydes et kvalitets-tillæg på 10% af den vejledende pris. Tillægget ydes for hvidt træ i kvaliteterne A, B og C. For partier med høj C-andel kan køber afvise at yde 10% tillæg for C-træet.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven

KLASSE	A	B	C	D
Midtdiameter				
50 cm og derover	650	500	325	x
40-49 cm	555	425	280	x
35-39 cm	370	305	225	x
30-34 cm	285	250	215	x
25-29 cm	255	220	210	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter*Stavkævler*

Topdiameter 18-32 cm pris efter aftale

Svellekævler:

Friske knaster tilladt, ikke sorte tude, generende tveger eller råd, hver svellelængde ret i eet plan, rødkerne, der højst må udgøre 50% af kævleens diameter, dog maksimalt 25 cm, skal være sund, længde 2,6 m eller flerfold heraf. Kævler med minimumsdiameter skal være rette. Kævlerne skal være klar fra skovens side senest 1. april:

Topdiameter mindst 30 cm 213 kr./m³.

Merudgifter (herunder til udslæbning) som følge af afkortning *efter købers ønske* refunderes.

*Bundgarnspøle:*6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm 350 kr./m³11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 400 kr./m³14,2-17 m lange, topdiameter mindst 10 cm 500 kr./m³Over 17 m lange, topdiameter mindst 10 cm 600 kr./m³

Afsnit II: Eg**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:*

Normal splinttykkelse forudsættes i klasse A og B

Kævelængde: undtagelsesvis ned til 2,4 mPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
Midtdiameter				
60 cm og derover	2310	1470	735	300
50-59 cm	1785	1260	630	260
40-49 cm	1050	840	450	165
30-39 cm	650	500	275	140
20-29 cm	250	200	175	135

B. Specialeffekter:*Finér* pris efter kvalitet*Skibstrø*

Aflagt efter købers specifikation pris efter aftale

Rampøle:

Midtdiameter cm	Længde 8-12 m	Længde 6-8 m
30-39	1400	1200
20-29	1200	1000

Bundgarnspøle:

6-11 m lange, topdiameter 10 cm	400 kr./m ³
11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm	500 kr./m ³
14,2-17 m lange, topdiameter mindst 10 cm	600 kr./m ³
Over 17 m lange, topdiameter mindst 10 cm	650 kr./m ³

Afsnit III: Ask**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:**Form:*

Kl. A og kl. B eller sammenhængende kl. A og B skal være rodkævler, hvorved forstås den nederste kævle, selvom denne er renskåret i rodenden.

Kerne:

Klasse A: lyskernet.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

KLASSE	A	B	C	D
Middtdiameter				
40 cm og derover	1155	970	395	x
35-39 cm	1050	840	340	x
30-34 cm	840	660	275	x
25-29 cm	525	370	235	x
20-24 cm xx	315	235	210	x
16-19 cm xx	x	x	x	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

xx Diametre under 25 cm er normalt ikke af interesse for savværkerne.

B. Specialeffekter*Bundgarnspøle:*

6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm	350 kr./m ³
11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm	450 kr./m ³
Over 14 m lange, topdiameter mindst 10 cm	550 kr./m ³

Afsnit IV: ÆR

Anbefales alene af Handelsudvalget

A. KævlerPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
Midtdiameter				
60 cm og derover	780	590	390	x
50-59 cm	645	520	325	x
40-49 cm	555	450	260	x
35-39 cm	450	390	235	x
30-34 cm	355	320	195	x
25-29 cm	320	250	180	x
20-24 cm	225	180	170	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter

Finér Pris efter kvalitet

Afsnit V: Andet løvtræ

Anbefales alene af Handelsudvalget

A. KævlerPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Kævler:	Lind	El	Birk	Avn- bøg	Elm	Hy- brid- asp	Pop- pel
<i>Midtdiameter</i>							
<i>Klasse A</i>							
40 cm og derover	495	495	495	525	465	495	495
30-39 cm	370	370	370	400	265	370	370
20-29 cm	250	250	250	275	175	250	250
<i>Klasse B</i>							
40 cm og derover .	395	395	395	440	230	395	395
30-39 cm	280	280	280	355	205	280	280
20-29 cm	235	235	235	235	150	235	235
<i>Klasse C</i>							
40 cm og derover .	280	280	280	355	175	280	280
30-39 cm	255	225	555	275	145	255	255
20-29 cm	225	225	225	225	130	225	225

Klasse D Pristfastsættelse efter aftale.**B. Specialeffekter:**

Finér Pris efter kvalitet

Vejledende priser for NÅLETRÆ

Mandag den 18. april 1983 var der forhandlinger mellem Danske Træindustrier og Danske Skoves Handelsudvalg om priser for savværkstræ af nåletræ Vest og Øst for Storebælt.

Der blev på mødet opnået enighed om fælles vejledende priser for begge landsdele.

Disse priser er:

	Vest for Storebælt				
	Klasse	Klasse	Klasse	Klasse	
	A	B	C	D	
11-15 cm midtdiameter ...	235	215	195	Efter aftale	kr. pr. m ³
16-20 cm midtdiameter ...	295	270	255		kr. pr. m ³
21-25 cm midtdiameter ...	340	310	280		kr. pr. m ³
26-30 cm midtdiameter ...	405	370	335		kr. pr. m ³
Over 30 cm midtdiameter .	440	400	360		kr. pr. m ³

	Øst for Storebælt				
	Klasse	Klasse	Klasse	Klasse	
	A	B	C	D	
11-15 cm midtdiameter ...	230	210	190	Efter aftale	kr. pr. m ³
16-20 cm midtdiameter ...	280	255	230		kr. pr. m ³
21-25 cm midtdiameter ...	330	300	270		kr. pr. m ³
26-30 cm midtdiameter ...	385	350	315		kr. pr. m ³
Over 30 cm midtdiameter .	420	380	240		kr. pr. m ³

Prislisten er gældende fra 19. april 1983, og nye forhandlinger forventes gennemført 1. august 1983.

Danske Skoves Handelsudvalg

PRISER FOR TRÆ TIL NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

Under forhandlinger den 20. april 1983 mellem Danske Skoves Handelsudvalg og Novopan Træindustri A/S opnåedes der enighed om nedenstående nye priser, der er gældende for alle leverancer, der modtages fra og med den 18.4.1983.

For nåletræ er der tale om en nedsættelse på 10%, hvilket skal ses i sammenhæng med en tidligere tilsvarende nedsættelse af priserne fra Dansk Spånplade Kompagni's side.

Løvtræ

Priserne gælder ved bilfast vej excl. moms

	Diameter cm	Bøg, ær, ask, birk	Eg og andet løvtræ
3 m Novoplankævler	15-80	185 kr/ton	145 kr/ton
1 m spånpladetræ	7-80	170 kr/ton	135 kr/ton
2 m spånpladetræ	7-80	170 kr/ton	135 kr/ton
3 m spånpladetræ	5,5-80	170 kr/ton	135 kr/ton
2-3 m spånpladetræ	7-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m toptræ, beskadiget træ og lign.	7-80	110-160 kr/ton	100-130 kr/ton

Nåletræ

	Diameter cm	Rødgran, sitkagran og abiesarterne	Fyr og andet nåletræ
1 m spånpladetræ	7-35	108 kr/rm	99 kr/rm
1 m trametestræ	7-80	67-99 kr/rm	63/90 kr/rm
1 m trametestræ	12-80	90-126 kr/rm	81-117 kr/rm
2 m spånpladetræ	7-80	166 kr/m ³	148 kr/m ³
2 m spånpladetræ	12-80	207 kr/m ³	189 kr/m ³
3 m spånpladetræ	5,5-80	166 kr/m ³	148 kr/m ³
3 m spånpladetræ	12-80	207 kr/m ³	189 kr/m ³
2-3 m spånpladetræ	7-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m langt trametestræ	5,5-80	94-144 kr/m ³	85-135 kr/m ³
2 og 3 m trametestræ	12-80	121-184 kr/m ³	99-171 kr/m ³
Faldende længder (gns. længde over 10 m)	5-35	144-189 kr/m ³	126-166 kr/m ³

Betalingen: uændret

Virksomheden henstiller til sine leverandører, at minimumsdiameteren for 3 m træ og 1 m trametestræ hæves til 7 cm.

Iøvrigt henvises der til industriens sorteringsregler og almindelige købsbetingelser.

VEJLEDENDE PRISER FOR BRÆNDE, PÆLE OG LÆGTER SAMT ANDRE SMÆFFEKTER

Handelsudvalget har revideret de hidtil gældende minimumspriser til efterfølgende, der er gældende fra den 1.9.1982 for effekter leveret ved fast vej i skoven:

Brænde:*Detailpriser excl. moms**Løv (- birk):*

Knippel, rundt 60-100 cm	170-230 kr./rm
Knippel, rundt 200-300 cm	160-220 kr./rm
Pejsebrænde, kløvet	250-300 kr./rm

Birk:

Knippel, rundt 60-100 cm	230-260 kr./rm
Knippel, rundt 200-300 cm	200-240 kr./rm
Pejsebrænde, kløvet 35-40 cm	300-360 kr./rm

Nål:

Rundt 100 cm	160-200 kr./rm
------------------------	----------------

Sankning og selvhugst efter udvisning:

Løvtræ	65-100 kr./rm
Nåletræ	50-90 kr./rm

Pæle:*Eg og lærk:*

Hegnspæle (1.60-1.75 m) kløvede	22,00 kr./stk.
Hegnspæle (1.60-1.75 m) runde	17,00 kr./stk.
El-pæle (1.25 m)	5,50 kr./stk.

Nål (- lærk)

El-pæle	4,50 kr./stk.
-------------------	---------------

Tillæg for spidsning:

Hegnspæle	1,00 kr./stk.
El-pæle	0,50 kr./stk.

Andre pæle

Topdiam. 7-8 cm	4,50 kr./lb.m.
Topdiam. 9-10 cm	6,00 kr./lb.m.
Topdiam. 11-12	7,50 kr./lb.m.

Faskiner: 33,00 kr./stk.

Flagstænger:

Stænger op til ca. 12 m	10,00 kr./lb.m.
-----------------------------------	-----------------

Stakitter:*Detailpriser excl. moms*

Længde: 2,20 m, diameter 3-8 cm	5,50 kr./stk.
Længde: 2,20 m, diameter 5-7 cm	6,00 kr./stk.

Ved engros salg ydes rabat på 25-33%.

Lægter:

	<i>Engrospris excl. moms kr./m³</i>	<i>Detailpris excl. moms kr./m³</i>
<i>Lægter I</i>	225	350
<i>Lægter II</i>	225	350

Klima- og vækstforhold 1982/83*Klima*

Vinteren 1981/82 havde en gennemsnitlig temperatur, $\div 2.9^{\circ}$, der lå langt under det normale (0.5). Nedbøren, 120 mm, lå en del under det normale (149).

Marts 1982 havde en gen. temp., 3.6° , der lå 2.0° over normalen (1.6); nedbøren, 46 mm, lå betydeligt over det normale (34). – *Aprils* gen. temp., 6.4° , var noget over normalen (6.1); nedbøren, 17 mm, var noget under det normale (39). – Temperaturen i *maj*, 10.6° , var noget under normalen (11.1) og nedbøren, 60 mm, var betydeligt over det normale (38). – *Foråret 1982* havde i landsgen. af middeltemperatur 6.9° (norm. 6.3); af frostdøgn 14 (norm. 26); af soltimer 546 (norm. 564); af nedbør 123 mm (norm. 111); middelvindstyrke 3.4 BF (norm. 3.0)

Junis gen. temp., 14.1° , var lidt under normalen (14.4); nedbøren, 68 mm, var betydeligt over det normale (48). – *Juli* havde gen. temp., 17.0° , der var en del over normalen (16.5), og en nedbør, 33 mm, der lå meget under det normale (74). – *Augusts* gennemsnittemp., 17.0° , var noget over normalen (16.2); nedbøren, 103 mm, var en del over det normale (81). – *Sommeren 1982* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 16.0° (norm. 15.7); af sommerdage 17.1 (norm 9.6); af soltimer 769 (norm 725); af nedbør 204 mm (norm. 203); middelvindstyrke 3.2 (norm. 2.9).

Septembers gennemsnittemp. 13.6° , var noget over normalen (13.0); nedbøren, 56 mm, var en del under det normale (72). – *Oktober* havde en gen. temp., 10.2° , en del over normalen (8.6); nedbøren, 91 mm, var også en del over normalen (70). – *Novembers* gennemsnittemp., 6.3° , var en del over det normale (4.9), og nedbøren, 80 mm, var også en del over det normale (60). – *Efteråret 1982* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 10.0° (norm. 8.9); frostdøgn 1 (norm. 8,2); soltimer 268 (norm. 306); nedbør 227 (norm. 202); middelvindstyrke 4.0 (norm. 3.4).

Decembers gennemsnittemp., 2.5° , var noget over normalen (2.1) og nedbøren, 95 mm, var meget over normalen (55). – *Januar 1983* havde en gennemsnittemp. 4.4° , der lå langt over normalen ($\div 0.1$) og en nedbør, 67 mm, der lå en del over det normale (55). – *Februars* gen. temp., $\div 1.0$, var noget under normalen ($\div 0.4$) og nedbøren, 24 mm, var betydeligt under det normale (39). – *Vinteren 1982/83* havde landsgen. af middeltemperatur 2.0°

(norm. 0.5); frostdøgn 42 (norm. 54); isdøgn 5.8 (norm. 20); soltimer 160 (norm. 134); nedbør 186 mm (norm. 149); middelvindstyrke 4.4 (norm. 3.6)

Meteorologisk Institut har oplyst følgende om nedbøren i de sidste 5 år: Normalnedbøren er 664 mm/år. For årene 1978-82 har årsnedbøren været henholdsvis: 691, 775, 854, 854 og 723 mm. D.v.s. at nedbøren de sidste 5 år har ligget væsentligt over »normalnedbøren«.

Frøsætning

Statsskovrider H. BARNER, Statsskovenes Planteavlstation, har givet følgende oplysninger om frøsætningen i 1982:

<i>Abies alba:</i>	Ingen frøsætning i Danmark. God frøsætning i Rumænien.
<i>Abies Nordmanniana:</i>	Ingen frøsætning i Kaukasusog Tyrkiet.
<i>Abies nobilis:</i>	Ingen frøsætning i Danmark, god i USA.
<i>Abies grandis:</i>	Ingen frøsætning i Danmark, god i USA.
<i>Cham. Lawsoniana:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Larix leptolepis:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Larix eurolepis:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Picea abies:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Picea sitchensis:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Pinus nigra:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Pseudotsuga tax.:</i>	Ingen frøsætning i Danmark, god i USA.
<i>Acer pseudoplatanus:</i>	Middel frøsætning i Danmark.
<i>Fraxinus excelsior:</i>	Ingen frøsætning i Danmark.
<i>Quercus robur:</i>	Ringe frøsætning i Danmark, god i Holland.
<i>Fagus sylvatica:</i>	Ringe frøsætning i Danmark, god i Rumænien.

Skovbrugets skadedyr 1982

For forstinsjekternes vedkommende må 1982 stort set siges at have været et år med tilbagegang »over en bred front«. Antallet af forespørgsler dalede til ca. 60% af 1981-tallet, og da en del naturligvis hidrørte fra stormfaldsproblemerne og derfor vedkom andre insekter end i 1981, var tilbagegangen virkelig betydelig. Den har vel formentlig baggrund i de meget specielle vejforhold i vinter/forår 1981-1982.

Næbmunde (*Hemiptera, Rhynchota*).

På rødderne af nordmannsgranplanter i en plantskole blev der i ret stort omfang konstateret *granrodslus* (*Prociphilus sp.*). Planterne så imidlertid sunde nok ud, og det er da netop også den almindelige erfaring, at der ingen mærkbar skade anrettes.

Samarbejdet med Skovteknisk Institut om bekæmpelsesmidler og -metoder overfor alm. ædelgranlus, hvorom de første resultater blev meddelt i SKOVEN 2-1982, er fortsat i 1982. Angrebene omfang var også i 1982 ret begrænset.

Bøgeskjoldlus (*Cryptococcus fagi*) forekommer stadig lokalt i forhøjet bestand (f. eks. Krenkerup), men på landsbasis er situationen nær normal.

Sommerfugle (*Lepidoptera*).

Bortset fra et p.g.a. den involverede træart nemlig atlantceder måske nævneværdigt angreb af viklerarten *Parasyndemis histrionana*, har kun én småsommerfugl tiltrukket sig opmærksomhed. Det drejer sig om *ædelgranvikleren* (*Semasia rufimitrana*). Denne lille vikler, der æder unge nåle og til dels også skud, er med lange mellemrum i masseformering i Danmark. Disse masseformeringer varer gerne ca. 2 år og har fundet sted i 1928-29 og 1954-55, nærmest landsomfattende. De nuværende angreb er berettet fra Boller, Ulborg og Lindenskov distrikter. Skaden er meget alvorlig, hvor pyntegrønt er impliceret, men den truer efter erfaringerne hidtil ikke træernes liv. Bekæmpelse vil formentlig blive nødvendig ved udspringstid, detaljer er publiceret i SKOVEN januar 1983, side 13.

For storsommerfuglenes vedkommende afsluttedes formentlig den seneste serie *nonneangreb* med en bekæmpelse i Bordrup klitplantage, hvortil kunne benyttes det fredsommelige middel difluron (»Dimilin«). Kombinationen af gnavet 1981, storm, kuldegrader m.v. resulterede i afdrift af en del fyr, især contortafyr og skovfyr.

Der var i 1982 endnu nogle angreb af *Stor frostmåler* (*Hibernia defoliaria*) men dog klar tilbagegang. I stedet dukkede nogle enkelte angreb af *måneplet* (*Phalera buchephala*) op på birk.

Biller (*Coleoptera*).

Oldenborreangreb forårsaget af ca. een 4 cm lang larve pr. nordmannsgranplante har dræbt flere tusinde nyplantede nordmannsgran i Horns herred. Det må anbefales ved tilplantninger af ikke skovjord at forevise sig om, at der ikke er bestande af »rodgnavnere« tilstede.

Granplantning på størrelsesorden 10 ha er på Feldborg skovdistrikt blevet stærkt ødelagt ved angreb af *øresnudebiller* (*Otiorrhynchus singularis*).

Resultater af flere års forsøg til belysning af betydningen af angrebene af *nåletræsnudebiller* (*Hylobius abietis*) ved nyere skovdyrkningsmetoder viser, at angrebene stadig er af meget stor betydning, og at de finder sted såvel i første som i andet år efter afdrift. Størrelsesordenen af de potentielle skader

skønnes i gennemsnit for Danmark at ligge på 15-30% dræbte planter (uden plantedypning), (DST sept. 1982). Plantedypning med DDT nedsætter tabet med over 80%, men derudover beskytter den også f. eks. *granens rodbille* (*Hylastes cunicularius*) og sikrede ialt overlevelse af ca. 25% af kulturens plantetal. Uanset at næppe nogen for alvor vil kunne påvise væsentlige ulemper af skovbrugets hidtidige beskedne DDT-forbrug til plantedypning, har miljøministeriet resolveret, at denne anvendelse nu skal søges bragt til ophør. Vore forsøg har påvist, at lindan og permethrin, men *ikke* tetra-chlorvinphos, er mulige alternativer. Der mangler dog endnu en del viden om plantetålsomhed, håndtering og anden teknik, (DST dec. 1982).

Stormfaldet har naturligvis givet anledning til en del forespørgsler. Det har tidligt på sæsonen drejet sig om forebyggende tømmerstrøjtning bl.a. mod *stribet vedborer* (*Trypodendron lineatum*) og mod *træbukke*. Hvor stort angrebet af de vedborende insekter faktisk er blevet, er det for tidligt at gøre op. I hvert fald er der store forskelle mellem lokaliteterne og også mellem tidlige og sene opgørelsestidspunkter. Nærmere oplysninger vil blive søgt fremskaffet i forbindelse med projektet »Stormfald og insektangreb«.

Angrebene af *barkbiller* – især *typografen* – på det stormfaldne træ har ovennævnte projekt beskæftiget sig med i Rold skovkomplekset. Herunder er også inddraget vurdering af feromonfælder som prognose- og bekæmpelsesforanstaltning. Den øjeblikkelige bedømmelse af typografbestandens udvikling kan kun ske på basis af en lille del af det indsamlede materiale, og den må betragtes som rent foreløbig. Den må lyde noget i retning af, at sommervejret 1982 gav basis for udvikling af relativt mange typografkuld. Det potentielle angreb 1983 vurderes til et omfang (antal stammer) på 2-3 gange i 1982. Hvorvidt det kommer til udfoldelse vil bl.a. afhænge af, i hvor høj grad overvintringen sker i stammerne eller i jorden og af, hvornår udtransport måtte være sket i forhold til udflyvning.

De typografer, der er til stede, vil i 1983 angribe endnu liggende friske, stormfældede træer samt stående træer i efterladte kanter, og de kan i værste fald »hoppe« ind i svage dele af stående skov i nærheden.

Fælderne, hvoraf der findes ca. 200-300 i Roldskovområdet, har i gennemsnit fanget adskillige tusinde typografer, men dermed hver dog ikke gennemsnitligt mere, end hvad der svarer til ca. eet stort »velangrebet« træ. I hvor høj grad man derfor kan drage nytte af dem – bortset fra oplysning om truslens størrelse – altså prognose – vil afhænge af, hvor aktivt man iøvrigt vil kunne styre hugst og udtransport.

Årevingede (Hymenoptera).

Angreb af *lille granbladhveps* (*Pristiphora abietina*) har været ret udbredt og har også i nogen grad generet juletræer. Som noget mindre hyppigt, men ingenlunde betydeligt, er indberettet et par angreb af *alm. fyrrebladhveps* (*Diprion pini*), men kun ganske få af den ellers så hyppige *rød fyrreblad-*

hveps (Neodiprion sertifer). Blå birkebladshveps (Arge ustulata) er stadig meget fremtrædende på birk, nu på store dele af Sjælland. Som et kuriosum kan nævnes, at larvedet har generet campinggæster, som lejrede under birketræer.

BRODER BEJER: Skovbrugets skadedyr 1982. SKOVEN 1983, p. 11.

Bestyrelse, Handelsudvalg, medarbejdere

Dansk Skovforenings bestyrelse

Hofjægmester V. Bruun de Neergaard (formand)
 Gårdejer Evald Nygaard (næstformand)
 Hofjægmester Gustav Berner
 Administrator J. E. Due
 Statsskovdirektør H. Frølund
 Godsejer, cand jur. Anders Hillerup
 Statsskovrider Steffen Jørgensen
 Skovrider Jørgen Lassen
 Professor P. Moltesen
 Skovrider H. C. Nissen
 Godsejer Iver Tesdorpf
 Gårdejer Holger Vesterager

Danske Skoves Handelsudvalg

Skovrider Jørgen Lassen, (formand) (Østjællandske kreds)
 Statsskovrider Lars Toksvig (Nordsjællandske kreds)
 Skovrider Jørgen E. Bruun (Vestsjællandske kreds)
 Skovrider Hans Blichfeldt (Sydsjællandske kreds)
 Skovrider Erik Stope (Lolland-Falsters kreds)
 Skovrider Finn Jacobsen (Fynske kreds)
 Skovrider Per Krarup (Nordjyske kreds)
 Skovrider Torben Brüel (Midtjyske kreds)
 Skovrider P. Holbek (Sydjyske kreds)
 Skovrider N. Terp-Hansen (Kronjyske kreds)
 Skovrider Per F. Tøttrup (Vestjyske kreds)

Dansk Skovforenings medarbejdere

<i>Afdelinger:</i>	<i>Personale:</i>
<i>Sekretariatet:</i>	Direktør Jens Thomsen Skovrider Mikal Herløw
<i>Forkontor:</i>	Sekretær Anne Maas Sekretær Susanne Christensen Sekretær Karin Larsen
<i>Bogholderi:</i>	Regnskabschef Knud Malling Bogholderiassistent Annette Andersen
<i>Økonomisk- Statistisk Afd.:</i>	Afdelingsleder, forstkandidat Anders H. Petersen Forstkandidat Karsten Sunde Forstkandidat Torsten Hansen Skovtekniker Søren K. Nielsen
<i>Dansk Skov- forenings Tidsskrift:</i>	Redaktør, forstkandidat Poul Hauberg
<i>Tidsskriftet Skoven:</i>	Redaktør, forstkandidat Bo Michael Ravn Annonceekspedition: Redaktør P. Hauberg

Danske Skoves Handelskontors medarbejdere

<i>Afdelinger:</i>	<i>Personale:</i>
<i>Hovedkontor:</i>	Direktør Jens Thomsen Skovrider Mikal Herløw
Amalievej 20, 1875 Køben- havn V	Ekspertkonsulent, forstkandidat Esben Møller Madsen
<i>Afdeling Jylland/ Fyn:</i>	Afdelingsleder, skovfoged Verner Sørensen Skovtekniker Jørgen Røge
Ørstedvej 3, Jels 6630 Rødding	Forstkandidat Tøger W. Stranddorf Sekretær Kirsten Hede Sekretær Anne Marie Hansen

SKOVTEKNISK INSTITUT (ATV)

(Danish Institute of Forest Technology)

ÅRSBERETNING 1982

Oxford class: 946.3 : 3

1. OPRETTELSE

Skovteknisk Institut er en selvejende institution tilknyttet Akademiet for de Tekniske Videnskaber, oprettet 27. juni 1967 på initiativ af Dansk Skovforening.

2. FORMÅL

Instituttets formål er at fremme den driftstekniske udvikling i skovbruget.

3. LEDELSE OG PERSONALE

Bestyrelsen afholdt tre møder i 1982. På møderne i marts og september drøftedes særlig en prioritering af instituttets arbejdsopgaver på grundlag af SI projektkatalog. Kataloget kan rekvireres ved henvendelse til instituttet.

På mødet i maj konstituerede bestyrelsen sig, efter at alle medlemmer havde været på valg pr. 31. 5. 1982, og en ny bestyrelse var blevet udpeget af Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV). Samtlige medlemmer genvalgtes. Professor P. MOLTESEN og hofjægermester V. BRUUN DE NEERGAARD genvalgtes til henholdsvis formand og næstformand for bestyrelsen.

Forretningsudvalget har afholdt tre møder. Her har man særlig beskæftiget sig med

- problemerne ved at få finansieret instituttets voksende konsulentarbejde for skovdistrikterne,
- instituttets politik vedrørende patenter og licenser på egne opfindelser,
- udvidelse af instituttets edb-kapacitet.

3.1 Bestyrelse pr. 1. januar 1983

<i>Navn</i>	<i>Profession</i>	<i>Tilknytning</i>
P. Moltesen (formand)	professor	Skovbrugsinstituttet (KVL)
V. Bruun de Neer- gaard (næstformand)	hofjægermester	Dansk Skovforening
G. Bergsten	skovrider	Skovstyrelsen
A. E. Billeschou	skovrider	Skovstyrelsen
S. Bøgh	sikkerhedskonsulent	Specialarbejderforbundet i Danmark
P. Christensen	skovfoged	Dansk Skovforening
J. Thorn Clausen	forstkandidat	Skovteknisk Institut
E. Holmsgaard	forstander	Statens forstlige Forsøgsvæsen
S. Honoré	maskinkonsulent	Skovteknisk Institut
O. Høgsgaard	skovrider	Skovbrugets Arbejdsgiverforening
I. Skals Jensen	afdelingsformand	Specialarbejderforbundet i Danmark
M. V. Knudsen	direktør	Teknologisk Institut
E. Leer	skovfoged	Det danske Hedeselskab
R. Matzen	lektor	Jordbrugsteknisk Institut (KVL)
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo
I. Tesdorpf	godsejer	Dansk Skovforening
J. Thomsen	direktør	Dansk Skovforening
B. Thorlacius- Ussing	skovrider	Træindustriens Fabrikant- forening
N. P. Tulstrup	skovrider	Centralsavværket Ltd.

3.2 Forretningsudvalg pr. 1 januar 1983

P. Moltesen	professor	Skovbrugsinstituttet
V. Bruun de Neer- gaard	hofjægermester	Dansk Skovforening
A. E. Billeschou	skovrider	Skovstyrelsen
O. Høgsgaard	skovrider	Skovbrugets Arbejdsgiverforening
I. Skals Jensen	afdelingsformand	Specialarbejder- forbundet i Danmark
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo

3.3 Personale og arbejdsområder pr. 1. januar 1983

Per Tutein Brenøe	forstkandidat	Institutleder
Jørgen Baadsgaard-Jensen	forstkandidat	Høstning og transport af affaldstræ
Paul Christensen	forstkandidat	Pyntegrønt
Jan Thorn Clausen	forstkandidat	Teknik, økonomi og biologi ved tynding
Niels Heding	forstkandidat	Brændselsflis og brændselsplantager
Nelli Hellberg	sekretær	Layout, publikationer og filmudlejning
Søren Honoré	skovtekniker	Maskinkonsulent
Pieter Dirk Kofman	skovingeniør	Skovning og transport i tyndinger
Eivind Oluf Kofod	forstkandidat	Ulandsarbejde
Per Rosendahl	civilingeniør	Maskinteknik og -konstruktion, ergonomi
Inge Ryde	sekretær	Fakturering og regnskab
Jørgen Skyum	forstkandidat	Edb-service og programudvikling
Frans Theilby	skovtekniker	Arbejds miljø og sikkerhed, § 9 kurser
Jane Vibe	korrespondent	Korrespondentarbejde

I årets løb har følgende medarbejdere forladt instituttet: Skovtekniker Lars Kjærboilling til Det danske Hedeselskab og forstkandidat Lars Bendix Poulsen til Statsskovbruget.

Instituttet har ansat følgende medarbejdere: Forstkandidat Niels Heding fra Skovbrugsinstituttet, KVL, og skovingeniør Pieter Kofman fra det Forstlige Forsøgsvæsen i Holland.

Niels Hedings arbejdsområde er naturlig og kunstig tørring af affaldstræ samt opmåling af samme. Endvidere energiskove (plantager). Pieter Kofmans arbejdsområde er skovning og transport i tyndinger.

Endvidere har en række unge under uddannelse, særlig skovbrugsstuderende fra KVL, haft midlertidigt arbejde på forsknings- og udviklingsprojekter.

4. LOKALER

Skovteknisk Instituts adresse er:
Amalievej 20, 1875 København V. Telefon: 01 - 24 42 66.

5. GENERELT OM VIRKSOMHEDEN I 1982

Også i 1982 steg instituttets videnformidlingsaktiviteter, særlig over telefonen. Ligesom i 1981 er det anvendelse af affaldstræ, der tegner sig for den største stigning. Helt ekstraordinært var foråret præget af videnformidling om stormfaldsoparbejdning med afholdelse af møder, demonstrationer og ikke mindst udgivelse af informationsbladet »Teknik og metoder ved stormfaldsoparbejdning«, som udkom i otte numre à ca. 800 stk. Stormfaldsaktiviteterne forsinkede instituttets øvrige opgaver, især inden for forskning og udvikling. Det er vores indtryk, at videnformidlingen om stormfaldsoparbejdningen, særlig omkring anvendelsen af entreprenørmaskiner og skovbrugsmaskiner, bidrog væsentligt til at oparbejdningen er sket hurtigt og de fleste steder uden store ekstra omkostninger. Det er også værd at nævne, at antallet af ulykker og deres alvorlighed ved dette stormfald er betydeligt lavere end ved tidligere stormfald.

I 1982 har instituttet som noget nyt haft konkrete samarbejdsopgaver med en række rådgivende ingeniørfirmaer, fx Kampsax (opgaver i udlandet), Cowiconsult (brikettering af affaldstræ), Carl Bro Gruppen (anvendelse af stødtræ), Dueholm & Sonne (fyring med kul og flis). Dette samarbejde vil fortsætte i 1983 særlig omkring opgaver i udlandet.

Også en række forskningsinstitutioner har været inddraget i løsningen af konkrete opgaver, fx Bioteknisk Institut (tørring af affaldstræ), Dansk Kedelforening (fyring med kul og flis), Zoologisk Institut, KVL (håndbogen »Skovsprøjtning '82« og forsøg med lusebekæmpelse i pyntegrønt) og Statens Ukrudtsforsøg.

I 1982 igangsattes flere nye og spændende forsknings- og udviklingsopgaver, hvis formål og indhold er beskrevet nedenfor. Her skal blot peges på *Raffinering af affaldstræ*, hvis formål det er at forbedre affaldstræet som brændsel, og *Fældning og sammenføring af småtræer til energiformål*, som har til formål at rationalisere de første tyndinger, og hvorom 9 lande samarbejder med Skovteknisk Institut som projektleder.

5.1 Forsknings- og udviklingsarbejdet

5.1.1 Skovning og transport

Terræntransport med hydraulisk tang

På baggrund af erfaringer fra kurser om anvendelse af hydraulisk tang til terræntransport blev instituttets samlede erfaringer vedr. praktisk brug, planlægning, præstation, økonomi, montering, vedligeholdelse m.v. samlet i en publikation. Som en minivejledning blev udarbejdet en folder med de vigtigste praktiske resultater til brug for tratorførere og arbejdsledere.

Dokumentation:

CLAUSEN, J. T. & P. ROSENDAHL: Transport med hydraulisk tang. SI-publikation 2-1982.

Fældning og sammenføring af små træer.

I mange lande er der konstateret store energiressourcer i form af små træer fra tyndinger. Disse er omtalt i en rapport fra IEA/FE/PGC/PPC2, hvilket står for International Energy Agency / Forest Energy / Planning Group C / Projekt Proposal 2. Til disse energiressourcer er knyttet den velkendte småtræs/tyndingsproblematik med lav præstation/høje omkostninger og – ofte – negativt dækningsbidrag. Rettidigt gennemførte tyndinger er en forudsætning for at opnå optimale tømmerdimensioner og sunde, stabilt producerende skove.

En gruppe af IEA lande har i 1982 startet et fælles projekt til udvikling af teknik til fældning og sammenføring af små træer. Skovteknisk Institut er projektledende institution. Belgien, Canada, Danmark, Irland, New Zealand, Norge, Sverige, USA og Østrig deltager i projektet.

I 1982 har hvert deltagerland udarbejdet en status- og planlægningsrapport, som beskriver landets energisituation, skovbrugets energipotiale, status over skovningsmetoder til tynding samt, hvad der er meget vigtigt, en oversigt over igangværende og ønsket skovteknisk forskning. Disse rapporter har været grundlag for detailplanlægning af det videre forløb af projektet.

På en konference i Herning medio oktober 1982 blev del-

tagerlandene enige om at opdele projektet i delprojekter, hvor flere lande med fælles interesseområder udveksler forsøgsplaner og -resultater. Danmark koncentrerer sin indsats om følgende delprojekter:

- 1) Udvikling af redskaber til kontinuerlig fældning og sammenføring til montering på jordbrugstraktor.
- 2) Vurdering af egnede fældeprincipper til fældning af små træer.
- 3) Skovning, oparbejdning og transport af hele træer eller grønflis.

Projektet forventes afsluttet tidligst i 1984.

Dokumentation:

CLAUSEN, J. T.: Status and Planning Report. IEA-FE-CPC7. Stencil 1982-10-19.

– & P. D. KOFMAN: Joint Status and Planning Report IEA-FE-CPC7. Stencil 1982-11-01.

Bedre skovteknisk arbejdsstudieteknik

I 1982 påbegyndte Nordiska Arbetsstudiernas Råd (NSR) et fællesnordisk projekt, som skulle samordne og forbedre arbejdsstudieteknikken. Der foretages megen skovteknisk forskning i de nordiske lande, og det vil være hensigtsmæssigt at kunne bruge hinandens resultater så meget som muligt.

I 1982 er de forskellige nordiske forskningsinstitutioners teknikker og metoder blevet samlet med det formål at udnytte erfaringer m.h.t. planlægning og bearbejdning af arbejdsstudieresultater.

Gennem de sidste år har SI systematisk undersøgt udviklingen inden for edb-teknik vedr. transportable computere, som kunne bruges direkte til tidsstudier. I 1982 fandt instituttet en engelsk microcomputer (fig. 1), som tilsyneladende opfyldte de kravspecifikationer, som projektgruppen havde opstillet til et sådant udstyr. Microcomputeren hedder HUSKY og er indkøbt af SI. Et arbejdsstudieprogram er udarbejdet, og HUSKY er nu til afprøvning rundt i hele Norden. En teknik, som tillader direkte datafangst ved arbejdsstudier, vil spare megen tid (og dermed penge) samt

hæve det faglige niveau, idet analyser og studier kan gøres på stedet og inddrages løbende i studiet.

Skovteknisk Institut er projektledende institution.

Driftsanalyse af skovmaskiner

I sidste årsberetning er omtalt en fællesnordisk driftsanalyse af ca. 200 forskellige skovmaskiner. I Danmark er 23 maskiner fra Statsskovbruget blevet fulgt gennem et helt regnskabsår med en nøje driftsstatistik; analysen dækker 20.902 driftstimer og 88.720 m³ fastmasse fordelt på de 23 skovmaskiner. Den nordiske driftanalyse vil blive publiceret i februar 1983.

Analysen viser, at de almindelige skovmaskiner (traktorer, spil, kran og vogn) har en høj maskintilgængelighed, dvs. den tid, maskinen rent teknisk er til rådighed til arbejde. I de fleste tilfælde er de til reparation under 10% af den samlede arbejdstid. De mere komplicerede skovningsmaskiner som Stripper og Gremo TH25 ligger væsentligt lavere i maskintilgængelighed: 70-80%.

Iøvrigt viser analysen, at den danske udkørselstraktor Gremo TT8H er en stabil og »færdig« maskine, idet reparationsomkostningerne kun er ca. halvdelen af de forventede for denne type maskine.

Dokumentation:

CLAUSEN, J. T.: Driftsøkonomisk analyse af skovmaskiner i praktisk drift. Stencil 1982-10-07.

Undersøgelse af fældejern

For midler fra Arbejdsmiljøfondet har instituttet i samarbejde med Jordbrugsteknisk Institut undersøgt styrkeegenskaber hos fem forskellige typer af fældejern. Den maksimale trækraft for en mandsperson blev målt til ca. 150 kp ved brug af fældejern. Samtlige fældejern holdt til denne trækbelastning i håndtagene. Ved yderligere belastning, fx ved forlængelse af fældejernets skaft, deformerer eller knækker fældejernene. På grundlag af forsøgsresultaterne er opstillet kravspecifikationer til henholdsvis et stort og et lille fældejern. Værktøjsfabrikken

Lysbro samt Dansk Skovkontor har på baggrund af de opstillede kravspecifikationer vist interesse for en dansk produktion af fældejern.

Der er udarbejdet en diasserie med lydband, som viser projektresultat samt angiver korrekte arbejdsstillinger ved brug af fældejern. Kopi af diasserien er tilsendt Skovskolen i Nødebo.

Dokumentation:

THEILBY, F.: Undersøgelse af styrkeegenskaber hos fældejern. Slutrapport. Stencil 1982-08-06.

— Diasserie med lydband: Brug dit fældejern rigtigt.

Undersøgelse af hårdtmetalkæder til motorsav

I forbindelse med den øgede kædeslitage ved oparbejdning af stormfald har instituttet undersøgt muligheden for anvendelse af motorsavkæder med hårdtmetalbelægning. Forudsætningen for at anvende disse kæder er, at filevinkelen ændres væsentligt. Dette kan kun ske på specialsliberi, og for at opnå en acceptabel skæreevne på kæden er det nødvendigt med en filevinkel på 35 grader. Derved fremkommer med det eksisterende værktøj en meget spids tand, som er upåvirket af jord og sand på stammerne, men desværre knækker, når den rammer en sten. Da hårdtmetalbelægningen er lagt på traditionelle kæder, opstår der øget belastning/slitage på kædenitter og -led, hvorfor kæden knækker efter kort tids brug. Konklusion: Kæden er for dyr (12-1500 kr.) og er ikke i sin nuværende udgave egnet for skovbruget.

Dokumentation:

THEILBY, F.: Motorsavskæde med hårdtmetalskær. Skoven 2. 1982 og Skovbrugstidende 2, 1982.

5.1.2 Affaldstræ

Raffinering af affaldstræ

Energiministeriet har ydet en treårig bevilling til dette projekt, hvis formål er at finde frem til processer, der gør affaldstræ bedre egnet til energiformål ved direkte forbræn-

ding og videreforædling til brændselspiller eller briketter. Biotechnisk Institut har været med i undersøgelserne af tørring og pelletering. Projektet er koordineret med et af EF og energiministeriet støttet projekt hos Cowiconsult; også her er Dansk Kedelforening og Biotechnisk Institut med i samarbejdet.

Projektet, der består af flere specialundersøgelser, har i 1982 især været koncentreret om

- tørring
- opmåling
- pelletering
- separering
- fyringsteknologi

På Biotechnisk institut er udført et forsøg med *kunstig tørring* af heltræflis af rødgran. Forsøget er indledningen til opbygning af en viden, der skal gøre det muligt at dimensionere plantørringsanlæg til grønflis og beregne deres økonomi. På nuværende tidspunkt ser det ikke ud til, at det kan svare sig at tilsætte varme til tørreluften, da man derved kommer til at bruge mere energi, end der vindes. Derimod kan man vinde energi gennem kold lufttørring.

På tørringsområdet foregår endvidere forsøg med *naturlig tørring* af hele træer ved lagring. Vandindholdet betyder meget for brændværdien ved fyring med træflis. Hugges hele nyfældede rødgraner til flis, vil flisens vandindhold ligge på omkring 55 % af friskvægten. Ved tørring af hele træer kan man på den rigtige årstid nedbringe vandindholdet til ca. 35 % af friskvægten, hvilket øger brændværdien med 60 %.

Formålet med undersøgelsen er derfor at klarlægge tørringens afhængighed af de parametre, som skovadministrationen kan påvirke. Disse er fældningstidspunktet, lagringstiden, lagringsårstiden og lagringsmåden.

Undersøgelsen, som afsluttes i 1983, foretages i ung rødgran på Klosterheden skovdistrikt. Med start 1. juni 1982 er der hveranden måned udlagt serier af hele rødgraner oplagt på forskellige måder. Hver bunke består af ti træer. Foreløbig har undersøgelsen vist, at fældingsmåneden ikke har den store

betydning, ligesom den såkaldte syrefældningseffekt er udeblevet.

I 1982 har SI udarbejdet rapporten *Opmåling af grønflis til fyringsformål* om de forskellige måder, som brændselsflis kan opmåles på med salg for øje. Rapporten udkommer i februar 1983. Det vises, at flisen kan afregnes med følgende enheder som grundlag:

1. megawattimer
2. ton
3. rummeter

Fordele og ulemper diskuteres, og undersøgelsen har afsløret nogle lakuner i vor viden på feltet.

I 1982 foretog instituttet en videnindsamling om *brikettering og pelletering af træ*. Det fremgik af denne undersøgelse, at man i Danmark kan producere briketter og piller lige så godt som andre steder, men at det tilsyneladende kun er brændselspillerne, der har en økonomisk mulighed. Udvikling af en pillepresse, som kan presse træet ved temperaturer over 100 grader, ville gøre det muligt at producere en stabil pille uden brug af bindemidler.

Instituttet har afprøvet en svensk vindsigte til *separering af grønflis i en energidel og industridel*. Hensigten med en sådan separering er dels at kunne tilføre industrien mere råtræ, dels at øge overskudstræets værdi, idet industridelen bliver mere værdifuld. Det har vist sig, at sandindholdet i den udskilte industrifraktion ikke kunne bringes ned på et tilfredsstillende niveau. Samtidig er det nødvendigt med en lagring af grønflis i 3 til 4 måneder, før en separering kan foretages, hvis nålemassen skal fjernes tilfredsstillende. De næste par år vil forskningen i separering af overskudstræ blive koncentreret om separering inden flishugning, da dette gør det muligt at løse sandproblemet, der er meget alvorligt for industrien.

På området *fyringsteknik* er arbejdet koncentreret om fyr og kedler af størrelsen fra 0,5 til 2 Gcal/h. Disse fyr kan give den bedste økonomi, da det ofte er let fyringsolie, der er det konkurrerende alternativ.

Dokumentation:

BAADSGAARD-JENSEN, J.: Grønflis som brændsel. SI publikation 1-1982.

– Foreløbig resultatopgørelse af flissorteringsforsøg på Novopan. Stencil 1982-04-15.

HEDING, N.: Opmåling af grønflis til fyringsformål. Stencil 1983-01-31.

MOGENSEN, S.N. & J. BAADSGAARD-JENSEN: Erfaringer med brændelsespiller i USA og Canada. KI-SAM NYT januar 1983.

SCHMIDT, F. & U. SIMONSEN: Tørring af grønflis. Bioteknisk Institut 1982.

Udnyttelse af stødtræ

Firmaet Dansk Ingeniør System fik i 1982 en bevilling af Teknologirådet til et udredningsarbejde om mulighederne for udnyttelse af stødtræ med henblik på at opstille kravspecifikationer til maskiner og udstyr, som der ville være behov for at udvikle. Projektet skulle foregå i samarbejde med HACO i Juelsminde og Skovteknisk Institut. Skovteknisk Instituts arbejde bestod i at belyse mulighederne for høstning og transport af stødtræet.

Efter stormfaldet i november 81 er flere gravemaskiner blevet benyttet til optagning og kløvning af stød. Disse maskiner har vist sig at kunne optage og kløve stødene for ca. 10 kr. pr. stk., hvilket gør det næsten umuligt for andre maskiner at konkurrere. Det er da heller ikke ved selve optagningen, der er særligt behov for udvikling af nye maskiner, men derimod til en yderligere sønderdeling. Stødtræet vil kunne indbringe den højeste pris ved salg som brænde. Derfor er der set på mulighederne for udvikling af maskiner, der på rationel vis kan sønderdele stød i pejsebrændelignende stykker. Sådanne stykker vil samtidig kunne sønderdeles forholdvis let, hvis de ønskes brugt i flisfyringsanlæg. Projektet vil blive dokumenteret i 1983.

Skovflis til kulfyr

I erkendelse af at de kulfyrede varmegærker bør kunne aftage store mængder overskudstræ har energiministeriet støttet to forsøg med fyring med grønflis på Tarm og Ringkøbing varmegærker. Brug af grønflis i kulfyrede varmegærker ville være fordelagtig både for værkerne og skovene, da varmefor-

syningen altid ville være sikret af kullene, og skove og værker derfor ikke behøver at indgå langtidskontrakter. Forsøgene gennemførtes i samarbejde med Danske Fjernvarmeværkers Forening, Dueholm & Sonne, Dansk Kedelforening og Skovstyrelsen med Skovteknisk Institut som projektleder. Resultaterne offentliggøres i 1983 i tidsskrifterne Fjernvarmen og Skoven.

Muligheder for energiskove i Danmark

Energikrisen har motiveret en omfattende forskning i fornyelige energikilder. I USA, Canada, Sverige og Finland indsættes også store forskningsressourcer i undersøgelser af de muligheder, som de såkaldte energiskove frembyder. Ved energiskove forstår man brændselsplantager af løvtræer, der har evnen til villig støds-kudsformering. Pil, poppel, el og eucalyptus er hovedtræarterne. Udlandets forskningsprojekter er endnu knap nok nået til kommerciel udnyttelse, men der er dog i de allerseneste år anlagt en række storforsøg, således at det snart kan afgøres, om ideen er bæredygtig.

Den foreliggende undersøgelse skal sammenstille og vurdere de udenlandske erfaringer med henblik på en mulig lønsom anvendelse i Danmark. I 1982 er indsamlet et righoldigt udenlandsk materiale om sagen og en del danske baggrundoplysninger. Selvom mange vel på forhånd er noget skeptiske over for tanken om energiskove i Danmark, så har undersøgelsen dog foreløbig afsløret et interessant skovbrugs-politisk aspekt. Som bekendt har fællesmarkedslandene et stort årligt overskud af land- og havebrugsafgrøder, der årligt ødelægges eller eksporteres med store tilskud til tredjelande for at sikre høje hjemmemarkedspriser. Dette har medført en markeret interesse fra Fællesmarkedskommissionens side i at reducere landbrugsarealerne ved at støtte anlæg af brændselsplantager.

I 1983 fortsættes og fuldføres udredningen.

Dokumentation:

HEDING, N.: Forslag til udredning om mulighederne for energiskove i Danmark. Stencil 1982-06-07.

5.1.3. *Vejvedligeholdelse*

Flyveaske som vejbygningsmateriale

I forbindelse med den øgede interesse for restprodukters anvendelsesmuligheder i vejbygning har instituttet set på mulighederne for anvendelse af flyveaske til vejbygning i skovbruget. Der er optaget kontakt med Statens Vejlaboratorium, og på baggrund af de hidtidige erfaringer forekommer stabilisering af sand/grusveje med flyveaske/kalk/cement at være et realistisk alternativ til brugen af stabilt grus.

I løbet af 1983 søges etableret en prøvestrækning stabiliseret med flyveaske på et skovdistrikt.

Dokumentation:

THEILBY, F.: Anvendelsesmuligheder for flyveaske som vejbygningsmateriale i skovbruget. Stencil 1983-02-11.

5.1.4 *Skovbrugets arbejdsmiljø*

Ergonomisk vurdering af gaffeltrucks

Undersøgelsen, der er en rekvireret opgave finansieret af arbejdsmiljøfondet, omfatter ergonomisk vurdering af arbejdsforholdene på fire trucks beregnet til intern transport i fabrikkshaller. Undersøgelsen indgår i en lægelig vurdering af truckførernes helbredsproblemer i sammenhæng med deres eksposition på arbejdspladsen.

Arbejdsforholdene på de undersøgte trucks er generelt dårlige, men kan forbedres ved enkle tekniske foranstaltninger.

Sikkerhedsplakater

Instituttet har sammen med Arbejdsmiljøfondet og Skovskolen påbegyndt udarbejdelsen af ialt 4 sikkerhedsplakater beregnet til ophængning i spisehuse. Samtidig med disse 4 plakater udarbejdes en folder med information om arbejdsmiljø og personlige værnemidler for skovbruget. Tanken med plakater og folder er at give sikkerhedsorganisationen et udgangsmateriale for en debat om sikkerhed på arbejdspladsen. Materialet forventes at være færdigt 1. august 1983, så det kan anvendes ved skovnings sæsonens begyndelse.

Arbejdsmiljøkursus for BST centre

På baggrund af en række henvendelser fra bedriftssundhedscentre over hele landet har instituttet afholdt to kurser om arbejdsmiljøforhold i skovbruget. I kurserne deltog ialt 17 BST centre fra hele landet.

5.1.5 Kulturetablering og kulturpleje

Skogsvårdsteknik (NSR projekt)

Bekæmpelse af løvtræopækst og afstandsregulering i unge bevoksninger af nåletræ og løvtræ er tidkrævende arbejdsoperationer, og formålet med projektet er at effektivisere disse arbejder. Projektet gennemføres i samarbejde med Skogshögskolan og Skogsarbeten i Sverige, Norsk institutt for skogforskning i Norge og Skogsforskningsinstituttet i Finland.

I 1982 blev afsluttet en sammenstilling af oplysninger om eksisterende udstyr til afstandsregulering og løvtræbekæmpelse. Desuden blev etableret tre nye forsøg til undersøgelse af forskelligt udstyr til løvtræbekæmpelse. Af interessante muligheder kan nævnes afstrygningsredskabet »Moppen«. Resultaterne heraf vil foreligge i løbet af 1983 og de biologiske effekter muligvis først i 1984.

Et tidspunkt-forsøg med pensling af Roundup (glyphosat) anlagt i 1981 har vist, at der ikke synes af være forskel på virkningen, når behandlingen sker i perioden september til februar. Krenite (fosamin) gav lige så lovende resultater som Roundup.

Dokumentation:

CHRISTENSEN, P & L. KJÆRBØLLING: Stødbehandling af ær (forsøg T18). Stencil 1982-12-07.

KOFOD, E.: Redskaber og maskiner til nedskæring af småt dimensioneret træ. Stencil 1982-11-18.

Vildtafværgningsmidler

I 1981 blev anlagt tre forsøg til afprøvning af forskellige vildtafværgningsmidlers effektivitet. Forsøgene udførtes i samarbejde med Zoologisk Institut på Landbohøjskolen.

Der konstateredes ikke meget store forskelle mellem mid-

lerne, og for dem alle viste det sig, at de ikke kunne erstatte hegning ved stort vildttryk.

Der rejste sig efter forsøgene spørgsmålet om nogle af midlerne havde skadet topknopperne og forhindret skudbrydning. Dette forhold søges afklaret ved forsøg 1983-84.

Dokumentation:

CHRISTENSEN, P.: Vedr. vildtbidmidler. Skoven 12, 367.

KJÆRBØLLING, L.: Midler mod vildtbid. Skoven 9, 276.

—, B. KVITZAU & B. BEJER: Undersøgelse af midler til forebyggelse af vildtbid. Stencil 1982-09-15.

Skovsprøjtning '82

I efteråret 1982 udkom håndbogen »Skovsprøjtning '82«, der er blevet til i et samarbejde mellem Planteværnscentret, Landbohøjskolen, Miljøministeriet og Skovteknisk Institut. Håndbogen omhandler anvendelse af herbicider, insekticider, fungicider, algicider og vildtafværgemidler i skovbruget og behandler pesticidernes nedbrydning og påvirkning af den højere fauna og jordbundens mikrofauna og -flora. Endvidere omtales pesticidernes giftighed, den personlige sikkerhedsudrustning, lovgivningen omkring midlernes anvendelse og udbringningsteknik.

Bogen, der tænkes anvendt både som lærebog og opslagsbog, forhandles af Skovteknisk Institut.

5.1.6 Maskinteknik

Styresystem til skovningsmaskine Gremo TH25

Gremo TH25 er i sin nuværende form med klippende afkortning ikke velegnet til at producere tømmer-sortimenter. I de øvrige nordiske lande kan afklippet tømmer vanskeligt sælges grundet faren for sprækker i veddet ved tørring. Gremo TH25 er derfor nu udstyret med savende fældning/afkortning. For at forøge anvendelsesmulighederne og konkurrencekraften har Skovstyrelsen bestilt et styresystem, som automatisk kan styre produktion af tømmer-sortimenter gennem løbende måling af længde og diameter. Skovteknisk Institut har opstillet et sæt kravspecifikationer til et sådant system og vil afprøve det, når det først i 1983 er klar til afprøvning fra en dansk

fabrik. Systemet kan automatisk aflægge en stamme i op til 4 tømmersortimenter med forskellig længde (faste længder) inden for en opgiven minimum topdiameter (længdeprioritering). Derudover kan det aflægge maksimal mængde tømmer ned til min. topdiametergrænsen (diameterprioritering).

Systemet er forberedt til at kunne udvides til at gemme målene for de enkelte tømmerstokke til opmåling m.m.

Dokumentation:

CLAUSEN, J. T.: Oparbejdning på Gremo TH25. Karvspecifikationer til styring af oparbejdning. Stencil 1982-08-13.

Ny teknologi i danske skovmaskiner

Projektet er omtalt i tidligere årsberetninger. Det forventes afsluttet i 1984.

Der arbejdes med nye konstruktionsprincipper, nye skovningsoperationsprincipper, ny automatiseringsteknik m.m. Det sker i tæt samarbejde med firmaer og andre forskningsinstitutioner.

5.1.7. Pyntegrønt og juletræer

Høstning og transport af pyntegrønt og juletræer

Dette projekt, hvis mål er udvikling og afprøvning af velegnet udstyr og metoder til høstning og transport, påbegyndtes i 1981 og fortsættes frem til og med 1983.

I 1982 er studeret pyntegrøntklipning fra forskellige typer af skylifts og stilladser. Desuden er afprøvet et større antal anlæg til trykluftklipning af grønt samt undersøgt teknik ved spidsning af juletræer, så de er lettere at sætte på fod. Endelig er studeret fældning af juletræer samt helikoptertransport af juletræer. Resultaterne vil foreligge i løbet af 1983.

I 1983 fortsætter undersøgelserne og rapporteringen, og det er tanken bl.a. at oprette et distriktskursus i klipning og sortering af pyntegrønt.

Dokumentation:

CHRISTENSEN, P.: Nyt trykluftudstyr. Skoven 8, 1982.

– Notater om pyntegrøntredskaber. Skoven 10, 1982.

– Ny juletræs fod. Skoven 10, 1982.

– Lynpak snøremaskine. Skoven 10, 1982.

– Læsning af juletræer. Skoven 10. 1982

- Klipning af pyntegrønt fra arbejdsplatforme. Stencil 1982-04-20.
- KOFOD, E.: Bundte-vejeapparater til pyntegrønt. Stencil 1982-03-31.
- Afprøvning af stangredskaber til klipning af pyntegrønt. Stencil 1982-03-30.

Skader på nordmannsgran og nobilis

I 1980 og 1981 optrådte skader på nordmannsgran i store dele af landet. I 1982 synes skaderne efter indsendelsernes antal at dømme ikke nær så omfattende. Nobilisskader synes at forekomme ret udbredt både i 1981 og 1982. Beskadigede grene og beskrivelser af de berørte kulturer er i stort antal indsendt til Skovteknisk Institut.

Ved et samarbejde med Zoologisk Institut og Plantepatologisk Afdeling på Landbohøjskolen, Institut for Ukrudtsbekæmpelse og Statens forstlige Forsøgsvæsen blev det forsøgt at finde årsagerne, og der kan allerede nu udelukkes en del muligheder. Der synes ikke at være tale om hverken skadedyr, svampe, virus eller sprøjteskader. Udførte forsøg har ikke givet nogen holdepunkter for at mene, at skaderne skulle være forårsaget af forureningsmæssige faktorer. I 1982 er udført forsøg med kontrolleret drukning af graner. Resultaterne heraf ventes at foreligge i løbet 1983.

Dokumentation:

- CHRISTENSEN, P.: Nu også skader på nobilis. Skoven 2, 1982.
- Vinterfrostskafer på juletræer. Skoven 3, 1982.
- Fremkaldelse af skader på nordmannsgran ved sprøjtning med Lindan og Lissapol. Stencil marts 1982.
- Analyse af næringsstofindhold i beskadigede nordmannsgrannåle. Stencil 1982-05-03.

Bekæmpelse af lus i nordmannsgran

Der er i 1981/82 afprøvet ialt 13 insekticider for pesticid virkning over for alm. ædelgranlus. 9 af disse har vist sig at være effektive ved sprøjtning i foråret og den tidlige sommer. Særlig interesse samlede sig om de syntetiske pyretroider. Undersøgelser er desuden udført for at klarlægge betydningen af sprøjtetidspunkt, -koncentration og -teknik.

Dokumentation:

- KJÆRBØLLING, L. & E. KOFOD: Bekæmpelse af alm. ædelgranlus i nordmannsgran, II. Fase III: Afprøvning af insekticider. Stencil 1982-12-23.

- Kemisk bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Skoven 2, 1982.
- KOFOD, E.: Bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Fase III: Afprøvning af pesticider. Konklusion og dataanalyse. Stencil 1982-03-10.
- Bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Fase IV: Vejledende forsøg med opgørelsesmetodik vedrørende sprøjtevæskens fordeling. Stencil 1982-03-14.

Alger på ædelgran

Skovteknisk Institut har gjort status over den eksisterende viden om forebyggelse og bekæmpelse af alger på ædelgran. Konklusionen blev, at algeangreb først og fremmest forebygges ved skovdyrkningsmæssige foranstaltninger. En varig bekæmpelsesmetode kendes ikke, selvom alger let kan dræbes med kemiske midler.

Dokumentation:

KOFOD, E.O.: Alger på ædelgran. Skoven 2, 1982.

Lagring af pyntegrønt

I samarbejde med Frijsenborg, Langesø og Matrups skovdistrikter er i efteråret 1982 udført forsøg med lagring af nordmannsgran, nobilis og ædelgran. Resultaterne ventes at foreligge i løbet af 1983.

Farvning af nordmannsgran

På svære jorde kan nordmannsgran se gul og sygelig ud. Der har ofte været mistanke om, at det skyldes en pH-induceret mikronæringsstofmangel. I samarbejde med Statens forstlige Forsøgsvæsen udførtes i 1982 et orienterende forsøg med sprøjtning med forskellige mangan- og jernforbindelser. Der skete en tydelig farveforbedring ved tilførsel af jern. Resultaterne ventes at foreligge i foråret 1983.

Frostforebyggelse

I 1982 er udført forsøg med sprøjtning af nordmannsgraner med forskellige stoffer, der skulle kunne forebygge forårsfrostskader. Intet af stofferne havde nogen effekt over for frosten, og et par af dem gav tilmed misfarvninger af nålene.

Desuden har Skovteknisk Institut forsøgt at afprøve effektiviteten af en frostforebyggende blæser »Klimapapaplyen«.

Desværre lykkedes det ikke at få brugelige resultater frem. Afprøvningen ønskes fortsat i 1983.

Dokumentation:

CHRISTENSEN, P.: Frostforebyggelse ved sprøjtning af nordmannsgran. Stencil 1982-11-01.

5.1.9 EDB-arbejder

Samarbejdet med RECAU (det Regionale EDB-center ved Århus Universitet) er afsluttet i 1982. Der er udarbejdet en vejledning for nye brugere ved RECAU, som bl.a. kan benyttes ved personaleskift i Dansk Skovforenings planlægningsafdeling.

Dokumentation:

SKYUM, J. & B. THIRSLUND: RECAU begyndervejledning. RECAU-82-137-R.

For skovstyrelsen (skovreguleringen) er udviklet et program for håndtering af periodeplanens taxationsdata på mikrodatamat. Ved hjælp af programmet er det muligt at

- beregne bevoksningsvise træmålingsdata (højde, diameter, stamtal, formtal og vedmasse) på basis af taxations-skemaer,
- arkivere og genfinde (historiske) taxations- og træmålingsdata,
- ajourføre et eksisterende bevoksningsregister (oprettet med programmet BEVDATA) med nye taxationsdata,
- udskrive taxationsresultater i en detaljeret målebog og en summarisk taxationsprotokol,
- udskrive taxationsdata samt direktiver til programmet TAXPLOT, som kan benyttes til fremstilling af grafiske oversigter på RECAU.

Programmet færdiggøres i 1983.

Midlertidig dokumentation:

SKYUM, J.: TAXDATA 1.1. Notat 1982-09-30.

Til opgørelse af Skovteknisk Instituts kemikalieforsøg er udviklet et program, som kan opstille en forsøgsopgørelse på

grundlag af observationer i parcellerne. Opgørelsen kan sammenstilles i tabellarisk form suppleret med enkle statistiske beskrivelser. Data for forsøget kan udskrives i særligt format til eventuel yderligere statistisk bearbejdning ved det regionale EDB-center ved Danmarks Tekniske Højskole. I den foreliggende version er det ikke muligt at analysere de enkelte parceller, men kun en behandling som helhed. Dette indebærer, at det bl.a. ikke er muligt at betragte flere parceller i samme behandling som gentagelser. En løsning heraf er skitseret og bør indgå i programmet.

En metode til automatisk at arkivere behandlinger, vegetations- og træartsforekomster m.v. i et bibliotek over kemikalieforsøg er skitseret og bør ligeledes indarbejdes i programmet.

Programmet er dokumenteret i en intern vejledning.

Inden for korttidsplanlægning er skitseret en model til mekaniseringsplanlægning. Modellen kan bl.a. benyttes til at beregne mand- og maskinbehov ved skovtekniske arbejder under anvendelse af kendt og/eller planlagt udstyr. Et hovedkrav til modellen har været, at den på et tidspunkt skal kunne anvendes på EDB-udstyr, som det er realistisk og økonomisk muligt at benytte lokalt på skovdistrikter (mikrodatamater). Udviklingsarbejdet fortsætter i 1983 – bl.a. skal det være muligt at kunne opbygge (og referere til) fx standardpræstationer indsamlet af Skovteknisk Institut.

For flere amter og kommuner er udarbejdet vejledende opgørelser over potentielle marginale træressourcer på basis af grundmaterialet til rapporten »Marginale træressourcer i Danmark« (SI rapport 4-1979).

Endelig er der udarbejdet et beslutningsgrundlag for udbygning af Skovteknisk Instituts mikrodatamat (enmands maskine) til at kunne benyttes samtidig af alle medarbejdere i Dansk Skovforening, Skovbrugets Arbejdsgiverforening og Skovteknisk Institut. De foreliggende opgaver, hvoraf en stor del har været afprøvet på den eksisterende enmands maskine, omfatter bl.a.

- udarbejdelse af tryklare manuskripter under anvendelse af tekstbehandling,
- opsamling og kontrol af data på skemaform (fx tidsstudier) til eventuel senere overførsel for videre behandling på centrale skærmdatamater,
- ajourføring af mindre kartotekslignede opgaver (fx Skovteknisk Instituts projektkatalog)
- tekniske beregninger til intern brug,
- ajourføring af større kartoteker (adresselister m.v.).

Der i slutningen af 1982 truffet beslutning om at sætte udbygningen i værk. Arbejdet udføres i begyndelsen af 1983, og systemet forventes i drift ca. 1. februar 1983.

5.1.10 Andre opgaver

Udlandsaktivitet

E. KOFOD har i to måneder været udlånt til Kampsax International for at være forstlig konsulent på et transmigrationsprojekt i Kalimantan, Indonesien. Arbejdet involverede taxation af 10.000 ha tropisk højskov, planlægning af skovrydning og biomasseanvendelse samt rådgivning med hensyn til træagtige landbrugsafgrøder, erosionskontrol m.m.

I to gange seks uger har E. KOFOD været udlånt til Danida Forest Seed Centre til dataindsamling i proveniensforsøg af *Tectona grandis* og *Gmelina arborea* i Cameroun, Nigeria, Ghana, Elfenbenskysten og Senegal.

Registrering af hesteentreprenører

Instituttet har på baggrund af henvendelser fra flere distrikter foretaget en registrering af entreprenører, som foretager udslæbning med hest i skovbruget. Det drejer sig primært om udslæbning i tyndingsbevoksninger. Foreløbig er registreret 21 entreprenører.

5.2 Konsulentvirksomhed og rekvirerede opgaver

Affaldstræ. Instituttet modtog mange henvendelser om høstning og udnyttelse af overskudstræ og brænde. Henvendelserne spænder fra oplysning om brændværdier i givne effekter

over rådgivning om valg af maskiner til opstilling af planer for udnyttelse af overskudstrø i givne områder. Flere og flere forespørgsler drejer sig om forbrugsmulighederne, dels afsætningsmæssigt, dels med hensyn til valg af fyr og indretning af fyringsfaciliteter.

Instituttet har varetaget sekretariatet for Energiministeriets styregruppe for biomasseforskning, og dette har indebåret oplysningsvirksomhed, mødetilrettelæggelse m.m.

Pyntegrønt. Der har i 1982 været et i forhold til tidligere år kraftigt stigende antal forespørgsler. Henvendelserne har især vedrørt kulturrenholdelse, ukendte skader og udstyr til pyntegrøntklipning. Desuden har der været flere henvendelser end tidligere fra landmænd og småskovejere om, hvordan man starter på juletræsdyrkning. Det må være klart, at før man vover sig ud i denne risikable produktion, skal man have en vis viden og være indstillet på at foretage de fornødne plejeforanstaltninger.

Maskinteknik. I årets første kvartal ydede instituttet en koncentreret indsats for rådgivning om metoder og udstyr til oparbejdning af stormfald. Oparbejdningen af det omfattende fladefald i gran rejste betydelige kapacitets- og sikkerhedsmæssige problemer. Instituttet startede derfor allerede i januar en informationskampagne ved at udsende duplikerede informationsblade »Teknik og metoder ved stormfaldsoparbejdning«. Der udsendtes ialt 8 informationsblade i de første to måneder.

Det viste sig hurtigt, at kapacitetsforøgelsen især måtte ske ved maskinindsats, da man ikke kunne sætte urutinerede skovarbejdere i gang med den farlige stormfaldsoparbejdning. I entreprenørbranchen var der på samme tid en stor ledig maskinpark af fuldhydrauliske gravemaskiner og gummi-hjulslæssere, som man gerne ville sætte ind i stormfaldsoparbejdningen. Instituttet igangsatte allerede i december 1981 forsøg med gravemaskiner på Rathlousdal skovdistrikt. Erfaringerne herfra og fra Esum statsskovdistrikt viste sig positive og blev hurtigt viderebragt til Frijsenborg, Lindensborg, Buderupholm, Nørlund og flere af Hedeselskabets distrikter. Gra-

vemaskinerne kunne udføre en hurtig og sikker fremtrækning af træer på op til 1-2 m³. Især i Rold skov, hvor der faldt meget stort træ på 3-4 m³, viste gummihjulslæsserne sig meget effektive til fremtrækningsarbejdet.

En opdeling af skovningspladsen i en stormfaldszone, en oparbejdningszone og en transportzone var med til at fjerne mange af de sikkerhedsproblemer, der normalt opstår, når skovarbejdere og maskiner arbejder imellem hinanden. Konklusionen må være, nu da stormfaldet stort set er oparbejdet, at indsatsen af svært entreprenørmateriel har bidraget væsentligt til en hurtig og sikker oparbejdning. Vi tror, at mange skovdistrikter har opdaget, at entreprenørindsats i samarbejde med egenindsats kan fungere effektivt og ofte til meget konkurrencedygtige priser. Skovbruget er sparet for betydelige investeringer i maskiner, som det ikke ville kunne beskæftige efter stormfaldsoparbejdningen. Det vil sikkert være lige så gavnligt for skovbruget at anvende entreprenører til rydning af kulturarealer, grøftegravning og retablering af vejnettet.

5.2.1 Dansk Skovforening og dens medlemmer

En særlig omfattende rådgivningsindsats er udført i forbindelse med oparbejdningen af de store mængder stormfældet træ, som lå i skovene efter stormfaldet i november 1981. Endvidere er der ydet konsulentbistand ved udredning af tekniske problemer på traktorer og redskaber. Mange tekniske problemer opstår især i forbindelse med hydraulik, og instituttets konsulenter har efterhånden stor erfaring i at løse disse opgaver.

Som i de foregående år har instituttet bistået Dansk Skovforening med edb-teknisk assistance ved udarbejdelse af driftsplaner og ydet sekretariats- og redaktionsbistand i form af oversættelsesopgaver og redaktionelt arbejde for SKOVEN.

5.2.2 Skovstyrelsen

I forbindelse med skovstyrelsens ekstraordinære maskinudviklingsprogram har instituttet ydet konsulentbistand ved udvikling og opbygning af prototyper. Nedenfor omtales kort de

opgaver, som enten er færdigudviklet i 1982 eller vil fortsætte i 1983.

IH 745: Traktoren er en mellemstor 4-hjulsdrevet landbrugstraktor, som i samarbejde med Nørgaard Andersens Maskinfabrik er opbygget til skovtraktor i 3 versioner. Den mest udbyggede version omfatter vendbar førerplads med dobbeltmanøvrering.

Fældehoved: Udviklingen af et kontinuerligt arbejdende fældehoved til rækketynding i unge granbevoksninger er fortsat i 1982. En prototype monteret på en Rollo skovtraktor har været afprøvet på Sorø Akademis skovdistrikt. Fældehovedet består af en kraftig slaglehugger (à la Texas) og en akkumuleringsarm, der griber og magasinerer træerne. Hastigheden under fældearbejdet er ca. 600 m/h. Magasinet kan, afhængig af træstørrelse, rumme 6-10 træer. Når magasinet er fyldt, bakker maskinen til spor, hvor træerne bunkelægges. Den efterfølgende oparbejdning kan ske med flishugger eller for de større træers vedkommende med Stripper eller lignende. Forsøgene med den første prototype har været meget positive, og skovstyrelsen har derfor ønsket, at der blev opbygget en forsøgsmaskine til langtidsafprøvning. Opbygningen af fældehovedet foretages af ASA-Lift i Dianalund.

Skovningsmaskine: Gremo TH25 er en kranmonteret fælderoparbejder, der er en videreudvikling af NAMA-aggregatet. De hidtidige skovningsmaskiner har været baseret på en kort version af Gremo TT8 udkørselstraktor. For at imødegå de høje maskininvesteringer (850.000 kr.) har skovstyrelsen indledt et samarbejde med Mikro Nord ApS og Gremo I/S om montering af fælderoparbejderen på den lille gummihjulslæser Mikrofant. Herved nedbringes investeringen til ca. 600.000 kr. Maskinen er nu sat i forsøgskørsel på Klosterhedens distrikt, men skal senere stationeres på Viborg distrikt.

Radiomanøvrering: Institutet har i samarbejde med ingeniørfirmaet Jørgen E.S. Poulsen udviklet en billig og sikker radiostyring af skovspil. Betjeningssystemet består af en sender, en modtager og en aktiveringsenhed, som påmonteres spillets

chassis. Aktiveringsenheden består af en jævnstrømsmotor med en trisse monteret på den udgående aksel. Når radiosignalet aktiverer el-motoren, opspoles den snor, der aktiverer spilllets kobling. Betjeningsystemet er prisbilligt (ca. 11.000 kr.) og nemt at montere på alle traktorer.

5.2.3 Skovbrugets Arbejdsgiverforening

Skovbrugets Arbejdsgiverforening er bistået ved indkøring af et program til dyrtidsregulering af overenskomstmæssige arbejdspriser, samt ved faglig rådgivning i forskellige arbejdsmiljøspørgsmål.

5.2.4 Kemikaliebranchen

I lighed med tidligere år har Skovteknisk Institut anlagt en række kemikalieforsøg for kemikaliebranchen. Holtox og Velpar er forsøgt udbragt på nordmannsgran i juli måned. Der var god effekt på en blandet, tokimbladet vegetation, men Velpar gav uacceptable skader på granerne.

Et forsøg med Stomp (pendimethalin) gav væsentligt dårligere effekt på ukrudtsvegetationen end atrazin. I forsøget sås, at atrazin havde glimrende effekt over for spildfrø af raps.

Herbicideet Oust er prøvet over for bjergrørhvene. Effekten synes at være lidt dårligere end ved brug af Velpar.

En række forskellige herbicider er prøvet med sommersprøjtning mod kvik. Fusilade (fluazitop-butyl), Velpar (hexazinon), Holtox F (atrazin + cyanazin) samt atrazin havde alle tilfredsstillende virkning på kvikken, men atrazin og Velpar gav nålemisfarvninger på nordmannsgran.

Dokumentation:

CHRISTENSEN, P., L. KJÆRBØLLING & T. RUBOW: Nåletræers tolerance over for Velpar. SKOVEN 3, 1982.

5.3 Medlemskab af udvalg, råd etc.

P. T. BRENØE. Medlem af Akademiet for de tekniske Videnskaber (ATV). Medlem af ATV-Institutrådets forretningsudvalg indtil 1. oktober 1982. Medlem af bestyrelsen for Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råd (NSR). Medlem af Energiministeriets styregruppe for biomasseforskning. Medlem af det

Internationale Energi Agenturs (IEA) bestyrelse for skove-
nergi og leder af IEA projektet »Fældning og sammenføring af
småtræer«.

J. BAADSGAARD-JENSEN. Medlem af projektrådet for to projek-
ter under det Internationale Energi Agentur: »Preparation or
comminution of forest biomass with respect to harvesting,
transportation, drying and storing for optimal conversion by
whatever process.« »Harvesting and transport of logging resi-
duals and residues, including stumps.«

J.T. CLAUSEN. Medlem af IUFRO Project Group »Economics
and Harvesting of Thinnings« og formand for IUFRO Wor-
king Party P.4.02.01 »Thinning and Mechanization«. Med-
lem af KWF Arbeitsausschuss »Schlepper und Maschinen«. Pro-
jektleder for NSR projekt »Bedre skovteknisk arbejdsstu-
dieteknik«, medlem af projektråd for NSR projekt »Gallrings-
teknik« samt dansk kontaktmand for NSR. Medlem af pro-
jektrådet for IEA projektet »Fældning og sammenføring af
småtræer«. Medarbejderrepræsentant i Skovteknisk Instituts
bestyrelse.

P. CHRISTENSEN. Medlem af projektrådet for NSR projektet
»Skogsvårdsteknik«. Medlem af Institut for Ukrudtsbekæmp-
pelses arbejdsplanudvalg.

N. HEDING. Formand for projektrådet for NSR projektet
»Bedre skovteknisk arbejdsstudieteknik«.

S. HONORE. Medarbejderrepræsentant i Skovteknisk Instituts
bestyrelse. Medlem af projektrådet for NSR projektet »Bedre
landbrugstraktor for skovbruget«.

P. ROSENDAHL. Medlem af International Organization for
Standardization, ISO/TC23/SC15, »Machinery for Forestry«
og af NSR projektråd »Fjernstyring og automatisering af skov-
maskiner«. Projektleder for IEA delprojekterne »Develop-
ment of pilot equipment for continuous felling and bunching«,
»Survey of felling aggregate principles« og »Specifications for
a continuously and/or discontinuously felling feller-buncher«.

J. SKYUM. Censorsuppleant i skovteknologi II (KVL).

F. THEILBY. Medlem af NSR projektråd »Arbejdsorganisation i skovbruget« og »Vejvedligeholdelse«. Medlem af Arbejdsmiljøfondets følgegrupper »Reduktion af støj fra benzindrevne kædesave« og »Vibrationsfri benzinmotor til kædesave«. Medlem af udvalg nr. 12 nedsat af INSTA (International Standardisering) »Standardisering af beskyttelsesklæder mod gennemsavning«.

5.4 Videnformidling

Hovedaktiviteter inden for videnformidling er besvarelse af telefonforespørgsler (ca. 5000 årligt), artikler til fagblade, hovedsagelig SKOVEN (63 i 1982) og demonstrationer, kurser, foredrag og undervisning (2093 deltagere).

Deltagerne i sidstnævnte aktiviteter fordelte sig som følger:

Stormfaldsmøder i Ålborg og Roskilde	245
Matrup maskindemonstration	800
Sikkerhedskurser	448
Foredrag og undervisning	600
Ialt	2093

I 1982 havde instituttet 393 abonnenter på sine publikationer.

5.4.1 Stormfaldsinformation

I januar, februar og marts 1982 udsendte SI gratis en række informationsblade med praktiske oplysninger vedrørende oparbejdning af stormfald. Oplysninger var indhentet dels fra praksis, dels fra tidligere erfaringer fra ind- og udland.

Oparbejdningen af stormfaldet fra november 81 blev hurtigt styret i retning af at bruge svært entreprenørmateriel til fremtrækning af friskårne træer til en oparbejdningsplads. Gravemaskiner og gummigeder viste sig meget velegnede i forhold til tidligere danske stormfalds brug af spil. Danske og udenlandske skovningsmaskiner blev også indsat (Gremo, Bruunett, Logma m.fl.), især af skoventreprenører. I sammenligning med specielt tyske arbejdsmetoder (fra stormen i 1972 i Nordtyskland) viste de danske metoder sig meget effektive med hensigtsmæssig indsats af mandskab og maskiner.

Dokumentation:

Teknik og metoder ved stormfaldsoparbejdning. SI-informationsblad 1-8.

5.4.2 Demonstrationer, møder og ekskursioner

I marts 1982 afholdt Skovteknisk Institut to heldagsmøder (i Ålborg og Roskilde) om kulturetablering på stormfaldsarealer med i alt 245 deltagere. En række eksperter fra Skovbrugsinstituttet, Statens forstlige Forsøgsvæsen, Institut for Ukrudtsbekæmpelse, Skovskolen i Nødebo, Dansk Skovforening og Skovteknisk Institut holdt foredrag og besvarede spørgsmål. En række af indlæggene er bragt i SKOVEN nr. 3 og 4 1982.

I dagene 22.-23. september 1982 afholdtes en temademonstration på Matrup skovdistrikt ved Brædstrup. Hovedemnerne var kulturteknik på stormfaldsarealer, oparbejdning af energitræ på stormfaldsarealer samt udstilling af maskintekniske nyheder. Arrangementet blev gennemført som en rundvisning i hold, dog således, at de besøgende frit kunne bese de maskintekniske nyheder på udstillingspladsen. Der deltog ca. 800 besøgende. 63 firmaer udstillede og demonstrerede deres produkter. Et udførligt program er udarbejdet.

Som projektledende institution for det Internationale Energi Agents skovenergi-projekt »Fældning og bunkelægning af små træer« (IEA-FE-CPC7) arrangerede instituttet i dagene 16.-18. november 1982 en planlægningskonference på Eides Hotel i Herning med ekskursion til Klosterheden skovdistrikt, Tørrecentralen Vestjylland, Ålestrup fjernvarmeværk og to undervisningsinstitutioner med fyringsanlæg til grønflis og brændselspiller. I arrangementet deltog forskere fra Østrig, Belgien, Canada, Danmark, Irland, New Zealand, Sverige og USA.

Den 23. april 1982 afholdtes ekskursion for instituttets pynTEGRØNTFØLGEGRUPPE på Matrup skovdistrikt. Her demonstreredes udstyr til stangklipping samt forskellige arbejdsplatforme.

5.4.3 Kurser

I 1982 er afholdt 1 førstehjælpskursus, 3 § 9 sikkerhedskurser, 5 sikkerhedskurser for kommuner, 7 endags-sikkerhedskurser og 2 kurser for bedriftssundhedstjenestecentre.

5.4.4 Foredrag

P.T. BRENØE: Anvendelse af affaldstræ til brændselsbriketter. Foreningen af grøntpillefabrikanter, Byggecentrum, Middelfart.

- Transport i skoven med hydraulisk tang. NSR forskerkonference i Lycksele, Sverige.
- Udvikling af skovarbejdet i småskovbruget i Norden. Interforst i Tyskland.
- Skovteknisk Instituts konsulentarbejde. Dansk Skovforenings bestyrelse, Køge.
- Anvendelsesmuligheder for affaldstræ fra skove. Ålborg Universitetscenter.
- J. BAADSGAARD-JENSEN: Oparbejdning af overskudstræ på stormfaldsarealer. Skovteknisk Instituts stormfaldsmøder i Ålborg og Roskilde.
- Demonstration af maskiner til oparbejdning af overskudstræ. SI maskindemonstration på Matrup skovdistrikt.
- Træflis – maskiner, opbevaring og anvendelsesmuligheder. Landsforeningen Danske Maskinstationers orienteringskursus 1982.
- Densification of Wood Waste in Denmark. Bioenergikonference »Bioenergy, research activities in Denmark, Finland, Norway and Sweden« i Norge.
- P. CHRISTENSEN: Dyrkning af pyntegrønt og juletræer. Bornholms Skovdyrkerforening.
- Metoder og omkostninger ved vanding af pyntegrøntarealer. DSL forårskursus.
- Prognose for udbud af nordmannsgran og nobilis. DSL forårskursus og Nordisk Skovkongres (Matrup og Langesø skovdistrikter).
- Nyere maskiner, redskaber og metoder samt udviklingstendenser i pyntegrøntklippeteknik. DSL forårskursus.
- S. HONORE: Kulturteknik og kulturetablering på stormfaldsarealer. Skovteknisk Instituts stormfaldsmøder i Ålborg og Roskilde.
- Metoder og maskiner. Nordisk skovkongres' ekskursion til Nørlund skovdistrikt.
- Skovnings- og transportudstyr og -metoder. Tune Landbrugsskole.
- Mekaniseringsplanlægning. DSL, sjællandskredsen.
- F. THEILBY: Motorsavsafprøvning. 2 stk.
- Retningsbestemt fældning. 3 stk.
- Sikkerhed ved brug af motorsav. 3 stk.
- Sikkerhed ved arbejde med bekæmpelsesmidler. 1 stk.

5.4.5 Undervisning

I lighed med tidligere år har P. T. BRENØE varetaget et eksternt lektorat i skovbrugets driftsteknik på Skovbrugsinstituttet (KVL), og instituttet har haft en række undervisningsopgaver på Skovbrugsinstituttet (KVL) og på Skovskolen i Nødebo.

De førststuderende er undervist i:

- Oversigt over planlægningsprogrammet SRPLAN (J. SKYUM)
- Høstning og transport af pyntegrønt og juletræer. Udbringning af kemiske midler (P. CHRISTENSEN).

- Maskinteknik (S. HONORE)
 - Skovteknik i ulandene (E.O. KOFOD)
- Skovteknikereleverne på Skovskolen er undervist i:

- Sprøjtning og sprøjteteknik (P. CRISTENSEN)
- Arbejdsstudier (J.T. CLAUSEN)
- Maskinteknik og kulturteknik (S. HONORE)

E.O. KOFOD har på det 10. Internordiske Ulandskursus på Landbohøjskolen undervist i »Forest Operations in Developing Countries«.

Endvidere har ingeniørstuderende modtaget vejledning under skovbrugsorienterede studieopgaver (P. CHRISTENSEN og P. ROSENDAHL).

5.4.6 Audiovisuelle undervisningsmidler

FRANS THEILBY har udarbejdet diasserien »Brug dit fældejern rigtigt«.

5.4.7 Udarbejdet litteratur

Artikler 1982

BRENØE, P.T. og A.E. BILLESCHOU: Entwicklung forstlicher Maschinen in Dänemark. Allgemeine Forst Zeitschrift 20, 584.

BAADSGAARD-JENSEN, J.: Firehjulsdrevne traktorer. SKOVEN 1,32.

- Syrefældning. SKOVEN 1, 161.

- Danmarks første træpillefyr er nu i drift. SKOVEN 6/7, 197, og tidsskriftet Det danske Hedeselskab.

- Erfaringer med flisfyr på Petersgård Gods. SKOVEN 6/7, 204.

- Faxe-forfyrret – et nyt fyr til savsmuld og flis. SKOVEN 12, 368.

- Erfaringer med brændselspiller i USA og Canada. KI-SAM NYT jan, 83.

- Densification of Wood Waste in Denmark. Proceedings from the IEA Bioenergy Conference 1982 in Vetre, Norway.

CHRISTENSEN, P.: Production and Marketing of Christmas Trees and Decorative Greenery in Denmark. American Christmas Tree Journal, November, 42.

- Lovgrundlag og tilladelse til lagring af stormfaldstræ. SKOVEN 1, 24.

- Nu også skader på nobilis. SKOVEN 2, 69.

- Ny type lusesprøjte. SKOVEN 2, 78.

- Sprøjtning med Micron-Herbi sprøjten. SKOVEN 2, 78.

- Vinterfrostskafer på juletræer. SKOVEN 3,111.

- Nyt trykluftudstyr. SKOVEN 8, 244.

- Juletræsdyrkning i det nordvestlige USA. SKOVEN 10, 295.

- Notater om pyntegrøntredskaber. SKOVEN 10, 297.

- Ny juletræsod. SKOVEN 10, 297.

- Lynpak snøremaskine. SKOVEN 10, 301.

- Læsning af juletræer. SKOVEN 10, 304.

- Vedr. vildtbidmidler. SKOVEN 12, 367.

- og J. BAADSGAARD-JENSEN: Oprettelse af sprinklerlager til stormfaldstræ. SKOVEN 1, 22.

- og T. HANSEN: Afprøvning af hækkeklippere. SKOVEN 9, 271.
- , L. KJÆRBØLLING og T. RUBOW: Nåletræers tolerance over for Velpar. SKOVEN 3, 110.
- CLAUSEN, J.T.: Mechansierung der Durchforstungsarbeit. Allgemeine Forst Zeitschrift 20, 586.
- Opmåling af stormfældet træ. SKOVEN 1, 30.
- Mekaniseret stormfaldsoparbejdning med Trend-system. SI-stormfaldsinformationsblad 2.
- Mekaniseret stormfaldsoparbejdning med Gremo SP30, TH25 og TT8H. SI-stormfaldsinformationsblad 4.
- Mekaniseret stormfaldsoparbejdning med Bruunett Processor. SI-stormfaldsinformationsblad 4.
- Opmåling af råtræ med lommeregner. SI-stormfaldsinformationsblad 4.
- Motormanuel oparbejdning af uafkortet tømmer med gummihjuls-læsser. SI-stormfaldsinformationsblad 5.
- Oparbejdning af mindre tømmer med let gravemaskine. SI-stormfaldsinformationsblad 6.
- Motormanuel oparbejdning med Tree-Farmer og 2 spiltraktorer. SI-stormfaldsinformationsblad 6.
- Motormanuel oparbejdning af stort tømmer med gravemaskine. SI-stormfaldsinformationsblad 7.
- Motormanuel oparbejdning med gummiged med tømmergrab. SI-stormfaldsinformationsblad 7.
- Motormanuel oparbejdning af afkortet tømmer. SI-stormfaldsinformationsblad 7.
- Mekaniseret oparbejdning med Logma afkvister. SI-stormfaldsinformationsblad 8.
- HEDING, N.: Affaldet fra vore skove kan spare på valutaen. Kronik i dagbladet Børsen 13. juli.
- Dansk skovenergi. SKOVEN 8, 240.
- Skogsbränsle – energi från skog till värme (anmeldelse). SKOVEN 8, 242.
- Grønflis som brændsel (anmeldelse). SKOVEN 8, 242.
- Transport med hydraulisk tang (anmeldelse). SKOVEN 9, 258, og Skovbrugstidende 10, 240.
- Skoven og mennesket på kollisionskurs (anmeldelse). SKOVEN 12, 354.
- HONORE, S.: Metoder og maskiner til stormfaldsoparbejdning. Mekaniseringsmuligheder, præstationer og omkostninger. SKOVEN 1, 34.
- Teknik og metoder ved stormfaldsoparbejdning. Skovbrugstidende 3, 54.
- Ny dansk skovvogn og kran. SKOVEN 2, 78.
- Kulturteknik på stormfaldsarealer. SKOVEN 3, 112.
- Kvasrydning. SKOVEN 5, 157.
- Skovtraktorer. SKOVEN 7, 206.
- Styrtsikkert førerværn. SKOVEN 9, 275.
- Vinterkørsel med dieseltraktor. SKOVEN 11, 325.
- Hydrauliske kræner. SKOVEN 11, 332.

- Bruunett Mini. SKOVEN 12, 357.
- Nye kraner. SKOVEN 12, 367.
- Land Rover. SKOVEN 12, 369.
- Skovmaskindemonstration på Matrup. Maskinstationen 12.
- De første erfaringer fra praksis. SI-stormfaldsinformationsblad 1.
- , L. KJÆRBØLLING og J. BAADSGAARD-JENSEN: Maskindemonstrationsprogram, Matrup, 22.-23. september 1982.
- og F. THEILBY: Skovvogne. SKOVEN 9, 266.
- KJÆRBØLLING, L.: Midler mod vildtbid. SKOVEN 9, 276.
- Skovsprøjtning '82. SKOVEN 11, 340, og Skovbrugstidende 12, 291.
- og E.O. KOFOD: Kemisk bekæmpelse af lus på nordmannsgran. SKOVEN 2, 70.
- KOFMAN, P.D.: Sneslynger. Skovbrugstidende 12, 286.
- KOFOD, E.O.: Alger på ædelgran. SKOVEN 2, 78.
- Eucalyptus (anmeldelse). SKOVEN 10, 307.
- Træarter til brænde (anmeldelse). SKOVEN 10, 307.
- ROSENDAHL, P.: Transport med hydraulisk tang. SKOVEN 11, 338.
- Vinterkørsel. SI-stormfaldsinformationsblad 1.
- Hydrauliske spil. SI-stormfaldsinformationsblad 1.
- Tømmergrabbe. SI-stormfaldsinformationsblad 2.
- Sikkerhed SI-stormfaldsinformationsblad 2.
- Gummihjulslæssere. SI-stormfaldsinformationsblad 3.
- SI-stormfaldsinformationsblad 3.
- Gravemaskiner. SI-stormfaldsinformationsblad 3.
- Oparbejdning af stormfald med Trend-afkvister. SI-stormfaldsinformationsblad 5.
- Oparbejdning af stormfald med gravemaskine og Gremo med klembanke. SI-stormfaldsinformationsblad 6.
- THEILBY, F.: Fældejern skal nu undersøges. SKOVEN 1, 41.
- Motorsavkæde med hårdmetalskær. SKOVEN 1, 41 og Skovbrugstidende 3, 70.
- Vibrationsmåleudstyr. SKOVEN 2, 83 og Skovbrugstidende 2, 44.
- Håndspil til nedtagning af hængere. SKOVEN 5, 172.
- Seminar om skovarbejderuddannelse. SKOVEN 8, 236.
- Brancheforening for personligt arbejderbeskyttelsesudstyr. SKOVEN 8, 244.
- Ny klup. SKOVEN 8, 244.
- Sikkerhedsbukser med nyloncordindlæg. SKOVEN 8, 244.
- Sikkerhedsskærm til motorsave. SKOVEN 9, 278.
- 2 diasserier om skovarbejdernes arbejdsområde (anmeldelse). SKOVEN 12, 367.
- Anvendelse af spil på stormfaldsarealer. SI-stormfaldsinformationsblad 2.
- Motorsavkæder og kædefiling. SI-stormfaldsinformationsblad 3.
- Flaskehalse i den motormanuelle oparbejdning af stormfald. SI-stormfaldsinformationsblad 4.

- Motormanuel oparbejdning med 2 skovarbejdere og 1 traktor. SI-stormfaldsinformationsblad 5.
 - Frontlæsser med hydraulisk grab. SI-stormfaldsinformationsblad 5.
 - Kombineret udkørsels- og udlæbningstraktor. SI-stormfaldsinformationsblad 5.
 - Motormanuel oparbejdning af uafkortet tømmer med hydraulisk tang. SI-stormfaldsinformationsblad 6.
 - Motormanuel oparbejdning af stormfald med 2 mand om en traktor med spil. SI-stormfaldsinformationsblad 7.
 - Præstationer ved motormanuel oparbejdning af stormfald. SI-stormfaldsinformationsblad 7.
 - Nogle betragtninger omkring stormfaldet og instituttets fremtidige engagement i stormfaldsoparbejdningen. SI-stormfaldsinformationsblad 8.
- VIBE, J.: Elmia Wood 83. SKOVEN 8, 245.
- Skovmaskindemonstration i Skotland. SKOVEN 8. 245.

Rapporter og stencils 1982

- BRENØE, P.T.: SI-Projektkatalog 1983-87. Stencil 1982-11-19.
- New Operational Methods for Small-Scale Forestry in Northern Europe. Stencil 1982-05-24.
- BAADSGAARD-JENSEN, J.: Grønflis som brændsel. SI-rapport 1-82.
- Foreløbig resultatopgørelse af flissorteringsforsøg på Novopan i februar 1982. Stencil 1982-04-15.
- CHRISTENSEN, P.: Fremkaldelse af skader på nordmannsgran ved sprøjtning med lindan og Lissapol. Stencil marts 1982.
- Klipping af pyntegrønt fra arbejdsplatform. Stencil 1982-04-20.
 - Analyse af næringsstofindhold i beskadigede nordmannsgrannåle. Stencil 1982-05-03.
 - Frostforebyggelse ved sprøjtning af nordmannsgran. Stencil 1982-11-01.
 - og L. KJÆRBØLLING: Stødbehandling af ær (forsøg T18). Stencil 1982-12-07.
- CLAUSEN, J.T.: Terræntransport baseret på landbrugstraktor med hydraulisk udstyr. Stencil 1982-03-30.
- Vurdering af svenske arbejdsstudier på Gremo TH25. Stencil 1982-06-18.
 - Oparbejdning på Gremo TH25. Kavspecifikationer til styring af oparbejdning. Stencil 1982-08-13.
 - Arbejdsstudier i skovbruget. Stencil 1982-09-12.
 - Driftøkonomisk analyse af skovmaskiner i praktisk drift. Stencil 1982-10-07.
 - Status and Planning Report. IEA-FE-CPC7. Stencil 1982-10-19.
 - og P.D. KOFMAN: Joint Status and Planning Report. IEA-FE-CPC7. Stencil 1982-11-01.
 - og P. ROSENDAHL: Transport med hydraulisk tang. Publikation 2-1982.
- KJÆRBØLLING, L.: Rapport over herbicidforsøg nr. G55, Thy statsskovdi-

- strikt. 1. del: Undersøgelse af den herbicide effekt. Med bilag. Stencil 1982-10-29.
- , B. KVITZAU og B. BEJER: Undersøgelse af midler til forebyggelse af vildtbid. Stencil 1982-09-15.
 - KOFMAN, P.D.: Gremo TH25 skovningsmaskine på Kronborg skovdistrikt (Gremo TH25 Harvester in Kronborg Skovdistrikt). Stencil 1982-10-15.
 - KOFOD, E.O.: Bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Fase III: Afprøvning af insekticider. Konklusion og datanalyse. Stencil 1982-03-10. Tillæg af 1982-12-23 af E.O. KOFOD og L. KJ.ERBØLLING.
 - Afprøvning af stangredskaber til klipning af pyntegrønt. Stencil 1982-03-30.
 - Bundte-vejeapparater til pyntegrønt. Stencil 1982-03-31.
 - Redskaber og maskiner til nedskæring af smådimensioneret træ. Stencil 1982-11-18.
 - ROSENDAHL, P.: Integreret montage af køleanlæg i skovtraktorer. Stencil 1982-01-06.
 - Forslag til betjening af HACO-skovspil. Stencil 1982-04-27.
 - Vurdering af skovafskærmning på Ford 6610. Stencil 1982-05-26.
 - Forslag til betjening i Hydrema, med kran, tang/klembanke og hydraulisk spil. Stencil 1982-06-11.
 - Skitseforslag til kombineret udslæbningstang og klembanke. Stencil 1982-05-19.
 - Ergonomisk vurdering af gaffeltrucks. Stencil 1982-08-06.
 - Kontinuerlig fældning. Analyse af funktionsprincipper og effektbehov. Stencil 1982-11-03.
 - Proposal for Analysis of the Principles of Continuous Felling. IEA-FE-CPC7. Stencil 1982-11-10.
 - SKYUM, J.: Sammenligning af Meterkommissionens regler af 1912 og »Aftale om opmåling og nummerering m.v. af råtræ« indgået 25. juni 1981 mellem Danske Skoves Handelsudvalg og Træindustriens Fællesrepræsentation. Notat.
 - Skovteknisk Instituts programkatalog. Intern stencil.
 - og B. THIRSLUND: RECAU Begyndervejledning. RECAU-82-137-R.
 - THEILBY, F.: Undersøgelse af styrkeegenskaber hos fældejern. Slutrapport 1982-08-06.
 - FS 40 radiobetjening af skovspil. Stencil 1982-12-21.

5.4.8 Besøg fra udlandet

Instituttet har i 1982 haft besøg fra USA, Canada, Østrig, Belgien, Norge, Sverige, Finland, New Zealand og Vesttyskland.

5.5 Medarbejderuddannelse

Til opretholdelse af instituttets videnberedskab og faglige kontakt med ind- og udland deltog medarbejderne i årets løb i følgende kurser, studierejser, faglige møder, demonstrationer m.v.:

- IEA konference i Norge om anvendelse af affaldstræ (P.T. BRENØE og J. BAADSGAARD-JENSEN).
- IEA konference i Irland om energiskove (P.T. BRENØE).
- IEA-FE-CPC7 planlægningskonference i Herning (P.T. BRENØE, J. BAADSGAARD-JENSEN, J.T. CLAUSEN, P. ROSENDAHL og J. VIBE).
- Interforst maskinudstilling i München (P.T. BRENØE og S. HONORE).
- NSR forskerkonference i Lycksele, Sverige (P.T. BRENØE og J.T. CLAUSEN).
- Skovbrugermøde i Skåde arrangeret af Statens forstlige Forsøgsvæsen (P. CHRISTENSEN og L. BENDIX POULSEN).
- DSL forårskursus: Produktionsforøgelse, teknik og afsætning af pyntegrønt (P. CHRISTENSEN og L. KJERBØLLING).
- Nordisk Skovkongres, Silkeborg og Odense ekskursioner (P. CHRISTENSEN).
- Studierejse i Washington og Oregon, USA, vedrørende dyrkning af juletræer (P. CHRISTENSEN).
- 12th National Christmas Tree Convention. Konference om dyrkning og afsætning af juletræer i Seattle, Washington, USA (P. CHRISTENSEN).
- Skogsarbejters seminar om trædele afholdt i Stockholm (J. BAADSGAARD-JENSEN).
- Studierejse til Canada og USA om pelletering og brikettering af affaldstræ (J. BAADSGAARD-JENSEN).
- Service Management Seminar på ISS Center for Management Development (J. BAADSGAARD-JENSEN).
- Konference om miljøsystemeksport arrangeret af Industrirådet/Miljøministeriet (E.O. KOFOD).
- Landclearing for Development. International Institute for Tropical Agriculture, Ibadan, Nigeria (E.O. KOFOD).
- Temadag om plast som konstruktionsmateriale. DTH, Lyngby (P. ROSENDAHL).
- Mikroprocessorer i landbruget. Kollekolle, Værløse (P. ROSENDAHL).
- Ledelses- og samarbejdsforhold. Danske Forstkandidaters Forenings efteruddannelseskursus (J. SKYUM).
- Temadag om fælles medarbejderuddannelse for teknologiske institutter. Statens Byggeforskningsinstitut (J. SKYUM).
- Markedsføringskursus. Teknologisk Institut (J. SKYUM).
- FAO/ECE/ILO seminar: The management of forest worker training. Dumfries, Skotland (S. HONORE og F. THEILBY).
- Kursus i notattekniik på Teknologisk Institut (E.O. KOFOD).
- Redaktionelt fagpresse-kursus på Danmarks Journalisthøjskole (J. VIBE VIBE for Dansk Skovforening).
- Produktudvikling i fagpressen. Dansk Fagpresseforening, København (J. VIBE VIBE for Dansk Skovforening).

Flere medarbejdere har deltaget i NSR styre- og projektrådsmøder i Danmark, Finland, Norge og Sverige.